

939 senesi
modeli
PERMANANT
ve
SAÇ KURUTMA
makinaları gelmiştir.
Türkiye Müessesisi:
Sirkoci L-man hanı
karşısında Muhlis
Enek: 44

Son Posta

Sene 9 — No. 3096

Yazı işleri telefonu: 20203

ÇARŞAMBA 15 — MART 1939

İdare işleri telefonu: 20203

Fiatı 5 kuruş

Çekoslovakya yeniden parçalandı

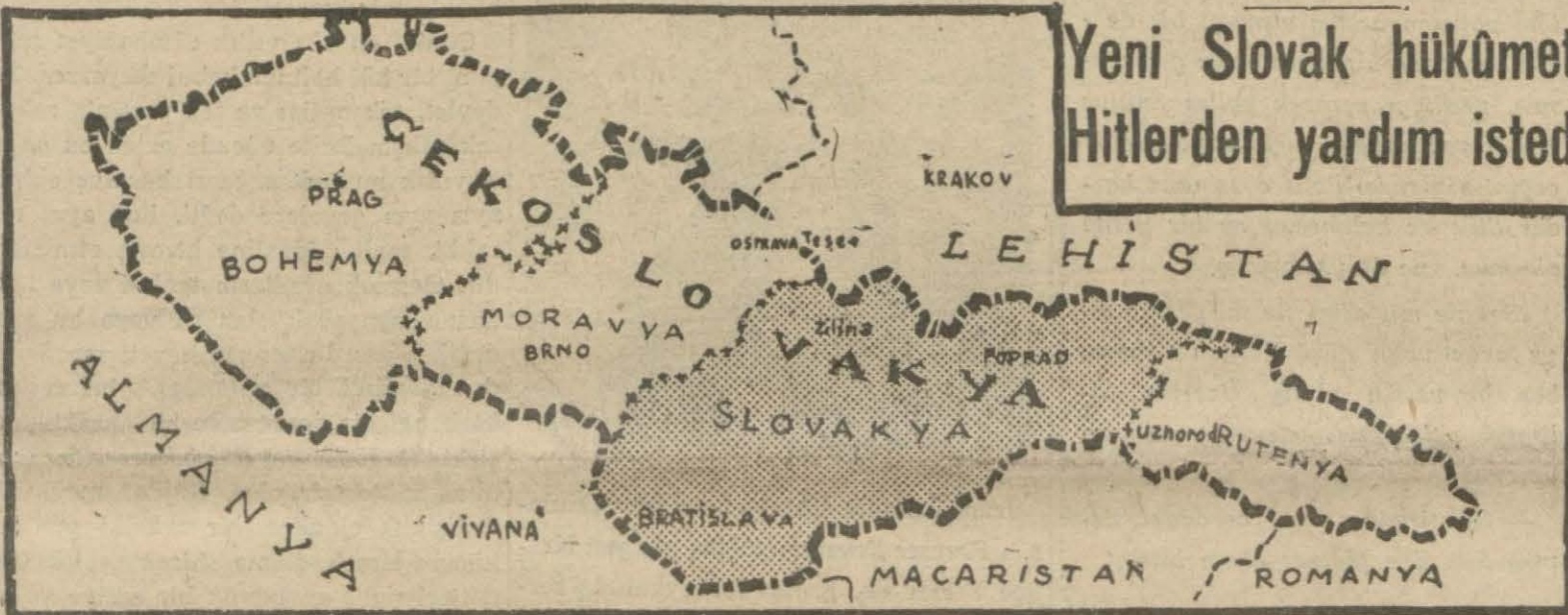
Slovakya istiklâl ilân etti, Macarlar Rutenyaya yürüyorlar, Almanlar da Çekoslovakya'da bir şehri işgal ettiler

RÜTENYA HUDUDUNDA LEH TAHSİDATI

Berline giden Çek Cümhurreisi Hitler tarafından kabul edildi
Çeklerle Almanlar, Macarlar ve Slovaklar arasında çarpışmalar oldu

Bu sabah yurdda müntehibisani seçimi başlamış bulunuyor

Halk her tarafta seçime büyük alâka ve rağbet göstermektedir

Yeni Slovak hükümeti Hitlerden yardım istedi

İstiklâlini ilân eden Slovakya'yı ve Karpat Ukranyasını (Rutenya) gösterir harita

Karpat Ukranyası da istiklâlini ilân etti

Yeni müstakil Slovakya'nın başvekili Tis so (solda), Çek harbiye nazırı Siravı ve Çek hariciye nazırı Şivalkovski ile beraber (Yazısı 2 nci sayfa)

Harb yoktur!

Yeni Çekoslovakya dramında Almanyanın istediği olacaktır, mesele bundan ibarettir!

YAZAN

Emel-i General H. Emir Erkilet

"Son Posta", nin askerî bahisler muharriri

Orta Avrupa yeniden karıştı, Slovakya'da yeni bir devlet kuruldu. Çeklerden kat'i şekilde ayrılan Karpat Ukranyası (yani Rutenya) (Devamı 11 inci sayfa)

Reisicümhurun kabul resmi

Ankara 14 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü, bugün saat 17 de, Çankaya köşkünde, Ankarada bulunan ordu sübayları için bir kabul resmi tertib eylemişlerdir.

Bulgar Başvekili yarın sabah şehrimizde

Misafir Başvekili hududdan karşılayacak heyet gitti

Köseinanof
Yazısı 3 üncü sayfa)

Bu sabah Eminönünde sandığın boş olduğu halka gösteriliyor ve ilk rey atılırken

Bu sabah saat dokuzdan itibaren yurdun her tarafında olduğu gibi İstanbul'da da müntehibisani intihabı başlamış bulunmaktadı. Rey sandıkları bayraklarla süslenmiş, defne dalları ile donatılmış, halkın kesafet peyda ettiği semtlere konmuştur. Sandıklar merasimle açılmış, alâkadar memurlar tarafından halka içlerinde bir şey bulunmadığı gösterilmiş ve müteakiben kapatılmış, reylerin atılmasına başlanmıştır.

Halk her tarafta müntehibisani intihabına büyük alâka ve rağbet göstermektedir. Birçok kimseler erkenden sandık başlarına yığılmış, ve faaliyeti yakından takip etmeğe başlamıştır.

Halkı rey vermeğe davet etmeğe üzere (Devamı 11 inci sayfa)

Millet ve seçim

Millet mürakabasının idare üzerinde hakikî ve fiilî olduğuna milletçe kanaat edinilmedikçe halk idaresi vardır denilemez. Bu kanaati kuvvetlendirecek milletin seçimlerdeki reylerdir.

Yeni namzedlerin sayısı seksen beşi bulacak

28 meb'us intihab dairelerine gidiyor

Yeni namzed listesinde eski Meclis azalarından 340 kadarının bulunacağı söyleniyor

Ankara 14 (Hususi) — Cümhuriyet Halk Partisi umumî merkezinde meb'us seçimi hazırlıklarına hararetle devam edilmektedir. Partinin göstereceği meb'us namzedlerinin tesbitine başlanmıştır. Namzed listesi ayın yirmi üçüne kadar kat'i şeklini alacak, ayın 24 üncü günü Parti teşkilâtına tebliğ olunmakla beraber matbuata tevdi edilecektir. Parti umumî merkezi seçime Parti namına nezaret etmek üzere merkezden muhtelif intihab dairelerine gidecek zatları tesbit etmiştir. Önümüzdeki günlerde şehrimizden hareket edecek olan bu zatlar meb'uslar arasından ayrıl-

Salâh Yargı

Necib Ali

28 intihab dairesine gidecek olan bu zatlar meb'uslar arasından ayrıl- (Devamı 11 inci sayfa)

Hergün

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Kanamadı

Çekoslovakya yeniden parçalandı

Londra 14 (Husuli) — Dündenberi başdöndürücü bir süratle inkişaf eden Slovakya'daki hâdiseler, geçen Eylül buharını andıran kritik bir safhaya girmiş bulunuyor.

İskat edilen Slovak başvekilii Tissonun Hitler tarafından kabulünü müteakib, bu sabahtan itibaren gerek diplomatik, gerek askerî sahalarda cereyan eden hâdiseler şu suretle hülâsa edilebilir:

Slovakya istiklâlini ilân etti

1 — Slovak diyeti (meb'usan meclis) bu sabah Tissonun iştirakile toplanmış ve Slovakyanın istiklâlini ilân etmiştir.

2 — Tissonun riyaseti altında kurulan yeni Slovak kabinesi; Hitlerle müracaatla yardım talep etmiştir.

3 — Karpat Ukranyasında bir ihtilâl çıkmış ve Çek kuvvetleri bu ihtilâli bastırmışlardır.

Macaristanın iltimatı

4 — Macar hükümeti Praga bir iltimat göndererek, Çek kuvvetlerinin 12 saat içinde Karpat Ukranyasından çekilmelerini ve bu muntakada sakin Macarlara silâh taşımak hakkı verilmesini istemiştir.

30 köy işgal edildi

5 — Macar kuvvetlerinin Karpat Ukranyasına girdikleri ve otuz köy işgal ettikleri rivayet edilmektedir.

6 — Karpat Ukranyası hükümeti Hitler ve Mussoliniye birer telgraf çekerek, Macarların hattı hareketini protesto etmiştir.

Çek Cümhurreisi Berlinde

7 — Çeko-Slovakya federal cümhurreisi Haha, beraberinde hariciye nazırı Şvalkovsky olduğu halde Berline gitmiş ve gece Hitler tarafından kabul edilmiştir.

Mareşal Göring ve fon Ribbentrop, bu kabulde hazır bulunmuşlardır.

Almanlar bir şehri işgal ettiler

8 — Dün seferber edilen Alman kuvvetleri, Moravyada en mühim bir sanayi merkezi olan Morovşka Ostrav'ı (Alman - Leh hududunda) işgal etmişlerdir.

Bilâhare tezkib edilen bir rivayete göre de, Alman kuvvetleri Çek topraklarına da girmişlerdir.

Lehistan tahşidat yapıyor

9 — Lehistan, Karpat Ukranyası hududunda askerî tahşidat yapmaktadır.

10 — Slovakyanın muhtelif şehirlerinde ve Karpat Ukranyasında Çeklerle Almanlar, Çeklerle Macarlar ve Çeklerle Slovaklar arasında kanlı çarpışmalar cereyan etmiştir.

Slovak kabinesi toplandı

Prag 14 (A.A.) — Röyter: Monsenyör Tisso, bu sabah hava yolu ile Berliinden gelmiştir. Slovak kabinesi derhal Tissonun iştirakile toplanmıştır.

İstiklâl nasıl ilân edildi?

Bratislava 14 (A.A.) — Bu sabah diyet meclisinin hafi celsesi esnasında Slovakyanın istiklâli ilân edilmiştir. Başvekil Karol Sidor, celsenin başlangıcında istifasını vermiş ve istifasının esbabını izah etmiştir. Monsenyör Tisso, bunun üzerine Berlin görüşmeleri hakkında izahatta bulunmuştur.

Celse, kısa bir müddet için tatil edildikten sonra aşağıdaki sual sorulmuş:

«Müstakil bir Slovak devleti ister misiniz?» evet veya hayır.

Celsede hazır bulunan 62 meb'us, istiklâl lehinde rey vermişler ve «Hei Sloak!» millî marşını terennüm etmişlerdir.

Bunun üzerine diyet yeni kabinesinin teşekkül etmiş olduğu bildirilmiş ve kabine yemin etmiştir.

Slovakya reisicümhuru, 15 gün sonra iktisab edilecektir.

Almanyanın himayesi istendi

Berlin 14 (A.A.) — Havas: Emin bir membadan öğrenildiğine göre Monsenyör Tisso, Hitlerle bir telgraf çekerek Slovakyanın istiklâlini ilân ettiğini bildirmiş ve Almanyanın himayesini istemiştir.

Berlin 14 (A.A.) — Havas: Karpatlaraltı Ukranyasının akıbeti (Devamı 11 inci sayfada)

Resmî Makale:

Muvaffak olan insan, olmıyan insan..

Dünya bir harb meydanıdır, ve insan bu harb meydanında serbest bir adam olarak dövüşmek vazifesile serbest bir adam olarak dövüşmek vazifesile mükelleftir, kabiliyetine göre ya muvaffak olmuş bir adamdır bir kahraman halinde yükselir, yahud da mağlûb olur, fakat vazifesini yaparken ölmüş bir asker kadar şerefe hak kazanır.

Harb meydanında dövüşen bir asker için zafer veya mağlûbiyet ne derece mümkün ise hayat mücadelesinde diden bir adam için de aynı derecede mümkündür, kabiliyet ve vasıtalarını tamamen kullanmış olması şartile karşılığı akıbette şerefsizlik aranamaz. Şerefsizliği ancak çalışmadan, bütün imkânları kullanmadan yere yatanın altında buluruz.

SÖZ ARASINDA

Garib bir şapka ile
Balkanlara seyahate
Çıkan Leydi

İngiltere ticaret müdürlüğü direktörünün eşi Leydi Maureen Stanley, üzerinde güvercin ve beyaz fare motifleri bulunan son moda şapkasını giymiş olduğu halde, Balkanlara bir seyahate çıkmıştır. Yugoslavya, Yunanistan ve Romanyada İngiltere hakkında konferanslar verecektir.

İngilterede çifte kadın
almak moda oldu

İngiliz hâkimlerinden biri bir boşanma davası esnasında şöyle demiştir: «Mahkemeye gelen davalardan istidlâl ettiğime göre, İngilterede çifte karı almak yeni bir moda haline girmiş bulunuyor. Daha geçen hafta, evlendiği iki kadınla aynı evde yaşayan bir adamı altı ay hapse mahkûm ettim. İnsanlar, yoksa gene barbarlığa mı dönüyorlar?»

Mısır Kraliçesi Feride
ikinci çocuğuna gebe

Kahireden bildirildiğine göre, kraliçe Feride Eylül veya Birinciteşrinde ikinci çocuğunu doğuracaktır.

Hergün bir fıkra
Silivriye gidiyor

Şehirler arasında seyahat etmek için polisten vesika alındığı bir devirde adamın biri Silivriye gideceğini, vesikayı verecek polise nüfus tezkeresini vermiş ve Silivriye gideceğini söylemiş. Polis o zamana kadar Silivriye kelimesini ne bir yerde okumuş, ne de yazmış.

«Se» ile mi, «Sin» ile mi yazılır diye uzun uzun düşündükten sonra, boş bir vesika almış. Üzerine «Silivriye gidecektir» yazmış; vesikayı uzatmış:

— Silivriye ne var be adam, demiş, Silivriye gidiver olsun bitsin!

İrânın müstakbel
Gelini
Bir sergide

İrân Velâhî ile evlenmeleri yakınlaşa Prenses Fevziye (solda) yengesini Kraliçe Feride ile, Kahirede heykeltraş sergisini geziyor.

Yeni yılın saç tuvaletlerinde
ense açık olacaktı!

Londra berberleri yaptıkları 11 toplantıdan sonra 1939 yılı saç modasını tesbit edebilmişlerdir. Yeni saç şekli nin ne olacağı gizli tutulmaktadır. Fakat bu yılın saç modalarında ensenin açık bırakılacağı ve birer benle süsleneyeceği anlaşılmaktadır.

Köpekler de gripe
tutulurlarmış!

İngilterede, Liverpool şehrinin köpekler hastanesinde bulunan 80 köpekten, 60 ı gripe tutulmuşlardır. İşin garibi, yaşlı müteakid köpeklerin hiçbir hastalığa yakalanmamışlardır. Hasta köpekler yorgan döşek yatırılmışlar, müdavi doktorları hergün derecelerine bakmış, icab eden ilaçları vermişlerdir.

Muvazene şampiyonu

Muvazene ve havada dans şampiyonu Rasano, sahneye konan boş şarap şişeleri üstünde dans etmekle şöret bulmuştur. Şimdi Londrada bulunmaktadır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Meslekdaşlarımızdan biri galiba mühim bir mesele ya kalamış, ilk sahifesinde:

— Kim haber verdi? başlığı altında anlatıyor. Zevkle okuduk. Bir hülâsasını da okuyucularımıza okutmak istedik. Vali konağından tâ Gazhaneye kadar inen, muhtelif bosanlar halinde geniş bir saha vardır, beride şehir plânının tabikine imkân bulunursa yeşil bir park haline getirilecektir. Bu saha şimdiki halde Emlâk Bankasının malıdır.

Banka muhtelif tarhlerde bu sahaya parça parça satmaya teşebbüs etti, fakat evvelâ kanalizasyonu yoktu, sonra da yeşil park hahne getirilecekti, üzerinde inşaata müsaade edilmiyordu, satın alan olmadı.

Yalnız bir müddet evvel bu sahanın plânı yapılırken, bir kenarında yarısı yapılmış bir sokağın yarım kalmış kısımlarını o şekilde bırakmanın çirkin görüleceği anlaşıldı ve bu defa banka bu kısımları satışa çıkarınca hepsi de satıldı. Şimdi arkaçımız:

— Satılan kısımların hemen hepsini bir zengin satın almıştır. Bu zengine o kısımlarda inşaata müsaade edileceğini haber veren kimdir? diye soruyor.

Araştırmak hem hakkı, hem de vazifesidir, yalnız şu var ki, o sahada 20 tane arsa satılmış ise bunlardan yalnız 8 tanesi bir zat tarafından, geriye kalan 12 tanesi de muhtelif kimseler tarafından satın alınmıştır.

Bu sahada inşaata müsaade edileceği kararını kimin haber verdiğine gelince:

— Müstakbel yeşil sahanın kenarında inşaata müsaade edileceği haberi arsaların satışa çıkarılmasından bir ay evvel bütün gazetelerde en aşağı birkaç defa yazılmıştı. Haberî yazarların arasında ağıle ihtimal meslekdaşımız da vardı.

Bu vaziyette:
— Kim haber verdi? sualinin cevabını vermenin güç olduğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün kısası

Hakkın ve hakikatin
Zaferi

E. Talu

iki aydanberidir dedikodusile fikirleri ve dilleri meşgul eden Denizbank tahkikatı hakkın ve hakikatin zaferi ile neticelendi. İşin içyüzünü, tahrikin ve fesadın hangi kaynaklardan çıktığını bizim gibi yakından bilen, yahud ki hissedenler bu zaferden önce rejim ve memleket, sonra da zorla kirletilmek istenilen birkaç temiz vatandaş hesabına memnundur.

İftiharla ifade edebilirim ki fazilet davalarında çok hassas bulunan gazetem bu meselede de azami ciddiyet ve dürüstlikle hareket etmiş ve bu neticeyi memnun niyetle karşılayanların en başında bulmuşuz.

Hakikî gazetecilik vak'aları kaydetmek, fakat dedikodu kısımlarından, garaza müstenid ihbarlardan daima çekinmek, kocunmaktır. Son Posta bu kaideye riayet etmiştir. Çok defa, elim bir mahiyet arzeden ve memba az çok emni gözüken haberleri sütunlarımıza geçirirken, ancak ve ancak memleket ve rejim endişesile bunların tahakkuk etmemesini candan temenni ediyorduk. Ve nihayet içimizde, rivayetlerin hakikate uymadığı hakkında bir inanç vardı. Ben, şahsan, kendi yazılarımda bu inancı izhar etmişim, hüviyetini gizlemek tedbirine riayet eden meçul bir sürü muhatabın hakaretlerine bile uğradım. Ancak bunlar benim kanaatlerimi sarsmaktan ziyade bilâkis takviye etti.

Çünkü on altı yıllık cümhuriyet rejimini bir kül halinde kabul ediyorum. Tek devlet, tek millet ve tek partinin müsterek çalışmalarile vücade gelen bu on altı yıllık mukaddes eseri kurmuş olanlar ayrı ayrı gayelere değil, hep aynı tarafta, taali idealine hizmet etmişlerdir. Gelecek nesillerin tenkid veya takdirine uğrıyacak olan şu veya bu şahıs değil, o eserdir, eserin heyeti mecmuasıdır. Samimi bir vatandaş, bu rejimin herhangi bir devresinde bir aksaklık, bir çirkinlik görür veya hissederse ideali namına müteessir olur. İktidar mevkiinde değişiklik oldukça, bir evvelki şahıslara hücum etmek, daima hicabla, hüsrarla neticelenmiş en büyük bir seciye ve ahlak zâfıdır. Denizbank, İmpeks dedikoduları da bu zâftan doğdu. Ve, bir hırsı intikam, hırsı hased, hırsı tamala uluorta vaki olan isnadlar, hücumlar, az kaldı, iğrenç çamurunu rejimin mukaddes cephesine de sıratıyordu.

Mücessem fazilet olan Millî Şefimiz İsmet İnönünün ve adalet aşkile temayüz eden sayın Başvekilimizin bu mesele üzerinde ne türlü hassas davranışlarını hepimiz gördük, biliyoruz. Tarafgirlikten çok uzak olan bu hassasiyet ile idare edilen seri ve ciddi tahkikatın neticesi işte, hakka hürmetkâr olanların umdukları gibi çıktı. Müfettişlerin raporları kat'idir, sarıhtir: Denizbankın şabık erkânına isnad edilen kabahatlerden hiçbir vâki de değildir. yoktur! Ve dikkate şayan olan cihet: Müfettiş raporunda yegâne tamîh tahkikatına lüzum gösterilen iki madendenin, bu muazzam fitne parmağı olan kimselere münhasıran taallük etmesidir!

Şimdi, hakka hürmet etmeyi vecibe bilen muhterem cümhuriyet hükümeti bu kıvanç verici netice karşısında, zarar görmüş kimselerin hukukunu şüphesiz iade edecektir. Bünyesi sağlam bir idarede dolab çevirmenin imkân haricinde bulunmuşunu da müfterilere öğretmek, onların zihinlerine iyice çivilemek için, kendilerini kanunun pençesine tevdi eylemesi gene çok muhtemeldir.

(Devamı 5 inci sayfada)

TAKVİM

MART											
Rumî sene			15			Arabi sene			1358		
1358			Mart			Resmî sene			Kasım		
2			1939			128					
GÜNEŞ						İMSAK					
S.	D.	Muharrem				S.	D.				
6	12	23				4	34				
1	57					10	18				
Öğle		İkinci		Akşam		Yatın					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
Z.	12	23	15	44	18	16	19	46			
E.	6	0/	9	29	12	—	1	31			

TELGRAF HABERLERİ

Madridde iki sınıf asker terhis ediliyor

Müdafaa Meclisi mukabelebilmisil tedbirleri alınmamasını ve İspanyanın müstakil olmasını istiyor

Madrid 14 (A.A.) — Milli müdafaa meclisi 1915 ve 1916 doğumlu ihtiyat efradı ile muavin servislerin «ikinci grup» una mensub efradın terhisine karar vermiştir.

Miralay Casado, ecnebi gazetecilere Madrid Şurasının «Harbi tasfiye» ye karar verdiğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

«Frankonun ne suretle hareket edeceğini henüz bilmiyoruz. Mümkün olursa şu iki esas dahilinde şereflî bir sulh akdetmek istiyoruz: İspanyanın tamamen müstakil olması, mukabelebilmisil tedbirleri alınmaması.»

Roma 14 (A.A.) — Neşrolunan resmî bir tebliğe göre, İtalyan gönüllülerinin İspanyada 13 Şubata kadar uğradıkları zayıyat şudur:

Ölü: 272 sübay ve 2793 asker. Yaralı: 889 sübay ve 19,819 asker. Kayıp: 6 sübay ve 108 asker, Esir: 5 sübay, 361 asker.

Komünist kıyımı bastırıldı
Saint-Jean-de-Luz 14 (A.A.) — Madridden bildirildiğine göre, komünist kıyımı şehrin merkezinde tamamen bastırılmıştır. Komünistlerin tard edildiği binalarda kıymetli milyonlara yükselen sanat eserleri ve mücevher ve mühim miktarda yiyecek bulunmuştur.

Makineye verirken:

Çekoslovakyanın idaresi Almanyaya terkedildi

Berlin 15 (Hususi) — Buraya gelmiş olan Çekoslovak Cümhuriyeti Haha Alman devlet reisi ile görüşükten sonra aralarında bir anlaşma imza etmişlerdir. Bu anlaşmaya göre Çekoslovakyanın idaresi Hitlerlere tevdi edilmiştir.

Anlaşmanın tabikatından olmak üzere de bu sabaktan itibaren Alman kutaatı Çekoslovak yayı işgale başlamışlardır.

Bir inek iki treni yoldan çıkarttı, 12 kişi öldü, 30 yaralı var

Chateauroux 14 (A.A.) — Chateauroux istasyonunda bulunan bir vagondan kaçan bir inek, garı geçmekte olan bir marşandiz treninin iki vagonunun yoldan çıkmasına sebebiyet vermiştir.

Aynı dakikada Paris - Toulouse treni garıdan geçerken yoldan çıkmış ve vagonlara çarpmıştır.

12 kişi ölmüş, 30 kişi yaralanmıştır.

İcra Vekilleri Heyeti toplandı

Ankara 14 (Hususi) — İcra Vekilleri Heyeti bugün öğleden sonra Başvekil Refik Saydamın riyasetinde toplanmıştır.

Yugoslavyada komünistlerle mücadele

Belgrad 14 (A.A.) — Dahiliye Nezareti bütçesinin müzakeresi esnasında Başvekil Çvetkoviç tarafından yapılan beyanatı tahlil eden Samoprava gazetesi, başmakalesinde beyanatın bilhassa Yugoslavyada nikab altında ve gizli den gizli faaliyetlerde bulunan muzır elemanlarla komünistlerden bahseden kısmını tefsir ederek şöyle demektedir:

«Hergeyden evvel komünistlere başkalarının firması altında faaliyetlerini inkışaf ettirmek fırsatı verilmelidir. Bunun için en emin çare, Başvekilin söylediği gibi, vatandaşlarla devletin müştereken harekete geçmesidir.

Vatandaşların komünizmin imhası yolunda hükümetçe açılacak mücadeleyle kendiliklerinden iştirak edeceklerinden bir an şüphe etmemelidir.»

Ticaret ve zahire borsasına mukayyed olanların senevi ücretleri indirildi

Ankara 14 (Hususi) — İstanbul Ticaret ve Zahire Borsası talimatnamesinin 21 inci maddesi değiştirilmiştir. Bu değişikliğe göre borsaya mukayyed olan aboneelerin tâbi oldukları senevi ücretler yarıya indirilmiştir.

Yerli ve yabancı şirketlerin harice gönderecekleri paraları

Ankara 14 (Hususi) — Türkiye icrayı faaliyet eden yerli ve yabancı tahvilât hâmilelerine göndermek mecburiyetinde buldukları paralarla şirketlerin haricte bulunan hissedar ve elyevm Türkiye'deki bankalarda muhtelif sebeplerle bloke bulunan paralarının hali, gülyağı, madensuyu, şarab ve likörlerle ilâveten mazi ihracı suretile de transferi için hazırlanan kararın mer'iyete konulması Heyeti Vekilece kabul edilmiştir.

diriyor:

Türk hükümetinin daveti üzerine, Başvekil Köseivanof resmî ziyaret maksadıyla Ankara'ya gidecektir. Başvekil Sofyadan yarıncı Çarşamba günü saat 15 te hareket edecektir.

Türkiyede imtiyazlar

Umumî hizmet gören imtiyazlı şirketler niçin ve nasıl satın alındılar?

Herhangi bir devletin siyasi ve iktisadî tarihinde imtiyazlar mevzuunun çok mühim bir bahis teşkil ettiği aşikârdır.

Türk tarihinde ise imtiyazlar rejiminin en enteresan bir mevzu olarak kaydolunacağına şüphe edilmemelidir.

İmtiyazlar rejiminin ibretâmiz olan ciheti şudur:

İmtiyazlar Osmanlı imparatorluğu devrinde bir âdet ve bir ihsan olarak verildiği halde imparatorluk zayıflamağa başladığı ve kuvvetten düştüğü vakit bunlar siyasi mahiyet almış ve Osmanlı imparatorluğunun başına en felâketli zamanlarda çok mühim gâileler açmışlardır.

Türkiyede umumî hizmet imtiyazlarını iki mühim kısma ayırmak kabildir.

Birisi, Demiryollar - Münakale - imtiyazları;

Diğeri, belediye hududları içinde elektrik, su, gaz tevziatı ile tramvay münakalesi gibi hizmetlere aid imtiyazlardır.

Bu ikinci kısım imtiyazların tarihçelerini umumî olarak tetkik edelim:

Osmanlı imparatorluğu 19 uncu asırda harblerle ve dahili gâilelerle meşgul olduğundan sanayi ve ticaret sahalarında tam bir inhitata uğramış ve muasır medeniyetin terakkilerini takibden uzak kalmıştı. Bu sıralarda Avrupalıların az para ile çok menfaat temin etmek kaygusu ile hareket eden bir takım sergüzeştçi sermayedarları ilim, fen ve sanatın terakki ve faydalarından şarki da nasibedar kılmak bahanesiyle ve tathisu frenklerinin, yerli bezirgânların, zayıf ruhluların ve hükümet adamlarının yardımıyla ve bir takım hasis menfaatler temini mukabilinde memleketin iktisadî ve mali membalarını imtiyaza bağlamak suretile eilerine geçirmek teşebbüsüne girişmişlerdi.

İşte saltanat rejiminin menfaat kaygusu vatani ve millî hislere hakim olduğu devirlerde sarayın dağıttığı bu imtiyazlar hergün biraz daha artmış ve nihayet büyük şehirlerimizin amme hizmetleri sahasında her türlü medenî ihtiyaçları ecnebi elile temin edilmeye başlanmış ve halk büyük fedakârlıklar mukabilinde bu nimetlerden istifade edebilmiştir.

O vakitler amme hizmeti müesseseleri yeni doğmakta olduğundan ve bunların tesisinden yukarıda söylenildiği gibi şahsî menfaatler ve gizli siyasetler amil olduğundan karşılıklı hak ve menfaatlerin muvazenesi olup olmadığı tetkik olunmamakta idi.

İstiklâl mücadelesi neticesinde kazanılan zaferi tarihe mal edecek olan Lozan muahedesinde imtiyazlı şirketlere yeni millî devlet içerisinde verilecek vechenin tayinine aid müzakerat sırasında bu şirketler hükümetimize ve heyeti murahhaslarımızla en güç dakikaları yaşadığımız bulunmakta idiler. Lozan muahedesiyle Cümhuriyete intikal eden şirketler readaptasyon mukaveleleri hükümlerine rağmen eski zihniyetlerini senelerce unutmamışlardır.

Harb sonrası senelerinde ekonomik, sosyal şartlar değiştiği halde imtiyazlı

şirketlerin yeni vaziyetlere itibak etmekte gösterdikleri atalet halkın haklı şikâyetlerine yol açmıştı. Bunlar yolsuz, kanusuz muamelelerle kendilerini halk ve hükümet nazarında sevimsiz kılmakta ısrar ediyorlardı.

Büyük fedakârlıklarla istiklâlin elde etmiş olan Türk milleti şirketlerin bu hareket tarzına elbette ki tahammül edemezdi.

Diğer taraftan Türk milletinin kendine güveni o dereceye varmıştı ki, artık bu gibi hizmetlerin imtiyazlı ecnebi şirketlerin yardımına lüzum kalmaksızın kendi emeğiyle ve daha mükemmel bir şekilde başarmanın pekâlâ mümkün olduğuna her vatandaş iman getirmiş bulunuyordu.

Cümhuriyet rejiminin teessüsünden itibaren 10 sene gibi kısa bir zaman geçmeden imtiyazlı şirketlerin millileştirilmesine tevessül olunmasının başlıca saiklari yukarıda zikredilmiş bulunmaktadı.

Şimdi Cümhuriyet hükümetinin imtiyazlı şirketler ve amme müesseseleri sahasında yapmış olduğu icraatı tetkik edelim:

Şirketlerin elde etmiş oldukları imtiyaz mukavele ve şartnamelerindeki taahhüdlerini harfiyen yerine getirmek en büyük vazifeleri olduğu halde bu hususta göstermiş oldukları ihmal ve lâkaydı hükümetin nazarı dikkatini celbeylemiş ve şirketlerden vebicelerini ve taahhüdlerini yerine getirmeleri talep olunmuştur.

İşte bu talepler karşısında şirketler yeniden sermaye yatırmak ve hükümetin sıkı mürakabe usullerine tâbi olarak işletmelerine devam etmekte - ki bu suretle mühim kazanç temin etmeleri artık mümkün olamazdı - müesseselerini birer birer satmak için hükümete müracaat etmeyi menfaatlerine daha muvafık görmüşler ve bu müracaatları arzuyu millinin tahakkükuna uygun görülerek şirketlerin satın alınmasına tevessül olunmuştur.

İlk satın alınan şirket İzmir Rıhtım şirketi olup bununla imzalanmış mukavele nemesi 3 T. evvel 1932 tarihini taşımaktadır. Bundan sonra İstanbul Terkos, İzmir havagazı, İstanbul rıhtım dok ve antrepo, İstanbul Telefon, Üsküdar - Kadıköy su; Aeroespresso ve Er Frans tayyare, İzmir Telefon, İstanbul Elektrik, İstanbul Tramvay, İstanbul Tünel şirketleri satın alınmıştır.

Münakalat kısmında ise Anadolu - Bağdad, Mersin - Tarsus - Adana, İzmir - Kasaba, Aydın, Şark demiryolları satın alınmış ve bütün şebekemizin Devlet Demiryolları elile işletilmesi temin olunmuştur.

Hükümet bir taraftan da fenerler idaresiyle Ereğli maden kömürü şirketini satın alarak diğer sahalarında da çalışmakta olan müesseselerin millileştirilmesini tahakkuk ettirmiştir.

Amme hizmeti müesseselerinin millileştirilmesi hususunda hummalı bir faaliyetle çalışırken diğer taraftan da şirket ve müesseselerin tarifelerinde tenzilat

(Devamı 5 inci sayfada)

Sebahdan sabaha:

Belediyede sistem

İstanbul belediyesinin uzun bir devre aid işlerini kontrol etmek için Dahiliye Vekâletinin gönderdiği müfettişler oldukça kalabalık bir heyet haline geldi. Her gün gazetelerde resimlerini gördüğümüz mülkiye müfettişleri bütün eski dosyalar üzerinde tetkikler yaptıklarını söylüyorlar.

Bu derin yoklamalar şunu isbat ediyor ki İstanbul belediyesinde işleri takip eden bir Şehir Meclisi ve devamlı mürakib vazifesi gören daimî encümen mevcut olduğu halde gene daha yüksek bir teftiş ihtiyacı gösterecek usulsuz muameleler olmuştur. Ve pek iyi hatırlıyorum ki belediyenin kendi kontrol teşkilâtından başka böyle Dahiliye Vekâletinin müdahalesine ihtiyacı göstermiş muameleleri olmuş ve muhtelif tarihlere İstanbul birçok teftiş heyetleri gelmiştir.

Netice ve şekil ne olursa olsun bu vaziyet benim kanaatimi takviye ediyor. Şehir Meclisinde ve bunu temsil eden daimî encümenine rağmen İstanbul belediyesi bugünkü idari teşkilâtı, bugünkü işletme şebekesi, bugünkü çalışma sistemi ile sık sık mürakabelere ihtiyacı göstermekten müstağni kalmıyacaktır. Her şeyden evvel teşkilâtı daha pratik sistemle çalışacak mütehassıs unsurlarla kuvvetlendirmek ve bugünkü teşkilâtta esash bir değişiklik yapmak lâzımdır. Sırası geldikçe temas ettiğim bu şekil ve sistem meselesine dokunmadan üstünkörü yapılacak mürakabelerin müsbet neticeler vereceğini zannetmiyorum. Bir makinenin iyi işlemesi için en küçük civatasından en mühim parçasına kadar aynı metanet ve süratle çalışması icab eder. Ben birkaç modern Avrupa belediyesini yakından görmüş bir İstanbullu kanaatle bu fikirdeyim.

Birhan Cana

Türk parası Hatayın resmî parası olarak kabul edildi

Hatay Meclisinde tezahürat yapıldı, Türk parasının resmî para olarak kabulü Hatayda sevinçle karşılandı

Antakya 14 (A.A.) — Anadolu ajanının hususî muhabiri bildiriyor:

Millet Meclisi Abdülhamid Türkmenin başkanlığında toplanmış, hükümetin teklif ettiği Türk parasının Hatayın resmî parası olarak kabulü hakkındaki kanunu müzakere ederek ittifakla ve alkışlarla kabul eylemiştir.

Kanunun metni şudur:

Madde 1 — Türk parası Hatayın resmî parasıdır.

Madde 2 — İşbu kanunun neşri tarihine kadar Suriye parası üzerinden tarih ve tahakkuk ettirilmiş bilûmum vergi, resim, harç ve para cezaları bu kanunun neşri tarihinde Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankasınca kabul edilmiş olan kur üzerinden Türk parasına tahvil edilir ve Türk parası olarak tahsil edilir.

Madde 3 — Umumî ve hususî bütçelerin varidat muhammenatı ve masraf cetvellerindeki rakamlar ikinci maddedeki esas dahilinde Türk parasına tahvil olunur.

Madde 4 — Suriye parası üzerinden tediyede edilmekte olan maaş, ücret, tahsisat, tazminat, tayinat, yem bedeli ve bu mahiyetteki bilcümle istihkakların aynen Türk parası olarak tediyesine devam olunur.

Madde 5 — Umumî ve hususî bütçelere aid veznelerde halen mevcut Suriye parası resmî kur üzerinden Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankasının Hataydaki şubesine devredilir.

Türk parasının resmî para olarak kabulü Hatayın her tarafında büyük sevinçle karşılanmıştır.

Almanya'da yılbaşından beri 36 casus idam edildi

Berlin 14 (Hususi) — Casusluktan suçlu 4 kişi, yüksek mahkemenin kararı mucibince bugün idam edilmişlerdir.

Yeni senenin başlangıcından beri, casusluktan dolayı idam edilenlerin sayısı, bu 4 kişi de dahil olmak üzere, 36 kişiye balığ olmuştur.

Suriye kabinesi istifa etti

Şem 14 (A.A.) — Suriye kabinesi istifa etmiştir. İstifa, ancak Reiscümhur tarafından kabul edildikten sonra kat'iyet kesbedecektir.

Ukraynalıların Sovyetlere karşı vaziyetleri

Mosvoka 14 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Komünist partisinin kongresinde söz alan Ukranya partisinin merkez komitesi sekreteri Kruşçef, Ukranya milletinin parti ve Stalin etrafındaki birliğini ve bu milletin mütearrızlara karşı koyacak azim ve kararını teyid eylemiştir.

25 İngiliz harp gemisi Singapur önünde manevralar yapacak

Singapur 14 (A.A.) — Singapurdan gelen haberlere göre, İngilterenin Uzaksakal filosuna mensub 25 harp gemisi önümüzdeki hafta Singapur sahil müdafaa bataryalarıyla müşterek manevralarda bulunacaktır.

Bu manevraların hedefi, geçen sene yapılmış olan sahil istihkaklarının tesirlerini tecrübe etmektir.

Bulgar Başvekilinin yarın sabah şehrimizde

Perşembe sabahı şehrimize gelecek olan Bulgar Başvekilini hududa karşılayacak olan Bulgar sefiri ve Hariciye Vekâleti namına mihmandar tayin edilen Fikret, bu sabah hududa müteveccihen hareket etmişlerdir.

Bulgar Başvekilinin yarın akşam 22,19 da hududumuzdan içeri girecek ve Perşembe günü saat 10 da Sirkeciye vâsil olacaktır. Başvekil, istasyonda Vali ve refikası karşılayarak buket takdim edeceklerdir.

Bilâhare Perpalasa gidecek olan Başvekil bir müddet istirahatından sonra şehirde bir cevelân yapacaktır. Akşam saat 7,40 ta hususî trenle Ankara'ya hareket edecektir. Cuma sabahı Ankara istasyonunda Başvekil, Hariciye ve diğer Vekiller tarafından karşılanacak ve müteakiben ziyaretler ve iadei ziyaretler yapılacaktır. Bulgar Başvekilinin öğle yemeğini Bulgar sefirinin misafiri olarak hususî mahiyette yiyecek, öğleden sonra, Etnoğrafya müzesine giderek Atatürkün katafalığı önünde ihtiram resmini ifa edecektir. O gece, Başvekil Refik Saydam misafiri Başvekil şerefine ziyafet verecektir. Bulgar Başvekilinin ertesi gün enstitülerimizde gezecek, bilâhare öğle yemeğini sarayda Reiscümhur İsmet İnönünün misafiri olarak yiyeceklerdir.

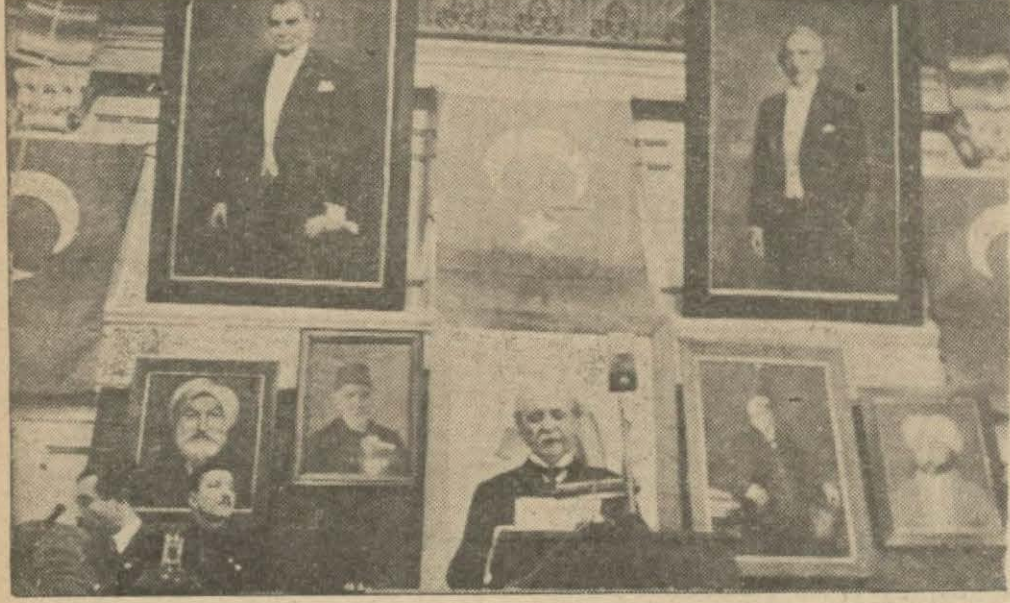
Misafir Başvekil 19 Martta Orman Ciftliğini geçecektir. O gün öğleyin, Hariciye Vekili Anadolu klübünde bir ziyafet verecek, akşam, Bulgar sefaretinde şerefine verilen ziyafette bulunacaktır. Bulgar Başvekilinin 20 Martta İstanbul'a hareket edecek, 21 Martta Vali tarafından şerefine bir öğle ziyafeti verilecek ve o akşam memleketine müteveccihen hareket edecektir.

Sofya 14 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Tıp bayramı dün merasimle kutulandı

İmparatorluğun Tunadan ve Adriyatikten Afrika ortalarına uzandığı devirlerde bile tıbbiyenin bu yılki kadar mezun talebe yetiştirmediği terarüz ettirildi

Besim Ömer Akalın nutkunu söylerken

Tıp bayramı dün saat 14 de Üniversite konferans salonunda merasimle kutulandı. Merasime Rektör Cemil Bilsel riyaset etmiş ve toplantıyı açma şerefine ken-

(Devamı 5 inci sayfada)

Etrüsk son bir tetkikten geçirildi

Etrüsk vapurunda tetkikler yapan Alman heyeti dün vapuru fayrab halinde son bir tetkikten geçirmişlerdir. Dün bir gazete Etrüskteki kusurların üç esaslı noktada toplandığını, vapurun umumî Loid şartlarına uygun olmadığını, gemi ve insan selâmeti bakımından noksanları bulunduğunu yazıyordu. Denizbanktan aldığı malûmata göre bu haber doğru değildir. Alâkadarlar Loid şartnamesi olmadıkça gemilerin seyahate çıkamıyacaklarını, yolcu selâmeti bakımından vapur filikalarının tamam olduğunu ve bunların gerek Loid ve gerekse Deniz Ticaret Müdürlüğüne musaddak bulunduğunu söylemişlerdir.

Kültür işleri:

Maarif Şûrasına gönderilecek raporlar

Enebi ve ekâliyet mekteplerinin ilk kısımlarında türkçe ve kültür dersleri muallimliği yapanlar dün Dam Dösiyonda toplanarak Maarif Şûrasına gönderilecek raporun esaslarını hazırlamışlardır. Muallimler bilhassa kıdem ve istikbal meseleleri hakkında rapora mühim maddeler ilâve etmişlerdir. Bir komisyon raporlar üzerinde bugün tekrar bir tetkik yapacaktır.

Deniz işleri:

Denizbankın yakın sahiller vapurları tamir ediliyor

Bir müddettenberi Halic havuzlarında tamir edilmekte olan Heybelliada vapurunun tamiri bitmiştir. Vapurun bütün mefruşatı yenilenmiş, emniyet bölümü yapılmış, büfesi üst kata alınmış, güvertedeki kapalı yer genişletilmiştir. Yeni bir hale getirilen vapur, havuzdan çıkmış, Kadıköy, Adalar hattı seferlerine başlamıştır.

Tamirde bulunan Burgaz ve Kalamış vapurları da, birkaç güne kadar havuzdan çıkacaklardır.

Denizbankın yakın sahillerde işleyen diğer vapurları da, yaz mevsimine kadar havuzlanacaklar ve yeni bir haçe getirileceklerdir.

Atatürk köprüsünün inşaatı gecikiyor

Atatürk köprüsünün inşaatı gecikmekte ve dubalar yerlerine konamamakta ve bu sebeble de asfalt inşaatı geçilememektedir. Köprü'nün inşaatı, mukavele ahkâmına tevfikân Ağustosun yirmisinde bitirilecektir. Henüz dubalar yerlerine konmadığı için köprü ancak gelecek bahara yetiştirilecektir. Müteahhid, Ağustosun yirmisinden sonra geçecek her gün için günde beş yüz lira tazminat verecektir.

Belediye reisliği köprü'nün müteahhidine keyfiyeti bildirmiş, inşaatı hız ve kalitesini, amele miktarının üç misline iblâgını istemiştir. Bu esnada tesadüfen yapılan tetkikte Atatürk köprüsünün gayet biçimsiz bir şekilde ve mukavele ahkâmına muğayir olarak inşa edilmekte olduğu görülmüştür. Köprü her iki tarafındaki yol seviyesinden çok fazla yukarıdadır. Bu civardaki metrük dubalar, temizletilmemiştir. Üzerinde bu dubaların köprü üzerinde arıza yapabileceği muhtemel görülmektedir. Belediye fen heyeti köprü üzerinde tekrar esaslı bir tetkik yapacak, müteahhide inşaat etrafında direktifler verecektir.

Köprü ayaklarının her birinin arasından deniz nakli vasıtaları geçebilecektir.

Müteferrik:

Karnesiz nakil vasıtalarından 25 lira ceza alınacak

Karnesiz vesaiti nakliye kullananlardan 5 lira ceza alınmakta idi. Şehir Meclisi bu miktarı 25 liraya iblâğ etmiştir. Yakında cezalar yeni usul üzerinden alınacaktır.

Son fırtınada vapurlar Karadenizde gene tehlike atlattılar

Üç gün evvel Karadenizde birdenbire başlayan şimal fırtınası yüzünden vapurlar büyük bir tehlike atlattımlardır. Fırtına çıktığı sırada Ereğli limanında kömür almak üzere nöbet bekleyen şilepler derhal limandan uzaklaşmışlar, denizde bir hayli bocaladıktan sonra Amasra ve Zonguldak limanlarına sığınmağa muvaffak olmuşlardır.

Karadenizde bulunan İkbâl, Sebat, Pek, Şadan, Hatay, Zühâl ve Reşid şilepleri dün acentalarına telgraf çekerek emniyette olduklarını bildirmişlerdir.

Ereğli'den, limana gelen bir telgrafta, fırtınanın büyük bir şiddetle patlak verdiği, bu yüzden Zonguldak ve Ereğli'de tahmil ve tahliyenin tamamen durduğu bildirilmektedir. Fırtınayı vapurlar kazasız atlattımlardır. Gelen haberlere göre Karadenizdeki fırtına hafiflemiştir. Büyükdere önünde beklemekte olan vapurlar da yollarına devam etmişlerdir.

Şehir işleri:

Belediye bütçesinin varidat kısmı artırıldı

Yeni belediye bütçesinin varidat kısmı 1 buçuk milyon lira çoğaltılmıştır. Bu fark, tahsil edilemeyen vergiler sırası surette takib edilerek elde edilecektir.

Vali, Cuma gününe kadar iyileşemediği takdirde bütçe taslağı evine götürülecektir.

Belediyede müfettişlerin tetkikati ilerliyor

Belediye hesaplarını inceliyen müfettişlerin tetkikleri ilerlemektedir. Mülkiye müfettişleri tetkike muhtaç evrakı tasnif etmişlerdir. Bilhassa mukavele taahhüdnamelerinin kanunî mecrâ takib edip etmedikleri araştırılmaktadır.

Eski valinin aldığı hakkı huzur işi de tetkik edilmeğe başlamıştır.

Temizlik işleri amelesinin maaşları artırıldı

Bu ay başından itibaren belediye temizlik işleri müdürlüğü temizlik amelesi maaşlarını 15 liradan 20 liraya çıkarmıştır. Bu suretle hasad zamanında amelenin vazifesini bırakmasına meydan verilmeyecektir.

Belediye memurunün müdürü Ankaraya gitti

İstanbul belediyesi memurunün müdürü Samih, belediye memurlarının teklifleri hakkında temâşlar yapmak üzere Ankaraya gitmiştir.

Bir amele kızkardeşini beş yerinden yaralıyarak öldürdü

Genç kadını gayri meşru münasebetler tesis ettiği için öldüren katil bugün meşhud suçlar kanununa göre muhakeme olunacak

Evvelki gece Gaftasarayda kanlı bir cinayet işlenmiş, bir kadın kardeşi tarafından 5 yerinden bıçakla vurulmak suretiyle öldürülmüştür.

İstiklâl caddesinde Tütüncüçukmazın da 9 numaralı evde oturan Erzincanlı 25 yaşlarında Esmâ adlı bir kadın, dört buçuk sene evvel Ali isminde biri ile evlenmiş, bu izdivaç neticesinde şimdi üç buçuk yaşında olan bir de erkek çocuğu doğmuştur.

Esmâ, bilâhare kocası Ali ile geçine memiş ve ayrılmıştır. Bu ayrılığı müteskiib, kadın kahveci Haşim adlı birisi ile münasebet tesis etmiş; bu münasebetten de 21 gün evvel bir çocuğu olmuştur.

Esmânın, gayri meşru münasebetine iyi nazarla bakmayan, Kazlıçeşme deri fabrikası amelesinden otuz yaşlarında Hasan adlı bir kardeşi vardır.

Hasan, kız kardeşine müteaddid defalar Haşimle olan münasebetini meşru bir şekilde sokmasını söylemiş ve Haşimden bir de çocuğu olması üzerine buna kat'î bir küzum olduğunu anlatmıştır. Evvelki gece Esmânın ziyaretine gelen kardeşi Hasan, gene bu mevzu etrafında konuşmağa başlamış, fakat Esmânın kayıtsızlığını görerek bu vaziyetinden hiddetlenmiş, yanında taşıdığı kamasını çekerek, kız kardeşini ikisi göğsünden, üçü arkasından olmak üzere beş yerinden yaralamıştır.

Katil vak'ayı müteakib firar etmiş ise de dün Kazlıçeşme civarında saklandığı bir evde yakalanmıştır.

Yaralı Esmâ, Hasek hastanesine nakledilirken aldığı yaraların tesirile yolda ölmüştür.

Bu faciyanın yegâne şahidi Esmânın Aliden doğan üç buçuk yaşındaki çocuğudur.

Küçük çocuk bu kanlı sahneyi büyük bir korku içinde ve mazlûm bir tevek-külle seyretmiştir.

Kardeşi tarafından öldürülen Esmâ

Hasan, kız kardeşini vururken onun feryad etmemesi için elini ağzına kapamış ve kadın bu kanlı eli ısırarak suretile kendini müdafaaya ve feryad ederek sesini iğittirmeğe uğraşmışsa da, vücudüne saplanan bıçak darbelerinin tesirile ve kanlar içinde yere yuvarlanmıştı.

Müddeiumumî muavinlerinden Hikmet hâdiseye el koymuş ve katil tevkif olunmuştur.

Hasanın, meşhud suçlar kanununa tevfikân bugün muhakemesi yapılacaktır.

İRTİHAL

Eski Konya valisi, tüccar, millî reasürans meclisi eski azasından, tütün, uyuturucu maddeler inhisarları eski meclisi idare azasından, Şehremaneti İktisad müşavere heyeti reisi Narda egrafından İbrahim Bey oğlu Mehmed Hüsnü Zâdil vefat etmiştir.

Cenazesi bugün Beyazıdda Takvimhane caddesinde 23 numaralı evinden kaldırılarak Beyazid caminde namâz eda ve Şehidler mezarlığına defnedilecektir.

Zâdil ailesi

AŞK ve SPOR... Futbol ve Holivud yıldızları...
EAHRİYELİLER... BAHRİYE MEKTEBİ... MESLEKLERİNE AŞIK
GENÇLER... AŞKIN EŞİĞİNDE GENÇ KIZLAR...
İşte:
SARAY SINEMASININ
YARIN AKŞAM göstermeğe başlayacağı ve
FLORENCE RICE - ROBERT YOUNG ve JAMES STEVART
gibi müstesna yıldızlar tarafından harikulâde bir tarzda yaratılan
Deniz Namzetleri
Fransızca sözlü aşk ve gençlik filminin mevzuu...

Bu Akşam **MELEK** Sinemasında
Tarihe mal olmuş bir aşkın, en büyük şair GÖTE'ye en müessir romanına mevzu olmuş bir aşkın hikâyesi
VERTER'in Büyük Aşkı
LOTTE rolünde Fransız yıldızlarının en güzeli ANNIE VERNAY
ve VERTER rolünde PIERRE R. WILLM
Ayrıca: Paramount Dünya havadisleri
DİKKAT : Bu gece için localar satılmıştır. Koltuklar erkenden aldırılmalıdır. Tel: 40868

SÜMER ve TAKSİM

Sinemalarında

Bu gece tam 8,45 te

Arab diyarının ses kralı **ABDÜLVEHAB'in Leylâ Murad** ile en son çevirdikleri şark sinemacılık âleminin en büyük eseri:

YAŞASIN AŞK

Türkçe sözlü arabca şarklı şimdiye kadar görüp işitilen şark filmlerini gölgede bırakan aşkın, şiirin terennümü.

BU GECEKİ ŞEREF GALASI

için her iki sinemada da bütün localar satılmıştır.

Film gayet uzun olduğundan lütfen tam vaktinde teğrif olunması. Bu film aynı zamanda Cumadan itibaren İzmir TAYYARE sinemasında gösterilecektir.

ŞEHİR TIYATROSU

Topebaşı Dram kumu

Akşam saat 20.30 da

ANNA KARENİN

İstiklâl caddesi Komedi kumu

Gündüz saat 14 de

Çocuk tiyatrosu

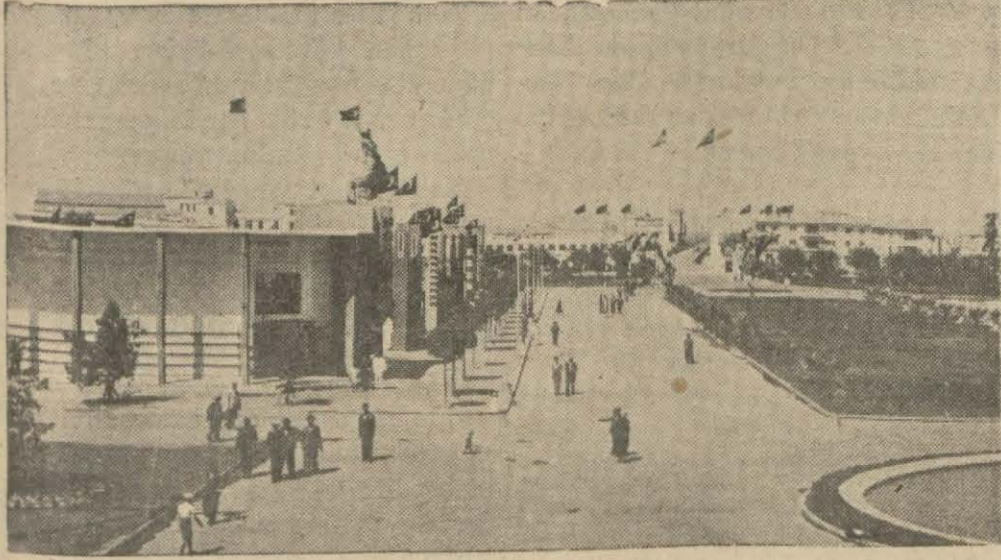
gece saat 20.30 da

BİR MUHASİB ARANIYOR

İzmirin "Kültür park,, 1 çok rağbet görüyor

Sergi Pazar günleri vasatı olarak on bin kişi tarafından ziyaret ediliyor. Fuar hazırlıkları da devam ediyor

Kültürpark ve fuarın bir görünüşü

İzmir (Hususi) — İzmirde kurulan ve yoktan var edilen Kültür park her haftanın Pazar günü vasatı olarak on bin kişi tarafından ziyaret edilmekte - dir. Kültür park plânı tamamlanmış - dir. Modern bir sıhhat müzesi, bir inkı - lâb müzesi, bir kültür müzesi, bir atış poligonu, bir paraşüt kulesi, oyun yer - leri, çocuk bahçesi yükselmiştir. Kül - tür parkın şiiir yuvası olan park ve bah - çe kısmı, ziyaretçileri uzun müddet iş - gal etmektedir.

Kültür parkın 9 Eylül kapısı civa - rındaki hayvanat bahçesi mükemmel bir eser olmuştur. İzmirin Kültür park hayvanat bahçesi, halen Türkiyede bu brans üzerinde kurulan ilk müessese olmakla beraber, zengin bir hayvan kolleksiyonile süslenmiştir. Marsilya ve İskenderiye hayvanat bahçeleriyle hayvanat mübadelesine başlanmıştır. Almanyadan da zengin hayvan kolleksiyonları satın alınmaktadır.

İzmirin bu sahadaki tefevvuku, İs - tanbullulari pek alâkalandırmış olacak ki, yeni İstanbul Valisi Dr. Lütfü Kırdar, beş milyonluk tahsisattan bir kısmını İstanbulda kurulacak Kültür parkı ayırmıştır.

Gene İzmirdeki alâkadarlara akse - den haberlere göre İstanbuldaki Kül - tür parkın kurulacağı yer ayrılmıştır. Fakat bu nokta üzerinde büyük bir giz - lik gösterilmektedir. Tahmine göre İstanbuldaki Kültür park, tıpkı Mos - kovanın Kültür parkı gibi olacaktır. Hattâ İstanbul Şehir Meclisi azasın - dan iki kişilik bir heyet Moskova'ya gi - derek Moskova Kültür parkının plân - larını alacak ve tetkiklerde buluna - caktır.

Türkiyenin turist merkezi olan İstan - bulda böyle bir müessesenin kurulma - sı, İzmirde bu işle alâkadar olanlarca da faydalı ve lüzumlu görülmüştür. İstan - buldur bu sahada göstereceği mu - vaffakiyet zevkle takip edilecektir.

939 fuarı

İzmir şehri, giren fuar mevsimi do - layısıyla son hazırlıklarını yapıyor. Fu - ar sahasında gözleri okşayan bir inşaat fazlalığı başlamıştır. Evvelce fuar sa - hasının yarısından fazlasını kaplayan muvakkat pavyonlar o kadar azalmış - tir ki, bunlar büyük bir yekûn teşkil e - demiyorlar.

Şimdi üzerinde hassasiyetle durulan en mühim iş, bu sene başarılması mu -

İzmirden kimler meb'us çıkacak?

İzmir Valisinin ve Belediye Reisinin de isimleri zikrediliyor

İzmir (Hususi) — Önümüzdeki se - çimde İzmirden çıkacak yeni meb'us - lar hakkında ileri sürülen tahminler İzmirde büyük bir alâka ile karşılan - mıştır. Ancak bunlardan bir kısmının tahminden ziyade temenni mahiyetin - de olduğu ileri sürülüyor.

Yeni meb'us namzedleri arasında Va - li Fazlı Güleç'in, Belediye Reisi Dr. Behcet Uz'un adları geçmektedir. İz - mir Valisinin halen büyük bir turis - tik plânın tatbikine başlamış bulunma - sı dolayısıyla meb'us olacağına ihtimal verilmiyor. İzmir fuarını ve Kültür parkını vücude getiren ve belediye - lik sahasında başarılar temin eden Be - lediye Reisi Dr. Behcet Uz'un da meb'us olacağı zannı yayıftır.

Diğer taraftan yeni İzmir meb'us - luğu için adları sayılanlar şunlardır:

Kadın hastalıkları mütehassısı Dr. Kâmrân Örs, Avukat Ekrem Oran, Av -ukat Nuri Sıdkı Erbay, Kızılay Ce - miyeti Reisi Dr. Cevdet Özyar, Ticaret Odası Reisi Hakkı Balcıoğlu...

Yukarıdaki zevatın parti namzedi o - larak gösterileceği söylenmektedir. Müstakil meb'usluk için de bir namzed mevcuttur.

Samsun yeni P. T. T. binası

Samsun (Hususi) Samsun P.T.T. idaresi şehrin gümrük tarafında bir bi - nada bulunmakta idi. Bankalar cadde - sinde ve Cümhuriyet meydanının ya - rınında merkezî bir noktada inşa edil - miş olan yeni P.T.T. binası tamamlan - mış ve tefriş edilmiş bulunduğundan posta şubeleri yeni binaya taşınmağa başlamışlardır. Telefon tesisatının ye - ni binaya nakli sebebiyle şehir telefon muhaberatı bir iki gün tatil edilmiş ve azamî sür'atle enstallasyon bitirilerek muhaberat tekrar normal hale girmiştir. Yeni bina çok güzel ve modern bir üsübdedir.

Burdur Halkevinde temsiller

Burdur (Hususi) — Halkevimizin gösterit kolu tarafından bu hafta »A - na» piyesi temsil olunmuştur. Halkın büyük bir rağbetine mazhar olan bu temsil üstüste iki gün oynanmıştır.

Temsil'ler radyo hoparlörleri vasıta - sile aynı zamanda Burdurun her bu - cağında dinletilmiştir.

Resim: Bu temsilde rol alan gençleri göstermektedir.

Türkiyede imtiyazlar

Umumî hizmet gören imtiyazlı şirketler niçin ve nasıl satın alındılar?

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

imkânları araştırılmağa başlanmıştır. Senelerdenberi devam eden yüksek tari - feler halkın şikâyetini celbeylemekte ve şirketlere büyük kazanç bırakmakta idir - ler. İstihlâkât ve münakalât seneden se - neye artmakta olmasına rağmen ve iş - letme randımanı bu yüzden fevkalâde yüksek derecelere varmış bulunduğu halde şirketler bir türlü tarifelerinin ten - ziline yanaşmadılar.

Bunun üzerine hükümet bunlar üzerin - deki mutlak kontrol ve mürakabe hak - kını istimal ederek hesaplarını ve mua - melâtını esaslı tetkik ve mürakabeye tâbi tutmuş ve neticede şirketlerin tarifeleri - ni indirmeğe muvaffak olmuştur. Su, e - lektrik, tramvay, gaz tarifeleri her şeh - rimizde indirilmiştir. Tenezzül nisbeti % 15 hâ % 45 derecesinde olmuş ve bu vaziyet halkın memnuniyet ve şükranını celbeylemiştir. Senelerdenberi yüksek nisbetlerde olan saat, bransman kiralari indirilmiş, rabtiye ücretleri, muayene masrafları gibi alınan paraların muka - velelere müstenid olanları haddi lâyıkına tenzil; olmaları tamamen lâğvolun - muştur. Abonelerin şirket ve müessese - lerle olan münasebatını tanzim eden a - bonman senelerinin halkın aleyhine o - larak ihtiva eyledikleri ahkâm tadil edil - miş ve elektrik, havagazi, su tevziatın -

dan büyük halk kütlelerinin mümkün o - labildiği kadar istifadesi tahtı temine a - lınmıştır.

Son seneler belediyeler kanununun kendilerine bahşeymiş olduğu salâhi - yetle belediyelerin kurdukları elektrik müesseselerinin projelerini fen ve millî iktisad noktalarından tetkik ve bunların tasdikile işgal olunduğu gibi ayrıca in - şaat ve tesisat kabulleri de ifa olunmuş ve işletmeleri hakkında belediyelere di - rektifler verilmiş ve tavsiyelerde bulu - nulmuştur.

İşte Cümhuriyet hükümeti şehir dahilî amme işleri gören müesseseleri millileş - tirmek ve işletmelerini, halkın ihtiyaçla - rını daha iyi bir şekilde karşılayacak va - ziyete ifrag etmek hususunda böyle esas - lı karar ve tedbirleri almış ve tatbik et - miştir.

Bundan sonra hükümet belediyelerin ellerinde olan bu müesseselerin idare tarzlarını, iktisadi ve fevni durumlarını, tarifelerini daha yakından tetkik ve mürakabe edecek ve bu cihetlerin temini için lüzumlu kanun ve nizamları tedvine tevessül eyleyerek millî sermayenin ve tesisatın en elverişli ve rasyonel şekilde işletilmesini tahtı temine alacak ve bü - yük halk kütlelerinin medeniyetin ni - metlerinden geniş mikyasta müstefid ol - malarını mümkün kılacak çareleri araya - caktır.

Tıp bayramı dün merasimle kutulandı

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

disine verilmiş olmasından dolayı teşek - kur etmiştir. Bu münasebetle verdiği nutkuna başlamazdan evvel, tıp bayra - mını, ak saçlı ve açık alınlı tıp üstadla - rından onlara yetişmek ve geçmek hüzle - çalışan en genç Tıbbiyeliye kadar kutlu - lamıştır.

Rektör bundan sonra Atatürkün hatı - rasını tazimle anmış ve bunu müteakib ezcümle şöyle demiştir:

« Bu yıl mezuniyet sınıfı 346 kişidir. Fakülte kuruluşundanberi, Osmanlı im - paratorluğunun Tunadan ve Adriyatik - ten Afrika ortalarına kadar uzandığı de - virler de dahil olmak üzere bugüne kadar vermiş olduğu mezunlar bu rakama ya - naşamamıştır. Bu rakam, dünyada mev - cud birkaç büyük Üniversite istisna edi - lecek olursa diğer bütün üniversitelere nazaran üzerinde durulacak kadar ehem - miyetlidir. En çok mezunu bu yıl vcriyo - ruz. Tıp talebe kadrosunu tahdid edece - ğimiz için gelecek yıl daha az verece - ğiz.»

Rektör Cemil Bilselden sonra kürsüye çıkan profesör Besim Ömer Akalın, bir nutuk söyleyerek ezcümle şöyle demiş - tir:

« Memleketimizde tıp tarihi, tıbbın ilk defa Türk dilinde tedrisi, tıbhane ve cerrahhanenin hemen 120 sene evvel ilk açılış münasebetile kur - duğunuz tıbbiyeliler bayramı yıl - dönümünü kutulamak ve ara - nızda bulunarak birkaç söz söylemek ü - zere, bu eski tıp hocanızı lütfen çağır - manız beni çok sevindirdi.

Bizim zamanımızda tıp, hemen hemen, nazari tedris olunuyordu. Amelî tedri - sat, dahil ve haricî 34-40 yataklı iki köh - ne barakada yatırılan ve kör ve topal, sak - kat neferler tarafından bakılanlar, poli - kliniğe müracaat eden hastalara mün - hasır kalyordu. Bir müddet sonra Avru - pada ikmalî tahsil eden etibba, avdetle - rinde evvelimide amelî tedrisata ehem - miyet verdiklerinden mekteb civarında iptida haricî hastalıklara ve müteakiben göz hastalıklarına mahsus barakalar inşa ettirmeğe muvaffak oldular. Geçmiş za - mana aid bu malûmatı vermekten mak - sadım, Tıbbiyenin evvelki halî ile bu - gün cümhuriyet hükümetimizin himme - metile pek ileri gittiğini iyi bildiğiniz Üniversiteyi, hususile Tıp Fakültesini mu kayese etmek ve bu bapta nazari dikkat ve intibazınızı davetle çalışmanızı ve isti - fade etmeniz için sizleri teşvik eylemek - tir.»

Profesör Besim Ömerden sonra, de - kan Nureddin Ali, Mazhar Osman da bi -

rer nutuk söylemişlerdir. Ve bunlardan maada talebeden Cahide Arkan, Cihad Abaoğlu, Enver Çavuşoğlu kürsüye ge - lerek tahassüs ve intibalarını ifade et - mişlerdir.

Toplantı on dakika ara verilmiş, bu sırada Şehir bandosu tarafından muh - telif müzik parçaları çalınmıştır. Toplan - tı iki saat devam etmiş ve çok iyi intı - balar bırakarak nihayet bulmuştur.

Tıp bayramı münasebetile dün gece Maksim salonlarında Tıbbiyeliler tarafın - dan bir balo verilmiştir.

Sözün kısası

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

Pireyi deve, habbeyi kubbe yapmakta istical gösterenler de duydukları hicab ile kalacaklardır. Fakat.. fakat.. izzeti ne - fis, itibarı, haysiyeti nahak yere parça - lanan, radyolarla teşhir edilen vatandaş - ların kalblerinde açılan yara, maneviyat - larında husule gelen sarsıntı ne olacak? Ne ile telâfi edilecek?

Millî vecizelerimizden biri: «Hepimiz birimiz.. birimiz hepimiz!» değil midir? O halde, bir veya birkaçımızın şerefine, izzeti nefsile oynarken, bundan doğacak ızdırabın hepimize raci olabileceğini ne - den düşünmüyoruz?

Beşeriyet bu gibi hafifliklerden ne za - man kurtulacak?

16 yaşında bir genç tren kazasında öldü

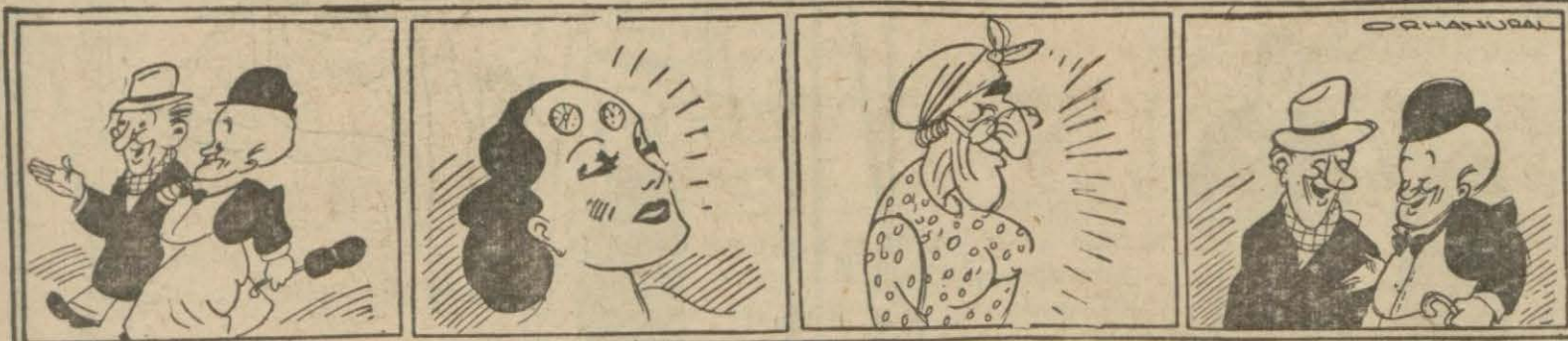
Dün akşam Bostancı ile Küçükyal arasında bir tren kazası olmuştur. Per dikten kalkan banliyö treni Bostancı - ya gelirken, tren yolu üstünden geçür 16 yaşında Taceddin adlı bir çocuğu altına almıştır.

Taceddinin bacakları kesilmiş ve al - dığı yaralardan müteessiren vefat et - miştir.

Bir gece bekçisi kömürden zehirlendi Kazlıçeşmede Santral mensucat fab - rikasında gece bekçiliğini yapan Ya kub, odasında ısınmak üzere yakığı kömürden zehirlenerek baygın bir hal de Yedikule hastanesine yatırılmıştır.

Bir şirket vapuru istimbota çarptı Dün limanda bir kaza olmuş, Amas - ra istimbota, yedeğinde liman işletme - sinin 6 numaralı mavnası olduğu hal - de Galata köprüsünden dışarı çıkarak - ken, Şirketi Hayriyenin 76 numaralı vapuru istimbota kış tarafına çarp - mıştır. Kaza esnasında ehemmiyetli bir hasar olmamıştır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey Amerika, da kadınlar güzelleşmek...

... İçin alınlarına limon dilimleri koyuyor, öyle ya tıyorlarmış...

Hasan Bey — Merhury validenin kurnazlığını şim di anhyorum.

... İkide bir başım ağrı - yor diye o da alına limon dilimleri koyup gezerdi.

Hâdiseler Karşısında

Çöp kamyonları

Evinde odamdım. Bir patırtı, bir gürültü. korkuyla yerimden fırlıyorum:

— Acaba gök mü gürüyor, bir apartman mı yıkıldı, yoksa kıyamet mi kopuyor?

Pencereden baksam mı, fakat doğru değil, pencerenin önü daha tehlikeli.

Aynı gürültü bir daha tekrarlandı. Korkum bir kat daha arttı.

— Aman Allahım sen benim kusurlarımı affet!

Sokaktan bir yaygara kulağıma geldi:

— Bir zavallı enkaz altında kalmış olacaktı!

Üst katta bir tangirtı oldu:

— İşte üst kat yıkılıyor.

Sokaktaki yaygaraya kulak verdim:

— Acaba ne diyor?

Dediği anlaşıyor:

— Çöpçü!

— Muhakkak zihnine vurdu. Zavallı adam «can kurtaran yok mu?» diye bağıracağına «çöpçü» diye bağırıyor.

Yukarı kattaki tangirtı devam ediyor:

— Canımı kurtarmalıyım!

Koşa koşa kapıya kadar gittim. Kapıyı açtım. Tangirtı üst kata çıkan merdivende. başımı kaldırdım ve gördüm.

Üst kattakilerin hizmetçisi çöp tenekeylerini indiriyordu. Biraz yüreğim rahatladı. Sokağa çıktım. Gök gürültüsünü andıran sesin membamı keşfetmişim. Çöp kamyonu geçiyordu ve bir çöpçü de kapıları çalıyor, avazı çıktığı kadar:

— Çöpçü!
Diye bağırıyordu.

★

Tekrar eve girdim. Bir gazete aldım.

Şu satırlar gözümde ilişti:

«..... Çöp kamyonu geliyor, geçiyor, hele kalabalık mahallelerde kimsenin haberi olmuyor. Buna dair şikâyetler alyoruz.

.....

Atınada tatbik edilen bir usul vardır ki bizde de pekâlâ tatbik edilebilir, çöp kamyonlarının kendilerine mahsus bir çanı olur. Sokağın muayyen bir yerinde durunca çalarlar; izbe mutfakta çalışanlar bile bunu duyar ve çöpünü götürür.»

Düşünüyorum.

— Bir çanı olmak diyorum ve bu muhakkak ki çok elzem. Hiç olmazsa çöp kamyonu olduğu anlaşılır, ve kimse gök gürüyor, hareket oluyor, adam boğazlıyorlar, diye korkmaz!

İsmet Hulusi

Kadın Köşesi

İşlemeli pulover

Üç renk yünle örülmüştür. Koyu menekşe, patlıcan moru, eflâton.

le, bir ters-bir yüz lâstik başlanır. Dört santimetre sonra bu örgü bırakılır. Jersey örgüsü başlar. Yün gene o yündür. Menekşe rengi jersey örgüsü 7 santimetre sürer. Sonra sıra patlıcan moru yünle jerse örgüsüne gelir. Bundan 12 santimetre örölmünce eflâton yüne geçiniz. Ve hep jersey örgüsü öreerek, kol yerleri, yaka açılır. Ön ve arka parça böyle bitirilir.

Renkleri birbirinden ayıran işleme zikzaklarla sol göğüsteki brode örgünün üstüne işlenmiştir. Zikzaklar açık örgüye koyu, koyu örgüye açık yünle işlenir. Çiçek brode ya menekşe rengile, ya da patlıcan morile yapılır.

Ab'yye rob

Krep maru kendendir. Korsajın büzgüleri nin üstünden siyah kadife kor - miş. Kollar da büzgülü ve kor - delâh. Yalnız kor - sajda' fiyatları var. Kollarda yok Etek ne bol, ne dar. Epey kısa. Rob, tayyör, man to, bütün elbiselerin boyları gün den güne kısalmıyor. Bu bahar, eteklerin diz kapaklarını ancak kapyacağı tah - min ediliyor. Ma amafih moda - yı daima biraz ih - tiyatla ta'ib et - melidir. Her ye - niliğe uyarken kendi yaşını, boyunu, bosunu unutma - mali, modaya körü körüne tâbi olmak - tan çekinmeli, onu kendine uydurma - yı bilmelidir.

Her kadın bilmelidir

Fildişinden yapılmış biblolarınız sararınca beyazlatmak için iki üç gün essence de trébenthine içinde bırakınız.

Bacaksızın maskaralıkları:

Çamaşırlar

Bunları biliyor mu idiniz ?

İnsan vücudü ve kırmızı küreyveler

Bir insan vücudünde hergün 500 milyon kırmızı küreyve ölür ve doğar. Bu miktar bir desimetre kana müsavidir. Tetkik ve tettebbü neticesinde elde edilen bu dikkate sayan hâdiseler ancak kansız veya fazla kanlı insanlara göre

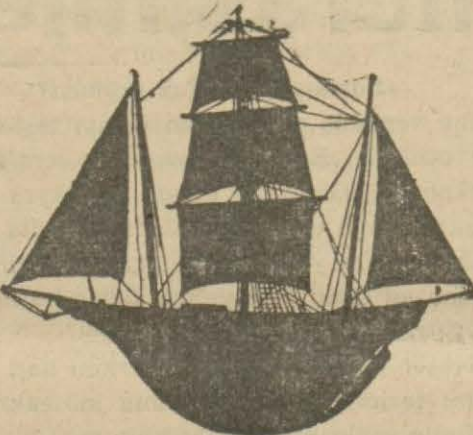
değişir. Kansız bir insanda hergün ancak 800-350 milyon küreyvenin doğup öldüğü anlaşılmıştır.

★

Riyaziye dersleri ve bir mukayese

İlk mekteplerde öğretilen riyaziye esasları, İhsan malûmatile mukayese edilecek olursa alfabe mahiyetini geçemez. Bekaborela tntihanı veren bir lise talebesinin riyaziye malûmatı ise iptidai kırsat mahiyeti arzeder. Darülfünanların

Ustalıkla yapılmış bir gemi modeli

Resmîni gördüğünüz bu gemi modeli İngiltere deniz müzesinde bulunmakta - dir. O şekilde yapılmıştır ki hangi tara - fından bakılırsa, resimde görüldüğü hal - de görünür.

riyaziye tedrisatı, basit hikâye mevzuları gibidir. Hakiki riyaziye ilmi hakkında ancak hakiki alimlerin bir fikri olabilir ve onların malûmatını meselâ hisanda edebiyat derecesi olarak kabul etmek mümkündür.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularına Cevablarım

Çocukluklarını bir muhitte geçirmiş olan iki genç büyüdükları zaman yekdiğerine karşı önüne geçilmez bir incizab duyuyorlar. Yıllarca sevişiyorlar, gayeleri evlenmektir. Fakat günün birinde bu münasebet muhitte sayı okunca garib görüldü. Kız er - kekten üç yaş büyüktür. Bir zaman tereddütle geçiyor ve nihayet kız er - keğe müracaat ederek ayrılmayı teklif ediyor.

Okuyucum Bay «D. S.» bana bir mektub yazmış:

— Sebeb ne olabilir? diye soruyor.

Gayet basit: Bazı kimselerde mu - hakeme ve karar mekanizması çabuk işler, bazılarının ki ise gayet yavaş harekete gelir. Genç kızın bu sonun - cu emsten olacak. Münasebetlerinin mantıksızlığını geç anlamıştır.

★

Bir beklî hikâyesi:

Bir okuyucum bana derd yanmış, fakat yazdığı mektuba imza veya inisyal atmasını unutmuş, onun içindir ki mektubunda anlattıklarına bakarak cevabımın başına böyle bir başlık koydum. Kendisine söyleyeceğim şudur:

— Kanun bakımından mahzur yoktur. Fakat başladığı muameleyi çabuk bitirmeli, yahud da münasebeti kesmelisiniz.

★

İçki içmeyen erkek.

Bir erkek okuyucum, Bay «M. C.» bu sütunlarda çıkan, içki kullanmaz erkek arıyan genç kızın yazısını okumuş.

Kendisi bu hastalığa tutulmıyan nadir erkeklerden biridir ve iyi bir mesleğe sahibdir.

— Henüz evlenmek kararında olmamaklığıma rağmen bu genç kızın istekleri hoşuma gitti, onunla evlenmeye talibim, diyor

Çok güzel, genç kız bana müracaat ederse okuyucumun adresini ona veririz, meseleden bu sütunlarda bahsedelim.

★

Yanılmışım, içki hastalığına tutulmamış olanlar sandığım kadar az değilmiş, az evvel okuduğunuz mektubun cevabını henüz bitirmemişim ki açtığım ikinci bir mektubda bu mesele ile alakadar çıktı. Yazanın adı Şevket'tir. Tebrik ederim, yukarıda okumuş olacağı cevabı tabii ona da aid olacaktır.

TEYZE

Son senelerin en müthiş katili Fransada muhakeme edilmiye başlandı

Veidmana aid ikinci muhakeme celsesi

Avukatlar: "Siz suçluya bakmayın, bir başkasını gizlemek için "Ben yaptım diyor,, iddiasını ortaya attılar. Katil tekzib etti: " Hayır, fail benim!,,

Veidman mahkeme huzurunda

Paris 12 (Mart) — Yaşlı bir Fransız gazetecisi bana:

— Versay en ziyade nesile meşhurdur? diye sormuştu. Biraz şaşırım. Saray, küçük köşk, büyük köşk, altın kral, Napolyon, bir seri ihtilâl manzaraları... Hangisini söylemeli?

Sonra 1870 te Alman orduları Paris'e girdikleri zaman Alman imparatorluğu bu sarayda ilân edilmişti. 1918 de de Fransızlar bu mağlûbiyetin intikamını aldıkları zaman Almanlara sulh muahadesini gene burada imza ettirmişlerdi.

Muhâtabım tereddüdümü görünce:

— Genç dostum galiba tarihî malûmatınız biraz kıt, diye alay etti.

— Hiç şüphem yok, bakaloryayı nasıl geçtiğimi yalnız ben bilirim...

Amma.. Meslektaşımın kasdettiği tarihi malûmat benim tahmin ettiğim değilmiş, o söyledi:

— On sekiz, on dokuz sene evvel 7 kadını öldürerek cesedlerini sobada yakmış olan Landrü de burada mahkeme edilmişti. Şu küçük kapıyı görüyor musunuz? Celse açılmadan önce, onu bu kapıdan getirirlerdi. Ben o vakti de gene adliye haberleri muharriri idim.

O vakti Landrü'nün hikâyelerini yazmışım, şimdi Veidman'ın hikâyelerini yazıyorum ve yazarak ihtiyarlıyorum... Ha onu söyleyecektim. Versay geniş fiskiyeli havuzlarından ziyade, dün yanın en büyük katillerinin muhakeme edildiği yer olmakla şöhret kazanmıştır. Allah vere de yakın zamanlarda bir üçüncüsünü görmesek..

Bozulan sıra..

Ben dün size Veidman'ın öldürdüklerinin isimlerini sıra ile yazmışım sanıyorum:

- 1 — Mıs Jan dö Koven.
- 2 — Şoför Kşefi.
- 3 — Madam Koller.
- 4 — Mösyö Löblond.
- 5 — Mösyö Framer.
- 6 — Mösyö Lösorb.

Hepimiz sanıyorduk ki suçlar işlenmiş tarihlerin sırasına göre tetkik edilecek. Aldanmışız. Hâkim ilk günü iddianamenin okunmasına ve hüviyetlerin tesbit edilmesine tahsis etmişti. İkinci gün ilk cinayetin safhalarını aydınlatmağa çalışıcağı. Fakat neden anıyamadım, işte sonuncu cinayetten başladı. Kimbilir, belki de katilin tutulmasına bu suçun sebep olduğu içindir..

Listeye bakınız. En sonunda Lösorb adını göreceksiniz.

Lösorb 1937 yılı İkinciteğrin ayının 28 inci günü Son - Klu köyünde, Mon-Plezir adını taşıyan boş bir köşkün bodrum katında ölü olarak bulunmuştu, ensesinde büyük bir kurşun yarası vardı.

Lösorb emlak komisyoncusu idi. Yazıhanesinden soruldu.

Polise:

— Dün bir zat geldi, bir köşk kiralamak istiyordu, birlikte çıktılar, ihti-

mal onun taarruzuna uğramıştır, denildi.

— Bu müşteriye tanıyor musunuz?

— Hayır, fakat elinde bir kartvizitle gelmişti. Belki bu kartı bulabiliriz.

Tesadüfen kart yırtılmamıştı. Arama buldu, Şot isminde Strazburglu bir tacirin adını taşıyordu. Veidman'ın tutulmasına bu kart sebep olmuştur. Şot buldu. Kartvizitin ne münasebetle emlak komisyoncusuna gitmiş olduğu soruldu. Adam kime kart verdiğini düşündü, ve bu ipucu (Veidman) a kadar gitti.

Garib bir hâdise..

Dün Veidman'ın ilk isticvabı esnasında gayet lâkayd davrandığını, suallere teker kelime ile cevap verdiğini kaydetmişim değil mi?

Bugün celse açılınca reis maznunun çünkü vaziyetini hatırladı:

— Şimdi Lösorb hâdisesini tetkik edeceğiz, ümid ederim ki vak'ayı kendiliğinden anlattırınız? dedi.

Veidman, menfi bir işaretle başını salladı.

Reis — O halde sorayım: İkinciteğrin ayının 25 inci günü emlak komisyoncusu Lösorb'u ziyaretine gidiyorsunuz, adama emniyet telkin etmek için Şot isminde bir tüccarın kartını veriyorsunuz. Ve bu kart bilâhare ele geçiyor. Anlamadığım nokta şu: Siz şüphesiz, muhakeme ve iradesine hâkim, hareketlerinizde hesablı bir adam siziz. Buna rağmen nasıl oluyor da mahvınıza sebep olan bu kartı komisyoncunun yazıhanesinde unutuyorsunuz?

Veidman, cevap vermedi. Fakat tam bu sırada onun cevap vermeyişini unutturacak garib bir hâdise oldu.

Suçlu ile avukatı

Suçlunun avukatlarından biri ayağa kalkmıştı, reise hitab etti:

— Görüyorsunuz ki, ne söyleseniz kabul edecek, baş eğecektir, fakat biz, vekilleri onu bu yolda takib etmeyeceğiz. Şimdi ilk söyleyeceğimiz şey şudur:

Lösorb'u öldüren Veidman değildir. Bunu ispat edeceğiz.

Gazetecilerden dört, beş tanesi yerlerinden fırladılar. Akşam gazeteleri için telefona koştuklarını tahmin ediyorum.

Reis suçluya sordu:

— Bakınız avukatlarımız Lösorb'u başkasının öldürdüğünü söylüyorlar. Ne dersiniz?

Veidman:

— Yanlıyorum, ben öldürdüm.

— O halde tafsilâtla anlatınız.

Veidman:

— Sual sormanızı tercih ederim.

Bu noktada reis bir hülâsa yaptı:

— Lösorb müşterisine köşkün bodrum katını gezdirirken ensesinden atılan bir kurşunla öldürülmüştür. Veidman onun cebinde 5000 frank ile 2 piyango bileti buldu. Üstelik adamın otomobilini de korkmandan ele aldı, boyasını değiştirerek kullandı.

(Devamı 14 üncü sayfada)

Ankaraya gelen Viyanalı muganniye ile bir mülakat

Bayan Ester Rethy dün akşam İstanbuldan ayrıldı

San'atkârın «Son Posta» ya verdiği imzalı resim

Vâki olan davet üzerine Kızılay balosunda fahri olarak bir konser vermek üzere Ankaraya gelen Viyana Şehir tiyatrosu artistlerinden Bayan Ester Rethy, dün akşam Viyanaya müteveccihen İstanbuldan ayrılmıştır.

Bayan Reti, aslen Macardır. Bundan 6 sene evvel Budapeşte operasında oynamış, muhtelif şehirlerde turnelere çıkmıştır. İki senedenberi de Wiener Stadtsof'erde muganniyelik etmektedir.

Genç, güzel ve çok şirin olan artiste ihtisâslarını sordum, bana şöyle dedi:

— Kızılay balosunda bir konser vermeme teklif ettikleri zaman, derhal kabul ettim. Memnuniyetle Ankaraya gelerek, bu güzel şehirde, çok sevdiğim Türklere bir konser vereceğimi bildirdim. Zaten çoktanberidir İstanbul ve Ankarayı görmek istiyordum. Kocamla birlikte Ankaraya geldik ve kibar, asil Türkiye halkı ile temas ettik. Çok kanı sıcak ve misafirperver halkınız var. Ankarayı nasıl bulduğumu soruyorsunuz. Harika.. Mucize.. İnanınız ki gözümüze inanmadık. Böyle kısa bir zamanda, bu kadar modern bir şehir vücutta getirmek cidden büyük bir enerjinin mahsulüdür.

Bayan Rethy'nin zevci de artisttir. Şarkı profesör ve doktorudur. O da bir çok şehirlerde (duetto) ve düettolara çıkmıştır. O da artist eşinin fikirlerine iştirak ediyor, ve:

— Hakikaten diyor, Ankara çok güzel bir şehir. Burada kendimizi hiç yabancı hissetmedik. Türklere aramızda o kadar yakınlık, benzerlik bulduk. Bu konserimizle de âlemsümlü sanat dünyasının selâmlarını getirdik. Bizim davet ettiler. Kısm tekrar güzel İstanbul ve Ankaraya gelerek konserler vereceğiz.

Madam Rethy o şirin gülümseyişile, sözlerini şöyle bitirdi:

— Bir emelim de, İstanbulda, ayrıca ve herkesin istifade edebileceği konserler vermektir.

Değerli ve sevimli artiste iyi yolculuklar diliyerek kendisinden ayrıldım.

İbrahim Hoya

San'atkâr Ankarada konser verirken

Sahneye çıkan ilk Türk kadını hayatını "Son Posta,, ya anlattı

İlk temsilden sonra erkek elbisesi giydirerek beni polisin elinden kaçırdılar

Yazarı İsmet Hulusi

Dünkü kısmın hülâsası

«Afife en güç gerait dahilinde sahneye çıkan ilk Türk kadınıdır. Darülbeyde talebe olarak girmiş ve sahneye çıkmak ateşle çalışmıştır. Fakat Afifenin sahneye çıkması o zaman için mühim bir mesele idi. Bir aralık Maarif Nazırından müsaade alınmak üzere iken Maarif Nazırının değişmesi üzerine bu da geri kalmıştı. Afife izin almadan sahneye çıkmak istiyordu. Bu arzusunun Darülbeyde heyeti edebiyesinde bulunan Hüseyin Suada söylemişti. Ve bu hususta konuşup karar vermek için Darülbeyde buluşacaklardı.

(Hatıralar devam ediyor)

Mektebe gittim. Heyeti edebiyeye çıktım. Henüz çok gençtim. Her işi ince ele-yip sık dokuyamazdım. Hüseyin Suad daha evvel benim arzumu arkadaşlarına anlatmıştı. Heyeti edebiyede bana yapacağım işin ehemmiyetini ve tehlikelerini birer birer söylediler. İşin ehemmiyetini düşündükçe bütün tehlikeler gözümde küçülüyordu.

— Sahneye çıkacağım!

Diyor, başka bir şey demiyordum. Nihayet karar verildi. Sahneye çıkacaktım. «Yamalar» piyesini mektepte prova yaptık. Rolüm oldukça mühim bir roldü.

★

Ve nihayet sahneye çıkacağım gece geldi. Kadıköydeki Apollon tiyatrosunda Yamalar oynuyacaktık. İsim el ilânlarına Jale olarak yazılmıştı. Gece temsil erkekler içindi. Fakat ben tanıdığım aileleri kadını, erkekli tiyatroya gelmeleri için ikna etmişim. Oyunun başlayacağına az zaman kalmıştı. Perdenin arasından bakıttım. Tiyatro hincahınc dolmuştu. Kentiimi ne kadar hafif hissediyordum bilemezsiniz, düşünemezsiniz. Zevkimden âdeta sarhoş olmuştum. Uçuyorum zannediyordum.

İlk defa sahneye çıkacağım.. ve sahneye ilk çıkan Türk kadınıyım. Bu beni sarhoş etmek, kendimden geçirmek için kâfi değil mi?

Polis müdahale edecekmiş.. farkında değilim.

Halkın hakaretine uğrıyacakmışım. Hiç aklımdan geçmiyor. Yalnız şunu düşünüyorum. Rolümü yapayım ve beni rolümde beğensinler.

Perde açıldı. Sahneye çıktım. Sanki sahnenin yabancısı değilim ben.. rolümü öyle benimseyerek oynamışım ki, tanıyanlar belki beni, ben olduğum için alkışlıyorlardı. Fakat tanımayanlar, tanıyanlara nisbetle çok fazla alkış ve en fazla alkışlayan onlar oluyorlardı. Benim Türk olduğumu bilmemişlerdi. Hatta polis bile.. ilk temsil böyle arızamz geçti.

★

Ertesi hafta, Reşad Rıdvanın «Tathıs» piyesini oynuyacaktık. İlk temsilden bana verdiği cesaretle çalışıyordum. Rolümü gene iyi öğrenmişim.

★

Aynı tiyatro binasında sahneye çıkacaktım, fakat bu ikinci sahneye çıkışım birinci kadar kolay olmayacaktı sanırım. Benim Türk olduğumu öğrenmeyen kalmamıştı.

Birinci perde oynandı. Birinci perde ile ikinci perde arasında odanın kapısı yuruldu. Kapıyı açtım. Kırmızı Şehberi gördüm. Her ikisi de telaşlı idiler.

.....

Onların telaşı yerinde idi. Çünkü polisler beni alacaklar, götürceklermiş. Belki; fakat ben korkmuyordum.

— Ben seni götürüp taş odaya kapıya-aym da gör!

Diyan cerbezeli komiserle bile:

— Çık dışarı!

Diye avazım çıktığı kadar bağırduğum zaman şaşırmış, duralamıştı. Bu vaziyetinden istifade ederek sahnede bulunan aktörler, muharrirler kendisini lâfa tutular. Bir el bileğimden tuttu, yavaşça fıslıdadığıma farkeder gibi oldum:

— Afife gel!

Bileğimden yakalayıp bana Afife gel diyeni tanımışım. Tiyatronun sahibi Siroçkin'di. O ana kadar görmediğim bir merdivenden birlikte aşağı indik. Bir

Afifenin o zamanki resimlerinden biri bahçeye çıktık. Bahçede kimseler yoktu. Siroçkin fikide bir:

— Korkma kızım, diyor, seni bulamazlar.

Rahat bir nefes almıştım, fakat kaçtığımın farkına varınca beni sahnede, artist odalarında arıyacaklardı. Ararken merdiveni görmeleri, merdivenden inip bahçede beni bulmaları ihtimali vardı Siroçkin etrafına bakındı:

— Bahçe kapısından sokağa çıkarız! Dedi. Bahçe kapısına doğru yürüdük. Kapı açıldı, sokağa çıktık. Sokak tenha bir sokaktı, kimse yoktu. Siroçkin şapkasını, paltosunu bana giydirdi. Siroçkin yavaş sesle konuşuyordu:

— Afife evimin anahtarını al. Evi biliyorsun, kapıyı açar, girersin. Ben caddeye çıkarsam, tanırılar, olmaz.

Caddeye tek başıma çıktım ve caddeye çıktığım zaman tiyatronun önündeki kalabalığı görür görmez şaşırıldım. Birçok polis, birçok insan tiyatronun önünde toplanmışlardı. Her kafadan bir ses çıkıyor, garib bir uğultu halinde yükseliyordu. Öyle coşkulu bir kalabalıktı ki.. biri:

— İşte o kadın burada!

Diye beni gösterecek olsa muhakkak beşi, onu üzerine atılır beni parçalardı.

Tiyatronun kapısındaki ışıklar önümde duran insanları aydınlatıyordu. Herhalde benim de yüzümü aydınlatmıştı. Ya içlerinden biri geri dönse beni görse. Fakat kim döner ki!.. Tiyatroya bakıyorlar; orada birini arıyorlar. Aradıkları benim, ve ben arkalarında duruyorum.

Birkaç dakika öyle kaldım. Sonra aklım başıma geldi. Siroçkin'in evinin kapısını anahtarla açtım. Karşımda Siroçkinin karısını gördüm. O, her şeyden daha evvel haberdar olmuştu. Beni bekliyordu. Geceyi orada geçirdim. Bir gecelik misafirleriydim, fakat öyle iyi ağırladılar ki hiçbir zaman unutamam.

Onlar beni ağırladılar, istirahatımı düşündüler amma, ben rahat edemedim. Bütün gece uyuyamadım, ağladım. Ağlamamın sebebi de şu idi: Temsili tamamlayamadım. Bir daha beni sahneye çıkarmazlar diye korkuyordum.

★

Ertesi gün bana bir çarşaf buldular, çarşafı giydim. İstanbula geçtim. Şehzadebaşında Letafet apartmanındaki mektebe gittim. Heyeti edebiyeden bir çoğu mektebe idiler. Beni karşılarında çarşafı görünce şaşırıldılar:

— Bu ne hal Afife!

— Ne yapayım, dedim, bu kıyafetle buraya gelebildim.

Yarım kalan temsilden bahsettik. İkide bir:

— Ben ne yapacağım?

Diye soruyordum ve ben, ne yapacağım, diye sorarken onlar cevap veremiyor, susuyorlardı. Gene ben bir çare bulmuşum.

— Bu işe bir kere başladık; dedim, mademki bir kere sahneye çıktım. Bundan sonra gene çıkacağım. Perdenin ipini tutun. Perde kapanmasın. Ben sahnede kalıyım.

(Arkası var)

64 sene sonra alevlenen tarihî münakaşa

Abdülâzizin katledildiği iddiaları doğru mudur?

Hafız Mehmed Bey ortalıkta şüpheli hareketlerden dolayı ikazını yaptığı zaman Valide Sultan: "Aslanımın bir kılına bile kimse dokunmaya cesaret edemez!" dedi

- 13 -

Aynı zamanda, eğlencelerini de değiştirmişti... Kibir ve azamet devrinde, her gece sarayda orta oyunu oynatarak vükelâ ve vüzerasının taklidlerini yaptırılan Sultan Aziz, bundan da vazgeçmiş, saltanatının son senesinde, geceleri harem dairesine çekilerek, ışsız bir odanın penceresi önünde, mehtaba ve sarayın rühtümüne çarpan hırcın dalgacıklara karşı neylemele vakit geçirmişti.

Dahası var... Sultan Aziz, saltanatının son senelerine roğru, muhtelif sebeplerden dolayı aleyhinde başıyan cereyanları tamamiyle biliyordu ve kendisine zarar gelmek ihtimali olanlardan, son derece çekiniyordu. Fakat bir taraftan Mahmud Nedim Paşanın, diğer taraftan da Rüşdü Paşanın kendisine verdiği cesaretle aleyhinde hiçbir hareketin vukua gelmeyeceğine inanıyordu.

Öyle bir zaman gelmişti ki; bir taraftan Mahmud Nedim Paşa, envai şaklabanlıklarla bu saf hükümdarı bir balon gibi şişirirken, diğer taraftan da - o sırada sadakate mevkiine gelmiş olan - Rüşdü Paşa:

— Padişaha (perestiş) etmek lâzımdır. Diye, bağırmağa başlamıştı. Bu da, Sultan Aziz'in (kuvvei maneviye) sini artırmıştı.

İşte o vakit sarayda, gizli den gizliye bir çarpışma başlamıştı. Başta, başmabeyinci Hafız Mehmed Bey olduğu halde bazı saray erkânı valide sultana koşmuşlar.. padişahın aleyhinde gittikçe kuvvetlenen cereyanları anlatmışlar.. Mahmud Nedim Paşanın saraydan uzaklaştırılması için müracaatta bulunmuşlardı.

Valide sultan, oğlunda (yedi evliya) kuvvetinin bulunduğu kanaat getiren cahil bir saray kadını idi. Hafız Mehmed Beyin, büyük bir hüsnüniyet ve sadakate söylediği sözleri istihfaf ederek, bu hayırhah zata:

— Aslanımın bir kılına bile kimse do-

— Öyle mi? Ben de çocuğa biraz hava tebdil ettireyim dedim.

— Çok iyi ettiniz.

Acaba, bir gün evvel evlerine uğradığını ve kendilerini bulamadığını söylese mi idi? Beberuhi nasıl olsa, dümüştü kendilerini haberdar edecekti. Yarı çekingen bir eda ile:

— Dün akşam ben de size uğramıştım. dedi.

— Ya! Öyle mi?

— Evet.. geçiyordum da..

Hürmüzün yüzüne bakıyor, ondan, vaziyeti aydınlatmağa faydası olacak bir hareket bekliyordu. Halbuki fettan kız, nazarlarını yere eğmiş, ısrarla çakılları seyrediyordu.

Böyle umutlu yerde, bir erkeğin, iki kadınla muhavereyi daha ziyade uzatması başkalarının, ve bilhassa zabıta memurlarının nazarı dikkatini celbedebilirdi. Onun için, ayrılmak lâzım geliyordu. Fakat Memduh, ne türlü olursa olsun, Hürmüzden bir şey anlamadan uzaklaşmak istemiyordu. Hıtâbını doğrudan doğruya ona tevcih ederek, sordu:

— E, siz nasılsınız bakalım, küçük hanım?

— Teşekkür ederim efendim.. iyiyim!

Bu cevabı verirken kızın kılı bile kıpırdanmadığı. Gözleri hâlâ yerde idi. Tavırında öyle bir kayıtsızlık vardı ki, Memduha mektub yazıp da gönderen sanki o değildi. Bu vaziyet karşısında biçare Memduh afafladı. Başka bir şey söylemeye cesaret bulamıyarak, kadınları selâmladı ve döndü.

Üsküdar iskelesinde Boğaz vapuru beklerken, zihni boyuna bu hâdise ile meşguldü. Kendi kendine onu muhtelif surette tefsire uğraşıyordu. Hürmüzün bu soğuk muamelesine saik ne idi? Acaba aynesinden mi çekinmişti? Yoksa Râna, mektublaştıklarının farkında olmuş da kızı korkutmuş mu idi? Ne de olsa, hakikati, Hürmüz bakışla-

kunmaya cesaret edemez. Zinhar, kendisine böyle sözler duyurup ta mübarek hatırlarını rencide etmeyin ta.

Diye, takdir bile etmişti.

Eğer valide sultan, Hafız Mehmed Beyin ikaz ve irşadı üzerinde durup ta, oğlunu vaziyetten haberdar etseydi, hiç şüphesiz ki birçok hadisatın önüne geçecekti.

Fakat.. görünüşteki sükûnete rağmen, vaziyetin vehameti günden güne ilerliyor.. (softaların isyanı) vesaire dolayısıyla, artık büyük bir fırtınanın yaklaştığı pekâlâ hissediliyordu.

Bunu, herkes gibi Sultan Aziz de anlamıştı. Hattâ, vaziyeti inceden inceye tahlil ettikten sonra, artık saltanat mevkîne barınmayacağını bizzat kendisi de anlamıştı.

Bir akşam, müteessir bir halde harem dairesine geçmişti. Odasına çekilmişti. Valide sultan ile bazı imtiyazlı kadımlar, nöbetçi hazineدارlar vasıtasıyla onun ta teessürünü haber alır almaz odasına koşmuşlar.. büyük bir telâş ile:

— Neyiniz var, aslanım?..

Diye, isticvaba girişmişlerdi.

Sultan Aziz, o andaki düşüncesini söylemekten çekinmemişti:

— Bu saltanat yükü, artık taşınmaz bir hale geldi. Emaneti, sahibine teslim edeceğim. Bursaya çekileceğim.

Diye, cevap vermişti.

Valide sultan ile diğer kadınlar, bu cevap karşısında şaşalamışlar.. yaşadıkları o haşmetli ve debdebeli ikbal hayatını ellerinden kaçırmamak için padişaha yalvarmışlar, yakarmışlar.. nihayet, bu fikirden vazgeçirmeye muvaffak olmuşlardı.

Bu vak'aya, (hayali) bir mahiyet atfedilemez. Çünkü vak'aya şahid olan saray kadınlarının ifadeleri yanında, bizzat Sultan Aziz'in de gayet açık ve sarıh bir itirafı vardır. O da şudur:

Evvelce yazmış olduğumuz veçhile,

Sultan Aziz Topkapı sarayında iken Sultan Murada gönderdiği ikinci mektubun cevabını, Sultan Muradın başmabeyincisi Etem Bey getirmiş.. ve yeni padişahın cevabını teyid eden bazı teselliamiz sözlerini de şifâhen Sultan Aziz'e arz etmişti.

Sultan Aziz bu sözleri dinledikten sonra Etem Bey'e, aynen şu cevabı vermiştir:

— Vallahilâzım, ben, bu işin recül ve erbabı olmadığımı biliyorum idim. Bundan dört beş mah mukaddem, kendü hüsnü rızam ile terkedecektim. Görür müsünüz, bu çocukların ikdamını.. bizi, bu sevdamın vazgeçirdiler.

Bu cevab, (Atıf Beyin hatırası) na da girmişti ve, (Türk Tarih Encümeni Mecmuası) nın (7-84) numaralı nüshasının 52 inci sayfasında, aynen mündericidir.

★

Şu halde.. çok iyi anlaşılıyor ki, Sultan Aziz, esasen mevkiinden emin değildi. Ve artık, kısa bir zaman evvelki seveket ve azametini de, gözle görülecek derecede kaybetmişti. Nitekim, hal'edildiği zaman da, hiçbir suretle mukavemet göstermeye temayül etmemiş.. yalnız, hayatını düşünerek, bunun emniyet altında olduğunu teminat verilmez, bir an evvel Dolmabahçe sarayından çıkıp gitmeyi bizzat kendisi arzu etmişti. Eğer Sultan Aziz, o sırada (izzetinefis) meselesini nazarı dikkate alsaydı, hiç şüphesiz ki, o anda vaziyete karşı bu derecede teslimiyet göstermezdi. Sözle veyahud hareketle olsun, bazı mukavemet çarelerine teşebbüs ederdi.

Sultan Aziz, hiçbir mukavemet eseri göstermiyerek Dolmabahçe sarayından ne kadar kolaylıkla çıkmış ise, Topkapı sarayında maruz kaldığı (nahos) haller karşısında da o kadar büyük bir teslimiyet göstermiştir. Bunun en büyük delili ise, bizzat yazarak Sultan Murada gönderdiği mektublardaki cümleleridir.

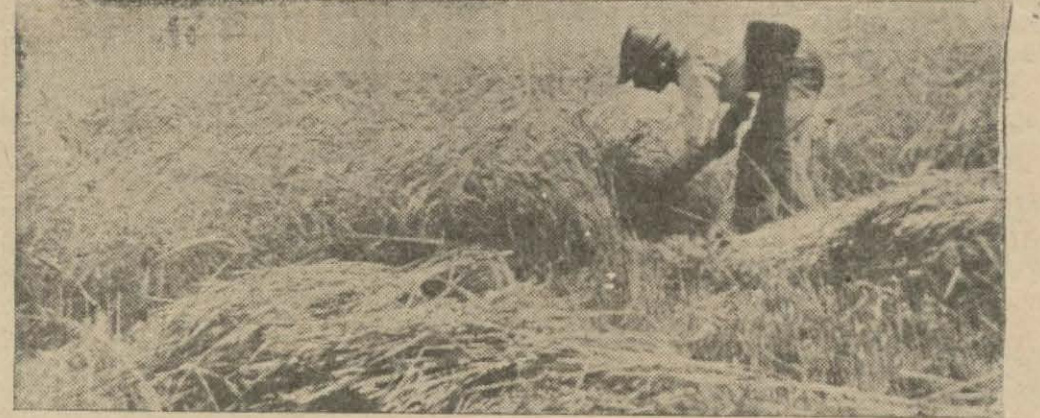
(Arkası var)

ZIRAAT

Ziraatte iyi tohumun büyük tesirleri

İyi ve bereketli bir mahsul için, önce iyi ve islah edilmiş bir tohum ihtiyacı vardır. Tohum iyi olmadıkça harcanacak emeklerin çoğu boşa gitmiş olur.

Yazan: Tarımman

Değil geniş ziraatle uğraşanlar, küçük ev bahçelerinde öteberi yetiştirenler de bilirler ki, hoş gider bir mahsul almak için her şeyden önce (iyi bir tohum) a ihtiyacı vardır.

Toprağın iyi işlenmesi, şöyle ekilip böyle biçilmesi, mahsulün keyfiyeti ve kemmiyeti üzerinde şüphe yok ki müessir olur. Fakat bu tesirin nisbeti, hiç bir zaman iyi bir tohumun yapabildiği tesirle mukayese edilemez.

İyi bir tohum, mahsulün, beklenen her türlü vasıf ve meziyetlerini elde etmeğe imkân verdiği halde, toprağı iyi hazırlamak, suyuna çapasına itina etmek gibi diğer tedbirlerin hiç birisi, hattâ iklim imkânları, mahsulde topluca görmek istediğimiz üstünlüğü bize vermezler. Bilfarz domatesin güzel renkli ve iri taneli olmasında, verimli bir toprağın ve dikkatli bir bakımın tesiri çoktur. Lâkin türlü hastalıklara dayanıklı olması, konserve veya salça imaline elverişli bulunması, nakliyata katlanabilmesi gibi vasıflarının meydana gelmesinde asıl rol o domatesin cinsinde, yani tohumundadır?

Kötü bir tohum ne kadar itina ile bakılsa da, nihayet bir benzerini meydana getirmekten başka işe yaramaz. Bu itibarla iyi tohumun tesiri herkece ka-

bul edilmiştir. Herkes bilir ki (Ne ekersen onu biçersin).

Her memlekette ziraati ileri götürmeğe savaşılanlar, bu sebeble ilk plânda tohum işini ellerine almışlardır. Bizde de Cümhuriyetin kuruluşu ile birlikte tohum meselesi bir devlet işi olarak benimsenmiş ve önce (ekilen toprakların ekseriyetini işgal eden) hububat ziraatlarımızın tohumlukları islaha başlanmıştır. Bugün sayıları dokuzu bulan ve tamamen Cümhuriyet devrinde kurulmuş olan (Tohum islah istasyonları) yıllardanberi usanmak bilmez bir gayretle çalışmakta, muhite en elverişli tohum cinslerini bir bir bulup meydana çıkarmaktadırlar.

Bugün hububat ziraatimizin tohumluk meselesi tamamen halledilmiş olmamakla beraber (delillerini muhtelif yazılarımda uzun uzun yazdığım gibi), artık eskisi kadar bir mesele olmaktan çıkmıştır. Köylü, çok yerde muhit ve kazancına uygun tohumluğu tedarik imkânına kavuşmuştur. Bunun neticesi olan ferahlık artık elle tutulur ve gözle farkedilir hale geliyor.

Mesela islah edilmiş bir çeşid olan (Bintane) buğdayı, iyi tohumun memlekette yaptığı hayırlı tesirin güzel bir örneğidir.

(Devamı 10 uncu sayfa)

Son Posta'nın Romanı : 75

"Ah ne baygın bakışın var, a beyaz şemsiyeli!,"

50 YIL EWELKI İSTANBUL

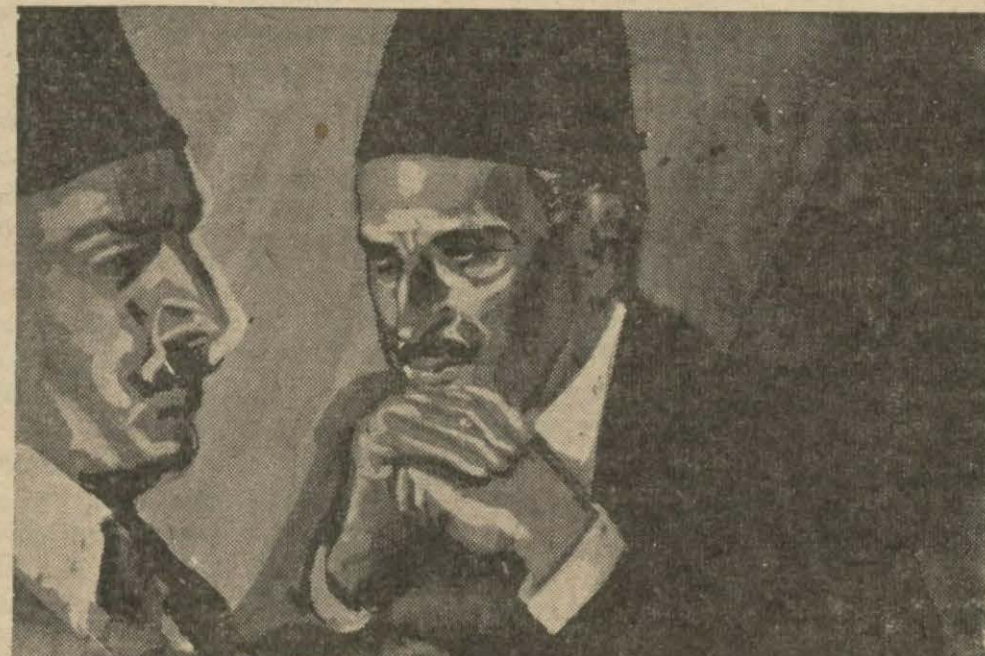
YAZAN ERCÜMEND EKREM TALU

ri le de ihsas edemez mi idi?

Zavallı âşğın şu urunda fırtına kopmak üzere idi. Sevdalanmanın bir hareket bekliyordu. Halbuki fettan kız, nazarlarını yere eğmiş, ısrarla çakılları seyrediyordu.

Böyle umutlu yerde, bir erkeğin, iki kadınla muhavereyi daha ziyade uzatması başkalarının, ve bilhassa zabıta memurlarının nazarı dikkatini celbedebilirdi. Onun için, ayrılmak lâzım geliyordu. Fakat Memduh, ne türlü olursa olsun, Hürmüzden bir şey anlamadan uzaklaşmak istemiyordu. Hıtâbını doğrudan doğruya ona tevcih ederek, sordu:

— E, siz nasılsınız bakalım, küçük hanım?

Memduh biraz da istihzaya uğramak korkusile, bir tereddüd lâhzesi geçirdi.

Bu cevabı verirken kızın kılı bile kıpırdanmadığı. Gözleri hâlâ yerde idi. Tavırında öyle bir kayıtsızlık vardı ki, Memduha mektub yazıp da gönderen sanki o değildi. Bu vaziyet karşısında biçare Memduh afafladı. Başka bir şey söylemeye cesaret bulamıyarak, kadınları selâmladı ve döndü.

Üsküdar iskelesinde Boğaz vapuru beklerken, zihni boyuna bu hâdise ile meşguldü. Kendi kendine onu muhtelif surette tefsire uğraşıyordu. Hürmüzün bu soğuk muamelesine saik ne idi? Acaba aynesinden mi çekinmişti? Yoksa Râna, mektublaştıklarının farkında olmuş da kızı korkutmuş mu idi? Ne de olsa, hakikati, Hürmüz bakışla-

ıştıyaki, sevdası artıyordu. Omuzuna bir el dokundu. İrkildi.. döndü, baktı:

— Ooo, Macid! Nereden geliyorsun?

— Bizim ahbablardan biri hasta da, hatır sormağa gittim. Ya, sen?

— Dün gece Beyoğlunda kaldı idim. Bu sabah başım ağrıdı.. Millet bahçe-

sine kadağ zandım.

— Tevekkell değil. Dün gece yalıda aradım seni. Şaban ağa gelmediğini söyledi.

— Sen bugün, Göksuya gitmedin, demek? Ne oldu? Vazgeçtin mi takib-

den?

— Oraya ben yalnız gidemem; bilirsin. Seni yalıda bulamayınca, ben de

hastamı ziyarete gittim.

Memduh, alışkanlıkla, Macide gene saraka etmek istiyor, fakat şu anda o kabiliyeti kendinde bulamıyordu. Dalgın bakışları, vapurun bordasında köpüren suların içinde Hürmüzün hayatını takip etmekte idi. Ruhana hasta olanlara hâs bir derdleşme ihtiyacı ile, kısa bir tereddüd anını müteakib Macide döndü..

— Macidciğim! Kardeşim! Durdum var.

— Hayrola? Sende derd, gam, tasa ne gezer? Nerede kaldı o senin divan şairlerin? «Âşıқта keder neyle? Gam halkı cihanundur!..»

— Yalan!

— Ne vakittenberi yalan oldu?

— Şu birkaç gün içinde. Hepsinin kuru lâftan ibaret olduğunu anladım.

— Hele şükür! Lâkin derdin ne imiş, bakalım?

Memduh, biraz da istihzaya uğramak korkusile, bir tereddüd lâhzesi da ha geçirdi. Lâkin, içimi tırmalayan sırı daha ziyade tutamadı:

— Ben de sana benzedim, Macid! Hattâ belki de senden beter haldeyim.

Çünkü sade sevmiyor, sevdiğimi kısı kaniyorum.

— Acayip! Kim bu.. bu sevgili?

— Söylesen beni ayıblamaz mısın?

— Neden ayıblayım?

— Hürmüz!

— Hangi Hürmüz? Hani.. şu?

— Şu demekten maksadın?

— Yani. Geçenlerde gördüğümüz Rânânın kızı?

— Evet.

— E, kolay, öyle ise. Benimkinden beter dedin de, ben de olmiyacak bir iş sandım.

— Bu da olmuyor.

— Sebeb? Daima bizzat tekrar edip durduğun vechile, hükmün parana geçer. Beş on liraya kıydığın gibi mura- dına ersin.

Bütün âşıklar gibi, sevdiği kadına toz toz tahammül edemiyen Memduh, arkadaşına sitemkâr bir bakış attı:

— Hürmüz, maalesef, satılık kadınlardan değil.

— Amma yaptın, ha! Rânânın evinde satılık olmıyan dişî barımır mı?

— Rica ederim, Macid! Bazan, bir gübre yığınının üzerinde en nazlı, en temiz çiçeklerin biter olduklarını unutma.

— Bakıyorum: Sen adamakıllı abayı yakmışsın. Lâkin, dikkat et, Memduhcuğum. O serin dediğin çiçeklere, ne de olsa, bittikleri yerin kokusu siner. Sen kendini pek kaptırma da madem o kızı beğeniyorsun, kendisiyle gönül eğlendirmenin çaresini bul.

— Sen bu nasihatleri, kendi kendine niçin tatbik etmiyorsun?

— Yooo! Cavidan, gübrelikte biten çiçeklerden değildir. Onu affedersin!

— Bütün kadınlar..

— Gene mi mahud nazariye? Bir gün gelir o da, diğerleri gibi iflâs eder; merak etme! Daha düne kadar, aşkı inkâr edecek kadar gafildin. Öyle değil mi?

(Arkası var)

Keyif verici zehir tacirlerle kaçakçılara verilen cezalar az mıdır?

Hukukcular ne diyorlar?

Hukuk Fakültesi doçentlerinden doktor Yavuz Abadan'ın fikir ve düşünceleri

Kıymetli muharrir arkadaşımız Bırhan Cahid geçen günkü sayımızda ortaya sayıyı dükkat bir mesele attı. Bu yazı ceza, cürüm ile mütenasib olmalı iddiasını hâmil bulunuyordu. Bırhan Cahide göre: «Devlet malından 40 para çalanın cezası beş yıldan aşağı değildir. Devlet bütçesinden rahneler açan kaçakçı ise bir kaç ay ile kurtuluyor. Herhangi bir sebeble bir vatandaşın yaralıyan mücrim sekiz ay yatıyor. Bütün cemiyetin hayatına kasteden eroinci ise pek zayıf ceza görmektedir.»

Arkadaşımız bunlara işaret ettikten sonra kendi hesabına, cürümle ceza arasında bir nisbetsizlik olduğu neticesine varıyor.

Bu mesele hakkında tanınmış hukukçularımızın fikirlerini toplamağı faydalı bulduk. Yüksek İktisad ve Ticaret mektebi profesörlerinden, Hukuk Fakültesi hukuk felsefesi ve hukuk tarihi doçenti doktor Yavuz Abadan şöyle diyor:

« Yazı, eskidenberi biyoloji ve psikoloji menşeyinden gelen ceza nazariyecilerle cemiyetin vikayesini ön plâna alan cezacıların münakaşası ettikleri bir mevzu temas etmektedir. Bu itibarla gazetecilik hayatımızda mevzu bahsedilmesini sık sık arzulağımız problemlerden birini merkez noktası tutuyor. Yalnız, cürüm ile ceza arasındaki adil nisbet keyfiyeti, muhtelif bakımlardan mütalea edildiği takdirde daima değişik neticeler alan bir meseledir. Ceza, ya cezayı mücteb fiilin doğurduğu netice ve zarar gözönünde tutularak, yahud da failin kası ve niyetinin mahiyeti üzerinde durularak tayin edilir.

Sırf fiilin neticesine bakılarak ceza verildiği takdirde hiç te kötü niyete dayanmadığı halde şahıs tahribatı büyük ve ehemmiyeti olan hareketlere ağır ceza verilmeyle kalınmayacak, suursuz ve idraksiz insanlarla hayvanların da kurunu vustada hâkim olan bazı sistemlerde olduğu gibi cezalandırılması icab edecektir. Bu takdirde meselâ birisini hata veya şaka neticesi öldürenin, yahud aynı suçu işleyen bir delinin veya devenin idamla cezalandırılmaları gayet tabii görülmek gerekir.

Fakat modern ceza telâkkileri fiilin neticesinden ziyade failin niyetine ve bu niyetindeki fenalığın derecesine suça ihlâl edilen kıymetin ahlâki ve icimali değerine göre ceza tertibini âmir bulmaktadır ve bunun içindir ki, su zikredilen nuansları hakkile ölçüp, bilmek imkânına malik olmayan, yani hukukî seviyeleri inkışaf etmemiş bulunan şahısların ekseriyetle cezalarını cürümlerinin arasında sırf suçların haricî tesirlerine maruz bulunan hassalarının ve bunların tevliid ettiği ihtisâsların anı tecellileri neticesi olarak, suç ve ceza arasında nisbetsizlik olduğu kanaatini tasırlar. Kanunlar artık bir suç için yalnız muayyen bir ceza gösteren mutlak ceza sisteminden failin vaziyet ve haleti ruhiyesine göre hâkimin takdir ve tayinine imkân veren nispeti arasında müttehavvil, ifazî ceza sistemine geçmiş bulundukları için, hâkimlerin vermiş oldukları kararlar mücerred şekilde mütalea edilmemek, meselâ sirkate su kadar ceza, yaralamağa su kadar ceza verilir, hükümüne varılmamak icab eder. Cezayı bugün tavin eden yalnız kanun değil, aynı zamanda fiilin icra şartlarını, failin ahvâl ruhiyesini ve vaziyetini icabatını gözönünde bulunduran, hâkimdir.

Bu itibarla eğer nisbetsizlik mücerred olarak mütalea edilmiyorsa herhangi muayyen ve müşahhas bir hâdisenin kararına isnad olunuyorsa mes'uliyeti kanuna değil, hâkime atfetmek gerektir.

Umumî suçların bakımından bütün modern ceza kanunları gibi, kanunumuzda bu sahadaki asırlar süren tahkik, tecrübe, tetkik ve mülâhazaların getirdiği bilgilere ve esaslara istinad eder. Bu itibarla tertib ettiği cezalar klâsik bir görüşle teallük ettikleri suçlara nazaran adil bir nisbet tafresindedir. yani bu sahadâ sitalik hukukî vaziyet uzum içtimali tetkiklerin muhaselesi ve neticesi olarak teessüs etmiştir. Yalnız her devirde

Doktor Yavuz Abadan

hukuk telâkkisinin cemiyet dinamizmine uymaması mülâhazasıle şikâyetler vaki olmaktadır. İctimali dinamizm müstakar bir hukuk kaidesinin teessüsünü kendi hayatıyetine bir engel ve harekiyetine mania gibi duymaktadır. Fakat her varlık gibi içtimali hayatta ancak muayyen şekiller icimali hakiki mevcudiyete kavuşabilir. Şekil olmaksızın özün ve cevherin mevcudiyet kazanması imkân-sızdır. Dinamik hukuk telâkkisi, içtimali hayatın yalnız her devirdeki değil, hattâ hergünkü hareket ve faaliyetine kendi şeklini vermek davasıdır. Bu takdirde, hergünkü hayatın muayyen icablarının hemen hukukî sekile tesir etmesi icab eder ve vazı kanunlar her icimali muhitte en esaslî hareketleri gözönünde bulundurarak, hukukî şekiller islah faaliyetinden de vareste kalamazlar. Bugünkü Türk cemiyetinin inkılâbî siyasî telâkkisi böyle bir hukukî düşüncenin yerleşmesini icab ettirdiği için hali hazırda millet ve memleketimizin havasını, istikbalini alâkadar eden bazı mühim meselelerin ve meselâ bu mevzuada senclüğün şahsi istikbalinin ehemmiyetle korunmasını temin edecek hükümlerin ceza kanununda ver almasını temenni etmek her Türk hukukçusunun esaslî bir dileği olmalıdır.

Gazetenizin mevzuu bahsettiği meselele gelince:

Devlet malından doğrudan doğruya para çalan memurla, devlet bütçesinde rahneler açan kaçakçı arasında tesbit edilen farkın tabii görülmesi icab eder. Bu iki suçta devletin malına taallük ettiği halde faillerinin vaziyeti suçun mahiyetini birdenbire değiştirmektedir. Devlet memuru, devlet tarafından nasbedilmiş, belkiki devletin halk idaresine memur ettiği bir şahıstır. Bu şahıs ile devlet arasında hususî bir itimad münasebeti mevcuttur. Memur yalnız bir devlet malına tecavüz etmek ve devlet mülkiyetini ihlâl etmekle kalmamış, kendisine gösterilen itimada liyakatsizliğini ve kendi şahsiyetinde devlete karşı halkın itimadını baltalayacak bir harekette bulunmuştur. Bu vaziyet sadece şahsî menfaat mülâhazasıle hareket eden ve halk tarafından esasen mücrim bir hüviyet diye tanımlan kaçakçının devlet hazinesine yaptığı zararla bir tutulamaz.

Bununla beraber kaçakçılığın da bilhassa umumun menfaatlerini ihlâl eden denî karakteri gözönünde tutulduğu için ihtisâs mahkemeleri vesaire gibi hususî teşkilât ile bu nevi suçların şiddetle takibi, Cumhuriyet ceza siyasetinin ana hatlarından birini teşkil etmekte bulunmuştur.

Bir vatandaşın yaralıyan bir mücrimle, eroinci arasındaki mukayese de kanaatince yanlış bir düşünceye istinad ediyor. Ceza kanunu, suç ile tecavüz edilen maddeyi değil, o maddenin zımında mündemiç bulunan içtimali kıymeti daha açık tabirle maddeye bağlı manevi mülkiyeti himaye eder.

(Devamı 14 ncü sayfada)

Büyük Harb esnasında Almanya, İngiltere ve İrlanda sahillerinde geçmiş olan çok garib ve heyecanlı bir deniz macerasının hikâyesi

Sahibini ölüme götürür meş'um tren bileti

(“Son Posta”nın deniz işleri muharriri yazıyor)

Amiral Şerin Alman donanması başkumandanı olması, 1914 denberi limanlarında oturan, Alman deniz sübaylarına taze bir hayat vermişti. Artık büyük donanma sık sık denizlere çıkıyor, düşman arıyor, büyük muharebeler yapmak istiyordu.

1916 senesinde başlayan bu hareketin gitgide tesirlerini arttırdı ve dünyada, Almanlar lehine, yeni taraftarların belirmesini mucib oldu. Bu meyanda, eski denberi İngiltereden ayrılarak müstakil yaşamağı tasarlayan İrlandalı milliyetperverler, Almanyadan silâh alarak istiklâl mücadelesine başlamağı karar verdiler. Böylelikle Amerika topraklarında hazırlanan isyan artık İrlandaya nakledilecek ve idananın kuyruğu koparılacaktı.

Milliyetperverlerin mühim elemanlarından biri olan Keyzment bu maksadla Amerikadan Almanyaya gelmek yolunu bulmuş ve Berlindeki hükümet erkânile müzakerelere girişmişti... Fikir Almanlarında işine gelivordu. Eğer Keyzment muvaffak olursa Almanya İrlandada serbest limanlara malik olacak ve düşmanlarının Okyanuslardaki deniz ticaretlerini daha büyük darbeler indirebilecekti. Bundan dolayı Keyzment arzularını kabul ettirmekte büyük müşkülât çekmedi. Ve ilk ağızda taleplerini kabul ettirdi... Almanya İrlandalılara 20,000 tane tüfek, bir gemi dolusu cephane ve bir miktar top verecekti.

Hazırlanan p'ân

Keyzment Alman hükümetinden aldığı ilk müsaade ile Berlin den donanmanın üssü olan (Wilhelmsafen) e gelmiş ve silâhların kaçırılması hususundaki plânları yapmağı başlamıştı.

20,000 silâh ve cephane bir ticaret gemisine yüklenecek ve bu gemi, bitaraf bir devletin bayrağını çekerek, İngiliz karakol gemileri arasında geçecek, İrlandanın muayyen bir limanına gidecekti. Orada İrlanda gümrük motörleri bu gemiye kilavuzluk edecek ve limana alacaklardı. Silâhlar, gece saatlerinde boşaltılacak, neticede İrlandalılara dağılacaktı.

İsyanı bilfiil Keyzment idare edecekti. Bu maksadla bu elebaşı bir Alman tahtelbahiri ile İrlandaya götürülecek ve silâh taşıyan geminin muvasalatından evvel İrlandaya varmış olacaktı.

Kısa zamanda hazırlanan plân hemen mevkii tatbik e kondu. (Libau) gemisine silâh ve cephane yüklendi ve Nisanın 24üne doğru gerek tahtelbahir ve gerekse ticaret gemisi Alman limanını terkettiler.

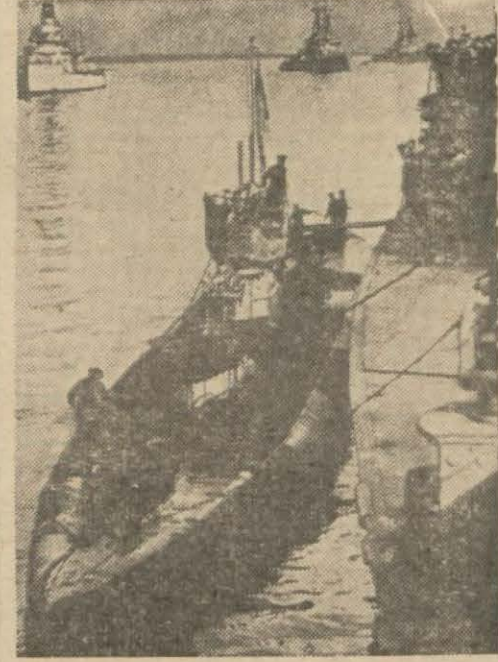
İngilizler nasıl haber aldılar?

Keyzment Almanlarla müzakerelerine o kadar ketum davranmıştı ki neticeyi beraberinde götürdüğü iki mütemedine bile söylememişti. Bununla beraber silâhlara mukabil verilecek para için, Amerikada bulunan arkadaşları ile anlaşmak mecburiyetinde idi. Bu yüzden Amerikaya çekilen mütevali telgraflar, bu tarafların nazarı dikkatini celbetmişti. Nitekim Amerika hükümeti, az zamanda, meseleyi tahkik etmiş ve hakikati İngiltereye bildirmişti. Böylelikle Almanya'da isyanın temeli atılırken, İngiltere'de de bu meşhur tuzağı meydana çıkaracak için büyük bir faaliyet başlamıştı. (Libau) nun silâhları çıkaracağı liman öğrenilerak buradaki karakol arttırılmış ve bundan başka da (Keyzment) i yakalamak çarelerine baş vurulmuştu.

Zavallı Keyzment, kendisine mukabele olarak hazırlanan plândan bihaber idi. O, ufak denizaltı içinde memleketine doğru giderken, tuzağının boş çıkacağını ümid bile etmiyordu. Muhayyesinde daima muvaffakiyet ümidlerini yaşıyor ve bir an evvel İrlandaya varmak hususunda, sabırsızlanıyordu.

Muvaffak olan birinci tuzak

İngilizler, gene Amerika hükümeti marifetile Keyzmentin bir Alman tahtelbahiri ile ıssız bir İrlanda sahiline çıkacağı ve sahilde kendisini bekleyecek olan

Büyük Harbde İngiliz denizaltı ve zvrhları

bir otomobil ile doğruca isyan karargâhına gideceğini öğrenmişlerdi. Bu suretle hemen mukabil tedbirlere baş vurmuşlar ve âsilerin başını alacak olan otomobil aramağı başlamışlardı. Böylelikle meşhur İngiliz casusları faaliyete geçerek, az zamanda, otomobilin hangi yoldan nereye gideceğini tesbit etmişler ve makinenin kolaylıkla ele geçebilmesi için, yol üzerindeki köprülerden bir tanesini kaldırmışlardı.

Bu iyi çalışmanın neticesi olarak, bir yol dönemecini takip eden köprüünün kaldırılmış olması, şoförün nazarı dikkatini celbetmemiş ve makine son süratle uçuruma kaymış gitmişti. Böylelikle Alman denizaltısının bir teşkilât içerisinde, İrlanda sahiline bırakıldığı Keyzment sahilde çıktığı zaman otomobili bulamamış ve oradaki eski bir kaleye saklanmıştı. Bu suretle zaman zaman sığınağından çıkıp otomobilin gelip gelmediğini tahkik edecek ve şayed otomobili gelirse merkeze gitmek fırsatını bulacaktı.

Libau ne yaptı?

Bir Alman yüzbaşısının kumandasında olarak denizlere açılan Libau İngilizlerin bütün abluka hatlarından selâmetle geçmiş ve İrlandadaki müretteb limana doğru seyre başlamıştı. Gemi mürettebatı, en korkunç düşman hatlarından, görünmeksiz geçtiklerinden dolayı kendilerini pek bahtiyar addediyorlardı. Bu kadar müdhis karakollar ancak bitaraf bir bayrak çekilmekle atlatılmıştı. Bundan sonra da atlatılacak müşküllemeler hemen hemen yok gibi idi. Çünkü geminin limana girmesini ve cephanesini boşaltmasını İrlandalıların vâslı olduğu zaman kendisini kilavuzlayacak olan gümrük motörünü bulamamıştı. Bu durum karşısında kumandan nazarı dikkatini celbetmemek için limana girmemeğe karar verdi ve geceyi o civardaki ıssız bir koyda geçirdi...

Bir viski ile atılan ilk tehlike

Kumandan ertesi günü limana tekrar yaklaşacak ve gümrük motörünü görmeğe çalışacaktı. Gerçi limana yaklaşır-

ken, uzaktan bir motör göründü. Böylelikle mürettebat her işin yolunda gittiğine dair boşuna ümidle beslemeğe başladılar. Fakat yavaş yavaş yaklaşan motörde, gümrük memurları değil, müsellâh bir bahriye müfrezesi belirdi.

Bereket versin motör pek ağır yaklaşıyordu. Düşmanın böyle batı hareket etmesi gemide iyi tedbirlerin alınmasına müsaade etti. Ambar kapakları hemen kaldırıldı ve bitaraf bayrak çekildi.

Libau'nun kaptanı çok zeki bir gemici idi. Kendisini tevkife gelen İngiliz zabitanine fevkalâde ikram etti, viskileri arkasına çeken İngiliz, nihayet gemiyi aramağı müzum bile görmedi.

Kurnaz Alman kendisinin Norveçli olduğunu, gemisinin büyük fırtınalar atlattığını söylüyor ve diyor ki:

« Fırtınalar gelir geçer... Hep denizci değil miyiz... Böyle şeyleri çok atlatmış... Fakat benim korkum şimdi başladı. Burada Alman tahtelbahirleri çoktur... Ben onların tuzağında nasıl kurtulabileceğim.

İngiliz bu sözleri o kadar samimi kabul etmişti ki... Alman kaptanın her cümlesine «vah!.. vah!» diye iştirak ediyor ve muhatabına yardım etmek için elinden geleni yapmağı vâdediyordu... Nihayet:

« Siz merak etmeyin... Ben Alman tahtelbahirlerinin faaliyet sahalarını biliyorum. Sizi geçiririm.

« Biz bugünlerde bir Alman gemisinin silâh getireceğini öğrendik. Bundan dolayı buralarda pek çok harb gemisi doluyor. Binaenaleyh bugünlerde, buralarda Alman tahtelbahirleri yaşyamaz. Siz ferah ferah arzu ettiğiniz limana gidiniz...»

Bu suretle Libau bir viski sayesinde tehlikeyi atlattı, İngiliz ise silâh getirecek gemiyi beklemeye gitmişti.

İkinci tehlike atlamadı

Libau'nun üçüncü teşebbüsü biraz talihsiz olmuştur. Acaba gümrük motörü geldi mi diye limana tekrar yaklaşan gemi, bu sefer karşısında İngiliz harb gemilerini buldu. Büyük bir süratle Alman gemisine yaklaşan gemiler; bayrağını bitaraf olmasına kulak asmadılar ve:

« Geminizi muayene edeceğiz!

İşaretini çektiler. Zavallı Libau süratle fazla, topu çok düşman karşısında ne yapabilir. İşte bu anda, ikram edilen viski aksülâmel yapacaktı. Şimdi mürettebat, her şeyin İngiltere tarafından anlaşılması olduğuna hükmettiler ve bu âciz vaziyet karşısında gemilerini kendi ellerile batırmağı karar verdiler. Bu kardan üç saniye sonra, gemideki cephanelik infilâk etmişti. Koskoca Libau'nun parçaları havada uçuyordu.

Keyzment nasıl yakalandı?

Libau havaya uçtuğu sıralarda Keyzment hâlâ kaçacak otomobil bekliyordu. Zavallı adam kendisine Alman hükümeti tarafından verilen tabancanın kumsal küştüğünü farketmemişti.

(Devamı 14 üncü sayfada)

İrlandanın merkezi Dublinden bir manzara

İstanbul İntihabı Mebusan Teftiş Heyetinden:

Altıncı Büyük Millet Meclisi İkinci müntehiblerinin intihabına 15/3/939 Çarşamba günü başlanacak 19/3/939 Pazar günü akşamı bitirilecektir. Birinci müntehiblerin rey verecekleri günler aşağıda gösterilmiş olduğundan rey sahibi olanların intihab için tayin olunan günlerde mensub oldukları mahalle ve köylerde sandıklarına nüfus tezkerelerile müracaat ederek reylerini kullanmaları Rızumu ilân olunur. (1688)

ADALAR KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Büyükkada iskelesi	Büyükkada mahalleleri
2 — Yenimahalle istasyonunda	Heybefeada mahalleleri
3 — Burgazada Çarşı caddesinde	Burgazada mahalleleri
4 — Kınalıada Çarşı caddesinde	Kınalıada mahalleleri

BAKIRKÖY KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Halkevi binasında	Sakızağacı, Cevizlik, Zeytinlik
2 — Yenimahalle istasyonunda	Yenimahalle, Kartaltepe, Osmaniye
3 — Yeşilköy istasyonunda	Ümraniye, Şevketiye, Köyiçi, Şenlik
4 — Köy konaklarında (Seyyar)	Yeşilköy nahiyesine merbut köyler
5 — Köy konaklarında (Seyyar)	Mahmutbey nahiyesine merbut köyler

BEYOĞLU KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Kamerhatun camii	Kamerhatun, Çukur, Kalyoncu mahalleleri.
2 — Ağa camii	Kuloğlu, Hüseyinağa, Kâtip Mustafa çelebi.
3 — Kaymakamlık binasında	Asmalımesdî, Şahkuhu, Evliyaçelebi, Tomtom mahalleleri.
4 — Firuzaga camii	Firuzaga, Cihangir mahalleleri.
5 — Taksim Camlı köşkte	Gümüşsuyu, Şehid Muhtar, Kocatepe mahalleleri.
6 — Dağcılık klübünde	İnönü, Harbiye mahalleleri.
7 — Eskişehir Parti ocak binasında	Bostan, Eskişehir, Yenişehir, Bülbül, Hacıahmed mahalleleri.
8 — Kağıthane köyünde	Kağıthane köyü.
9 — Mecidiye köyünde	Mecidiye mahallesi.
10 — Şişli Parti binasında	Halaskargazi, Meşrutiyet mahalleleri.
11 — Pangaltı karakolu karşısında kahvede	Pangaltı, Duatepe mahalleleri.
12 — Kurtuluştaki kahvede	Bozkurt, Paşa, Feriköy mahalleleri.
13 — Silâhşor caddesindeki kahvede	Şişli, Cumhuriyet mahalleleri.
14 — Camiikebirde	Camiikebir, Çatmamescî, Bedreddin mahalleleri.
15 — Hacıhüsrev camii	Küçükpiyale, Hacıhüsrev mahalleleri.
16 — Kadimehmet Parti binasında	Kaptanpaşa, Kadimehmet mahalleleri.
17 — Yahyakâhya camii	Yahyakâhya, Süruri mahalleleri.
18 — Arab camii	Arab camii, Emekyemez mahalleleri.
19 — Kılıçali camii	Hacımîmi, Kılıçali mahalleleri.
20 — Fındıklı camii	Püstemâş, Ömer Avni mahalleleri.
21 — Kuledibindeki kahvede	Bereket mahallesi.
22 — Kiredilyone hanı yanındaki dükkanında	Müeyyitzade, Kemankes, Yeniciami M.
23 — Hasköy iskele gazinosunda	Keçecipiri mahallesi.
24 — Halicioğlu meydanında	Sütlüce, Piripaşa mahalleleri.

BEŞİKTAŞ KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Sinanpaşa camii	Sinanpaşa mahallesi.
2 — Vişnezade camii	Vişnezade mahallesi.
3 — Ortabağçe fabrika karşısında	Türkali ve Abbasaga M.
4 — Anberağa camii	Yıldız ve Cihannüma M.
5 — Dikilitaş mevki hekimliği binası	Dikilitaş mahallesi.
6 — Ortaköy iskele gazinosunda	Ortaköy ve Mecidiye M.
7 — Arnavutköy nahiye binasında	Arnavutköy M.
8 — Bebek camii	Bebek M.
9 — Kuruçeşme tramvay durak yerinde	Kuruçeşme.
10 — Teşvikiye camii	Teşvikiye ve Muradiye mahalleleri.

BEYKOZ KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Beykozda Parti binasında	Beykoz, Yalıköy M.
2 — Anadolu kavay polis karakolunda	Anadolukavay Mirşah M.
3 — Paşabağçe polis karakolunda	Paşabağçe, İncirköy M.
4 — Anadoluhisarı nahiye M. binasında	Anadoluhisar, Gökusu, Yenimahalle
5 — Kanlıca Parti binasında	Kanlıca, Çubuklu.
6 — Anadolu feneri köy odasında	Anadolufeneri, Poyraz, Riva K.
7 — Akbaba köy odasında	Akbaba, Dereşeki köyleri.
8 — Mahmudşevketpaşa köy odası	Mahmudşevketpaşa, Alibahadırpaşa, Mandıra köyleri.
9 — Bozhane köy odasında	Bozhane, Ögümce, Güllü, Kılıçlı köyleri.
10 — Hüseyinli köy odasında	Hüseyinli, Cumhuriyet, Sarapınar köyleri.
11 — Polonez köy odasında	Polonez köyü.
12 — Ömerli köy odasında	Ömerli, Koçulu, Muradlı, Esenceli köyleri.

EYÜB KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Camiikebir karşısında	Camiikebir, Dökmeciler, İslâmbey mahalleleri.
2 — Eski Yeni karşısında	Üç şehidler, Gümüşsuyu mahalleleri.
3 — Defterdar vapur iskelesindeki kahvede	Abdülvedüt, Cezrikasım mahalleleri.
4 — Otaklar karakolu önünde	Nişancı Fethi Çelebi mahallesi.
5 — Alibey köyü köy odasında	Alibey köyü
6 — Ramî jandarma karakolunda	Çuma, Yenimahalle, Topçular, Küçükköy, Cebeci köyler.
7 — Kemerburgaz nahiye binasında	Kemerburgaz, Petnehor köyleri.
8 — Kısırmandıra	Kısırmandıra, Çiftealan, Odayeri, Ağaçalı, Piringçi, Akpınar, İhsaniye köyleri.

EMİNÖNÜ KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Kaymakamlık binasında	Hocapaşa, Hubyar, Mehmedgeylâni, Ahiçelebi M.
2 — Yeniciami muvakkithanesinde	Çelebioğlu, Rüstempaşa, Tahtakale M.
3 — Atikalipaşa camii	Alemdar, Mollafenari, Mahmutpaşa M.
4 — Firuzaga camii	Binbirdirek, Eminsinan M.
5 — Akbiyik camii	Sultanahmed, Cankurtaran M.
6 — Mehmedpaşa camii	Küçükayasofya, İshakpaşa M.
7 — Kantarcılar camii	Zindankapı, Demirtaş M.
8 — Üçmihrah camii	Sarıdemir, Yavuzsinan M.
9 — Hacıkadın camii	Hacıkadın, Hocagiyasettin M.
10 — Şehzade camii	Kalenderhane, Mollahüsrev M.
11 — Lâleli camii	Kemaipaşa, Balabanaga M.
12 — Mercan camii	Süruri, Dayahatun, Mercan M.
13 — Beyazid camii	Beyazid, Çarşı, Camcalı, Süleymaniye M.
14 — Kadırga Parti binasında	Şahsuvar, Bayramçavuş, Çadrcı M.
15 — Gedikpaşa camii	Mimar Hayreddin, Saraç İshak M.
16 — Nişancı camii	Nişancı, Kazganî Sadî, Muhsinehatun M.
17 — Lânga Rum kilisesinde	Dülbentçi, Kâtip Kasım M.
18 — Kızıltaş	Mimar Kemalettin, Meşhpaşa M.
19 — Süpürgeci hanında	Tavşantaşı M.

FATİH KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Kaymakamlık binasında	Hüsambey, Kırkçeşme, Sinanağa Ma. Şeyh Resmî, Hoca Öveys, Kirmastî.
2 — Fatih tramvay durağında Millet kütüphanesi	İskenderpaşa, Sofular, Hasan Halife.
3 — Sarıgözel semt ocağı kurağında	Gureba Hüseyinağa, Babahasan Alemi, Muradpaşa mahalleleri.
4 — Aksaray Valde camii	Melekhatun, Merkezefendi.
5 — Mevlevihane kapıda, 50 ci ilk okul binasında	Arpaemini, Fatmasultan, Beyazdağa.
6 — Topkapıda spor klübünde	Nevbehar, Ördekkasab, Mollaşeref, Ereğli İbrahimçavuş, Denizabdul mahalleleri.
7 — Şehremini Halkevi kurağında	Uzunyusufta ocak binasında
8 — Uzunyusufta ocak binasında	Uzunyusufta, Veli Karabağ, Seyid Ömer.
9 — Karagümrük kamun Parti binasında	Mimarsinan, Karabağ, Muhtesip İskender.
10 — Edirnekapıda Kızılay binasında	Kariyeiatik, Haticesultan, Neslişah.
11 — Karagümrükte Aysu binasında	Beyceğiz, Dervişali, Kocadede M.
12 — Salımatomruk karakolu yanındaki camide	Mollaşahi, Avcubey, Atik Mustafapaşa mahalleleri.
13 — Balat Ferah kâhya camii	Kasım Günanî, Hamami Muhittin.
14 — Balatta Tahtaminare camii	Hızırçavuş, Tahtaminare, Balat, Karabağ.
15 — Fethiyede kahvede	Tevkiicafer, Atik Muslihittin, Kâtip Muslihittin.
16 — Küçük Mustafapaşada Gül camii	Abdüsabaşı, Küçük Mustafapaşa, Müftiali.
17 — Unkapanında Elvanzade camii	Haydar, Kasab Demirhan, Haraççı Karamehmed mahalleleri.
18 — Kazlıçeşme camii	Kazlı mahallesi.
19 — Yedikule İmrahor durağında kahvede	Hacıevhat, İmrahor, Hacıhamza M.
20 — Kocamustafapaşada Mustafanın kahvesinde	Kocamustafapaşa, Cambaziye, Arabacı Beyazid, Alifaklı mahalleleri.
21 — Samatya'da Mustafanın kahvesinde	Sancaktar Hayrettin Hacıkadın, Abdî Çelebi, Hacı Hüseyinağa M.
22 — Cerrahpaşa kahvesinde	Kürkçübaşı, Hobyar, Cerrahpaşa, Davudpaşa, Kasab İlyas M.
23 — Aksaray Çakırağa camii	İnebey, Çakırağa, Keçihatun, Yah M.

KADIKÖY KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Kaymakamlık binasında	Caferaga mahallesi.
2 — Muvakkithane	Osmanağa mahallesi
3 — Kızılay dispanserinde	Hasanpaşa mahallesi.
4 — İlk okul binasında	İkbaliye mahallesi.
5 — 12 inci okul binasında	Rasimpaşa mahallesi.
6 — Çınar altında	İbrahimağa mahallesi.
7 — Polis karakolu karşısındaki binada	Osmaniye, Mecidiye mahallesi
8 — Sinema binasında	Yenisahra, Kozyatağı mahalleleri
9 — Kızılay binasında	Suadiye mahallesi.
10 — İlk okul binasında	Bostancı mahallesi.
11 — Köy meydanında	İçerenköy mahallesinde
12 — Köy meydanında	Küçükbakkal köyü mahallesi.
13 — Parti karşısındaki binada	Zühtüpaşa M.
14 — Kızıltoprak çarşı başında	Tuğlacı M.
15 — Rıdvanpaşa S. Rüştü köşkü	Göztepe.
16 — Köy meydanı	Merdivenköy.

SARIYER KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler	Rey verecek mahalle ve köyler
1 — Rumelikavağı ocak binasında	Rumelikavağı.
2 — Sarıyer camii	Sarıyer mahallesi.
3 — Kaymakamlık binasında	Büyükdere M.
4 — Kireçburnu ocak binasında	Kireçburnu M.
5 — Tarabya ocak binasında	Tarabya M.
6 — Yeniköy ocak binasında	Yeniköy mahallesinde.
7 — İstinye ocak binasında	İstinye M.
8 — Emirgan ocak binasında	Emirgan mahallesinde.
9 — Rumelihisar iskelesi önünde	Rumelihisar M.
10 — Ayazağa ocak binasında	Ayazağa köyü.
11 — Bahçeköy köy odasında	Bahçeköy.
12 — Rumelifeneri Cumhuriyet meydanında	Rumelifeneri köyü
13 — Kumköy ocak binasında	Kumköy.
14 — Uskumru köy ocak binasında	Uskumru köyü.

(Devamı 15 inci sayfada)

Ziraatte iyi tohumun büyük tesirleri

(Baştarafı 8 inci sayfada)

Bundan 10-12 sene evvel yurdumuzun ilkbaharı yağışlı ve rutubetli geçen yerlerinde ekinlerin (pas - kına - cık) hastalığından çok zarar gördüğü - nü düşünen Yeşilköy tohum ıslah istasyonunu, buna karşı koyabilecek bir çeşid buğday araştırmış ve İtalyadan (Mentana) buğdayını getirmişti. Yapılan ilk tecrübeler muvaffakiyetle neticelenince, bu çeşidin memleketimiz iklim ve topraklarına göre yerleştirilmesi işine girişilmiş ve bu vazife de, Adapazarı tohum ıslah istasyonuna verilmişti. Mezkûr istasyon (Mentana) buğdayını yeni baştan bir ıstifaya tabi tutarak ondan bugünkü (Bintane) buğdayını meydana çıkarmıştır.

Bintane buğdayı erken yetişmesi, pa sa dayanması, çok vergili olması gibi birçok iyi meziyetleri nefsinde toplamış olduğundan süratle yayılmış ve köylü tarafından derhal benimsenmiştir. O derece ki bugün Adapazarı çevresinden çok uzak yerlerde de Bintane buğdayına rastlanmaktadır. Bir defa Kocaeli vilâyetinin bütün kazalarında; Bintane, eski buğday çeşitleri arasında (ekseriyetle) ekilmektedir. Bu vilâyete civar olan yerlerden Şilede, Kartalda, Osmanelinde, Yenişehir ve İnegölde, daha ileriye geçerek Bursa, Karacabey havalisinde de çok çok ekilmeye başlanmıştır. Karadeniz kıyısında Samsun ve havalisi ve ona yakın yerlerde Bintane buğdayı en aşağı bin çiftinin esas tohumluğu olmuştur.

Şüphesiz bu yayılış, kuru bir şöhretin neticesi değildir. Birçok ekinler kırıcaktan tane tutamazken Bintanenin, başaklarını taşıyamaması, ötekiler daha yeşil dururken bunun sararıp ermesi, ve hele başakları bire üç verirken bire 20-25 vermesi kendini bizzat reklâm etmiştir.

Bintanenin en çok ekildiği vilâyetlerden biri olan Kocaelinde 934 yılndaki buğday ekim sahası 21.334 hektardı. Ve bu yerden alınan mahsul de 22.951 tondur. 935 te Bintanenin kaza sahasını artırdığını gören köylü ekim sahasını artırmış ve vilâyette o yıl 36189 hektar buğday ekilmiştir. Bu sahadan alınan mahsul 62.663 tonu bulmuştur. 936 senesinde ise bu miktarları bir kat daha artmış görüyoruz: Ekilen saha 128.163 hektar, alınan mahsul ise 168 611 tondur.

Görülüyor ki köylünün eline iyi bir tohum geçmesi istihsal hayatımıza derhal tesir etmiş, köylüye daha çok ekmeğe hevesini vermiştir. Bintane buğdayının bilhassa Karadeniz sahilinde yayılması, çok daha başka cihetlerden faydalı görülmektedir: Bu taraflarda köylünün arazisi mahdud olduğundan, tarımın iklimin yağışına güvenerek mısır ekmeğe ve bunun tanesinden kendine, sapsarından hayvanlarına yiyecek temin etmektedir. Bunun yerine buğday ekmiş olsa iklimin pas hastalığına çok müsaide olması ve eldeki tohumluğun yozlaşmış bulunması dolayısıyla mısır kadar mahsul alamıyacağı gibi, hem kendisi hem hayvanları nafakasız kalacaktır. Köylü bu yüzden nâçar mısır ekmeğe, mısır ekmeği yemektektir.

Halbuki bu yerlerde Bintane muvaffakiyetle yetişmiş ve mısırdan da çok mahsul vermiştir. Binaenaleyh köylünün mısırın yanı sıra, hattâ tamamen onun yerine buğday ekmesi imkânı vücut bulmuştur. Diğer taraftan erken yetişen Bintaneyi Haziranda biçerek yerine mısır ekmeğe de kabil görülmüştür. Böylece ıslah edilmiş bir tohum o civarın köylüsüne hem mısır yerine buğday yemeyi, hem daha çok kazanmayı, hem de yılda iki mahsul elde etmeyi temin etmiştir.

İşin en hoş tarafı buğdayın arkasından yetiştirilecek olan mısır nevinin de ıslah istasyonunca meydana getirilmiş bulunmasıdır.

Hülâsa ziraatte iyi tohumun ehemmiyeti büyüktür. Bu ehemmiyete devletçe lâyık olan kıymetin verilmesi, köylüce bu kıymetin takdir edilip benimsenilmesi memnuniyetle kayda şayandır.

Tarımın

Çekoslovakya yeniden parçalandı

(Baş tarafı 2 nci sayfa)

henüz taayyün etmemişse de siyasi Alman mahfellerinde açıkça söylendiğine göre bu memleketin Macaristana ilhakı hem Polonyayı, hem Macaristanı, hem de İtalyayı memnun edecek tir.

Karpatlaraltı Ukranyası

Prag 14 (Hususî) — Karpat Ukranyasının merkezi olan Hust'da bir ihtilâl çıkmıştır. Şehrin mühim noktalarını ve bazı müesseselerini işgal eden ihtilâlciler, bu sabah Hust'a sevk edilen Çek küt'aları tarafından tarakedilmişlerdir. Sokaklarda kanlı çarpışmalar olmuştur. Otuz Çek askeri ölmüş ve seksen kişi de yaralanmıştır.

İhtilâlcilerin bir kısmının Macaristana, diğer bir kısmının da Romanyaya kaçtıkları anlaşılmıştır.

Macarlar Karpat Ukranyasında

Berlin 14 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Ungvardan gelen haberlere göre, Macar kıtaatı Karpat Ukranyası hududlarını geçerek Çek kuvvetlerle birkaç müsademe yaptıktan sonra ileri yürüyüşüne devam etmiştir. Macar kuvvetleri Domaneze ve Neviçke Pothradiye varmışlardır. Diğer bir Macar müfrezesi de Ungvardan Disoska üzerine yürümektedir.

Ungvar ve Munkacsin Macaristana terkinden sonra bundan bir müddet evvel yapılan yeni yollar kâmilan Macarların eline geçmiştir.

Macaristanda kısmî seferberlik

Budapeşte 14 (A.A.) — Öğleden sonra neşredilen yeni resmî bir tebliğde, «istisnâfi vaziyet» e karşı koymak üzere binlerce gencin silâh altına çağırılmış olduğu bildirilmektedir.

Berlin 14 (Havas) — Çekoslovakya reisicumhuru Haha ile hariciye nazırı Şvalovski bu gece saat 21,30 da buraya gelmişlerdir. Haha bir devlet reisine mahsus olan merasimle karşılanmıştır. Şvalovski muvasalatını müteakib Alman hariciye nazırını ziyaret etmiş ve von Ribbentrop ta bu ziyareti otele iade etmiştir.

Bundan sonra von Ribbentrop Hahayı ziyaret ederek kendisini Hitlerin yanına götürülecektir. İlk mülâkâtın saat 23,30 da vukuu bekleniyor.

Polonya küt'alarının hareketi

Varşova 14 (A.A.) — Pet ajansı neşrettiği resmî bir tebliğde, Slovakya hâdiseleri dolayısıyla Polonya - Karpat Ukranyası hududundaki Polonya müfrezelerinin takviye edilmiş olduğunu bildirmektedir.

Siyasi görüşmeler

Varşova 14 (A.A.) — Bekle Matar orta elçisinin Çeko-Slovakya vaziyeti hakkında görüştükleri zannedilmektedir. Almanya ile Polonya arasında da görüşmeler yapıp yapılmadığı meçhuldür. Fakat Almanyanın Rutenyanın Macaristana ilhakına muvafakat edeceği zannediliyor.

Romada temaslar

Roma 14 (A.A.) — Hariciye Nazırı Kont Ciano, Macaristanın orta elçisi Villanyı kabul ederek merkezî Avrupa vaziyeti hakkında uzun bir mülâkâtta bulunmuştur.

Macar elçisi Budapeşte hükümetinin Praga gönderdiği ultimatomun bir suretini İtalyan hariciye nazırına tevdi etmiştir.

İngiliz kabinesinde

Londra 14 (A.A.) — Salâhiyyetler mehafilden alınan malûmata göre İngiliz nazırları Çeko-Slovakya hâdiselerini büyük dikkatle takib ediyorlar. Kabine yarın sabah mutad iktimamı yapacak ve tabiatile Çeko-Slovakya meselesini müzakere edecektir.

Fransa, İngiltere müdahale etmiyorlar

Paris 14 (A.A.) — Bone ile İngiltere sefiri Phipps, dün akşam Slovak meselesini tetkik etmişlerdir. Salâhiyyetler mahfellerde söylendiğine göre, İngiltere ve Fransa hükümetleri vaziyet ne şekilde inkişaf ederse etsin müdahale etmemeye karar vermişlerdir. Çünkü Çeko-Slovakyanın hududları henüz garanti edilmemiştir ve Münih itilâfnamesinde derpiş edilen bazı şartlar yerine getirilmedikçe de garanti edilmeyecektir.

Almanlarla hâdiseler

Brunn 14 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor: Prag yakınındaki Kladno'da Çek

marksistlerle Alman mühendisleri arasında hâdiseler olmuştur.

İglau 14 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor:

Çek tezahüratçıları tarafından yaralanan Alman iş borsası direktörü Eugelmann ve Röder hastaneye kaldırılmışlardır. Tezahüratçılar Rossa Alman kitab evinin bütün camlarını kırılmışlardır. Çekler bundan sonra grup grup sokaklarda doluşarak «Almanları öldürünüz» diye bağışmışlardır. Bir Alman elektrikçi Çek polisi tarafından dövülmüş ve polis karakoluna götürülmüştür.

Almanlara ateş

Berlin 14 (A.A.) — Havas ajansından:

İglau'da bir Alman membandan bildirildiğine göre, polis kuvvetinin Alman nümayişçileri üzerine ateş açmış olduğu bir sırada bir Alman ölmüş ve 6 Alman yaralanmıştır.

Bir Alman köyü yağma edildi

Viyana 14 (A.A.) — Brun'dan buraya gelen haberlere göre Çek kıtaatı Wischau Alman köyünü yağma ettikten sonra vakmışlardır. Bu haber Brun - Austerlitz - Boutonovitz yolu üzerinde mühim Çek kuvvetlerinin ilerlemekte olmasını teyid etmektedir.

Macarlarla müsademeler

Budapeşte 14 (A.A.) — Munkacs'de yeni ve ciddi bir hâdisе zuhur etmiştir.

Bir Macar membandan bildirildiğine göre, Çek hudud muhafızları bu sabah erkenden Macar arazisi istikametine ateş açmışlardır. Macar hudud muhafızları mukabelede bulunmuşlardır. Macarlar, Munkacs yakınında kâin Orheovajla kasabasını işgal etmişlerdir. Macarlar, Çek müfrezelerini taretmişler ve bir miktar esir almışlardır.

Ungvar ve Nagydobroy'da da mümesil hâdiseler zuhur etmiştir.

Sust 14 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor:

Macaristan - Ukrayna hududu üzerinde bulunan Sevişus yakınındaki Naevsçölös'de Çek askerleri Macar beldivе azası üzerine ateş etmişlerdir. Azadan biri yaralanmıştır.

Yangınlar

Pressburg 14 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor:

Aşağı Karpatlarda ve ezcümle Macky bölgesinin cenubunda silâhli Çek komünistleri Alman orman işçilerinin evlerine ateş vermişlerdir. Yangın modern kasabasına kadar yayılmıştır. Bu küçük kasabada komünistler Almanları dövüyorlar. Viyana radyosu dinliyen üç eve bombalar atılmıştır. Kösing ve Görgen'de de yangınlar çıkarılmıştır.

Rumen - Çek hududunda

Budapeşte 14 (A.A.) — Henüz teeyyüd etmiyen bazı haberlere göre Rumen - Çeko - Slovak hududunda vukubulan hâdiseler esnasında bir kaç Rumen öldürülmüştür.

Karpat Ukranyası da istiklâlini ilân etti

Prag 14 (A.A.) — Karpat Ukranyası hükümeti bu akşam saat 19 da Pragdaki bütün ecnebi devlet mümessillerine bir muhtıra tevdi ederek Karpat Ukranyasının kendini müstakil olarak bir devlet saydığını ve bunu ilân ettiğini bildirmiştir.

Almanların ileri hareketi

Prag 14 (A.A.) — Alman kıtaatı bu akşam Çek hududunu geçerek Ostrau ile Machrisen - Ostray ı işgal etmişlerdir. Buralardaki Çek memurları ve zabıta kuvvetleri kendi binalarına çekilerek silâhlarını teslim etmişlerdir.

Alman kıtaatı Çek hududunu diğer muhtelif noktalardan da geçmişlerdir. Kruchau civarında Oder köprüsündeki Çekler de keza silâhlarını teslim etmişlerdir. Müteakiben motörli Alman kıtaatı cenubu şark istikametine ileri yürüyüşlerine devam etmişlerdir.

HALK OPERETI
Bunqam 9 da
ZOZO DALMAS
la ilk gala gecesini
Büyük şark opereti
HALİME

Yeni namzedlerin sayısı 85 i bulacak

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

meb'ustan General İhsan İzmire, Denizli meb'usu Necib Ali Aydına, Kocaeli meb'usu Salah Yargı Konyaya, Ali Rıza Turer Antalya'ya, Hilmi Çoruk Kayseri'ye, Halid Bayrak Denizli'ye, Kocaeli meb'usu Ragıb Balikesire, doktor Vasif Edirneye gideceklerdir.

Yeni meb'us namzed listesine eski meclis azalarından 340 kadarının bulunacağı ve yeni Meclis 424 azadan tereküb edeceğine göre namzed listesine (85) e yakın yeni isme tesadüf edileceği bugün şayi olmuştur.

Diğer taraftan öğrendiğime nazaran namzedler arasında tesadüf edilecek yeni isimlerin ekserisi daha ziyade genç Partilemanlar olacaktır. Meb'usluk için Partiyeye müracaatta bulunan emekli askerî ve mülki erkân ile eski meb'uslardan bazıları, daha ziyade şirketler idare meclislerine namzed gösterilmekte ve kendilerine oralarından vazife temin edilmektedir. Nitekim son günlerde hissedarlar umumî heyetleri toplanan birkaç şirketin yeni idare meclislerinin seçiminde bu kabilenden pek çok isimlere tesadüf olmaktadır.

Emekli General Aşır, Sami Sabit, eski ordu kumandanlarından emekli General Esad bu arada sayılabilir. General Aşır ve Sami Sabit kömür şirketlerinden bazıların idare meclislerine, General Esadla eski meb'uslardan Suphi Soysallı ve eski Niğde meb'usu Galib şişe ve cam fabrikası idare meclisine seçilmişlerdir.

Yeni namzedler

Ankara 14 (Hususî) — Yeni namzed listesine görülmesi kuvvetle muhtemel isimler arasında bugün şunlar sayılmaktadır:

Ziraat Bankası idare meclisi reisi eski valilerden Sabit, Maarif Vekâleti müteşarı Rıdvan Nafiz, orta tedrisat umum müdürü Avnâ, Başvekâlet eski kalemi mahsus müdürü Necmeddin Sahir, İstanbul Tayyare cemiyeti reisi İsmail Hakkı, zürradan emekli sübay Fikret.

Vekiller seyahate çıkmıyorlar

Ankara 14 (Hususî) — Vekillerin 8 nümüzdeki günlerde intihab dairelerine giderek konferanslar vermeleri evvelce kararlaştırılmıştı. Bu kararın tatbikinden sarfi nazar edilmiştir.

Ankarada ikinci müntehib seçimi

Ankara 14 (Hususî) — Ankarada ikinci müntehib seçimine yarın belediye meclisi salonunda başlanacaktır. Parti namzedlerini ilân etmiştir. Namzed listesinin en başında ve şeref mevkiinde Cumhuriyet Halk Partisi Umumî Reisi Reisicumhur İsmet İnönünün, refikaları Bayan Mevhibe İnönünün, Bayan Cevriye Temellinin isimleri vardır.

Listenin geriye kalan kısmı harufu heca sırasıyla tertib olunmuştur. Listede Başşehirde güzide sınıfa mensub pek çok zevat namzed olarak gösterilmiştir. Burada müntehibisani seçimi 18 Mart akşamı bitmiş olacaktır.

Bu sabah yurdda müntehibisani seçimi başlamış bulunu o

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

ayrıca geniş miyasta propaganda yapılmaktadır. Bu maksadla Halkevlerinde toplantılar yapılmakta, buralarda hatibler salonları dolduran vatandaşları intihabın faydalarını anlatmaktadırlar. Kadıköyünde Altıyol ağzına, Üsküdar meydanına, Beyazıda ve diğer birçok yerlere kürsüler konmuştur. Hatibler bu kürsülerde halka intihab hakkında öğüdler vereceklerdir.

Partinin hususî bir kamyonuna radyo tertibatı konmuştur. Radyoda bir plaktan intihab hakkında nutuk dinlenecektir. Radyolu kamyon bugün saat onla on iki arasında Eyübdе, 15.30 da Fatih Halkevinin önünde, saat on altı ile on sekiz arasında Taksim meydanında bulunacaktır.

Birçok afişler hazırlanmıştır. Bu afişler şehrin her tarafında belli başlı yerlere asılmaktadır. Ayrıca halka el ilânları da dağıtılmaktadır.

Müntehibisani namzedleri

C. Halk Partisinin müntehibisani namzedlerinin bir kısmını dün bildirmiştik. Diğerlerinin isimlerini de bugün dercediyoruz:

Beşiktaş kazası merkez nahiyesi

Gani Kurban (banka memuru) Ömer Lütfi

Harb yoktur!

Yeni Çekoslovakya dramında Almanyannın istediği olacaktır, mesele bundan ibarettir!

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

rılmak, yani, tam bir istiklâl kavuşmak için harekete geçtikleri meydandırdır. Bunda Almanyannın, yahud bir başkasının parmağı var mıdır, yok mudur? Bittabi şimdilik bilemiyoruz. Çekler, şüphesiz böyle iddia edebilir ve bu sebeble Almanlara kızabilirler. Fakat daha ziyade Çeklerin idaresizliği meydandırdır. Bunlar ötedenberi Slovakların ne kadar milliyetperver ve istiklâllerine ne derece düşkün olduklarını bilirler. Hem de onlara ve Karpat Ukranyalılarına tam bir muhtariyet vermeği vaktile Büyük Harbin sonunda, eski Avusturya - Macaristan imparatorluğunun mirasını dağıtarak tanzim eder Sen-Cermen muahedesi yapılmış vâd bile etmişlerdi. Buna rağmen Slovaklarla Ukraneleri kendi idarelerinde, merkezî bir hükümetin sıkı bir idaresi altında tuttular. Ve her fırsatta milliyetperverlik ve istiklâl hislerini söndürmeğe çalıştılar.

Fakat bir defa alevlenen milliyet ve istiklâl duyguları bir daha yatışmak bilemezler. Ve onun için geçen Eylül, Çeko-Slovakya krizi esnasında, bu devlet, nüfus ve topraklarının takriben üçte birini şimal, batı ve cenub komşularına vermeğe icbar edilirken Slovaklarla Karpat Ukranyalıları, Çeko-Slovakya camiası içinde, tam bir muhtariyet almağa çalıştılar ve hükmen muvaffak ta oldular. Yani, isin türkçesi, Çeko-Slovakya. Merkezî Prag olan ve Çek, Slovak ve Karpat Ukranyası diye üç muhtar hükümetten mürekkep birleşik bir devlet olacaktır. Fakat yirmi senedenberi hükmetmeğe ve kendilerini kültürce geri sandıkları Slovaklardan ve Ukranyalıların üstün görmeğe alışmış olan Çekler galiba sağ ve sollarını ve Orta Avrupanın yeni nizamını iyice dikkate almamış olacaklar ki Slovaklarla Ukranyalıların milli his ve muhtariyet haklarını yeniden baltalayacak surette harekette çekinmiyerek Karpat Ukranyasında Reva ve Slovyakada Tisso milli hükümetlerini iskat ettiler ve bunların yerine ötedenberi Çeko-Slovakya hizmetine alışkın ve istiklâl ve ayrılığa taraftar olmıyan mutedil kimseleri koydular. Bu da yetmişyirmiş gibi yeni Slovak ve Karpat hükümetlerini desteklemek için buralara asker de sevkettiler.

Çekler durup dururken elbette ne Tissoyu ve ne de Revayı düşürmeğe çalışmıyacaklardı. Bunlar bu iki milliyetperver şahsın tam bir istiklâl gözetin fikir ve temayülleri görerek veya sezerek mukabil harekete gelmişlerdi. Fakat neye yarar ki Slovak millet meclisi ise, Slovyakyanın istiklâlini ilân etmiş ve Karpatlar Ukranyasında ihtilâl ve kital alıp yürümüşdür. Geniş bir muhtariyeti çok gören Çekler şimdi acaba neye razı olacaklardır! Ve işte nazırları Hitlerin emirlerini almak için Almanyannın yolunu boylamışlardır. Bundan başka ve işin en fena ciheti, Macarların Ukranyaya yürüttükleri hakkındaki haberlerdir. Biz, bu habelerin doğru olduklarına bir türlü inanmak istemiyoruz.

O halde, şimdi işin neye varacağı ve

kopan yeni Çeko-Slovakya fırtınasında nelerin doğacağı merak edilen yeni mesele oldu, bizce ne Çekler ve ne de Macarlar Almanyaya mukavemet ve kararlarına muhalif hareket edecek değildiler. Meselenin hal şekli şüphe yok ki Bay Hitlerin yakında anlaşılacak olan kat'iradesinin tarzına bağlıdır; yani Almanya, kendi menfaatını hangi cihette görüyorsa Çeklere de, Slovaklara da ve Ukranyahlara da onu tavsiye edecek ve mesele Almanyannın istediği şekilde bitecektir.

Görülyüyor ki hiç bir harb ihtimalinden bahsetmedik; çünkü ortada henüz harb çıkaracak bir sebep yoktur. Ve sebepsiz harb olmaz.

Almanyannın Slovakya ve Karpat Ukranyasını sırf Çeklere karşı himaye için buralara bir ordu sevketmesi gülünç olduğu kadar Macarların Almanlar hilâfına Ukranyayı istilâyâ kalkışması akla gelmez. Fakat Almanyannın yanbaşında ki iğtişâşları bahane ederek veyahud buralardaki 200 bin kadar Almanın Çeklerin gadir ve tecavüzüne uğradığını iddia ederek bunların himayesini öne sürmesi ve bu suretle Karpat Ukranyası ile Slovyakyanı işgali altına almağa kalkışması varid olabilir. Bunun, aynı zamanda müstakbel Büyük Ukranya için iyi bir hazırlık olacağı da söylenebilir. Ancak biz bunu, İngilizlerle Fransızların şiddetli bir protesto, yahud müessellâh müdahalesini mucib olup olmayacağından ziyade, vakti gelmemiş bir hareket olarak telâk ki ve tavsif ederiz. Onun için de muhtemel görmeyiz.

Ancak Alman önderinin bu yeni Orta Avrupa karışıklıklarından, müstakbel plânları için, istifade etmek isteyeceği de pek tabiidir.

Şu kadar var ki, bu istifade tarzı her halde yeni bir harb çıkaracak, yahud büyük demokrasi devletlerinden başka bir de Lehistan, Romanya ve Rusyanın fena nazarlarını kendi müstakbel tasarımlarına üzerine vaktisiz çekebilecek askerî bir hareket ve müdahale şeklinde olmayacaktır. İşte, yeni Çeko-Slovakya karışıklığı bu esas gözönünde tutularak, muhakeme edilirse ağılebi ihtimal şu neticelere varılır:

1 — Almanlar Çeklere Slovakya ile Karpat Ukranyasının ayrı ayrı ve tam muhtar ve müsavi hakları haiz federe devletler halinde birleşmelerini tavsiye edeceklerdir.

2 — Bu suretle hem hiç bir büyük veya küçük devletin fena nazarı celbedilmemiş ve hem de Slovaklarla Karpat Ukranyalıları memnun ederek bunlar üzerindeki nüfuzunu arttırmış olacaktır.

3 — Bundan sonra, Slovakya ve Karpat Ukranyası yolile diğer Ukranyalılar üzerinde için için ve derinden derine işlemek işi gelir. Bütün bu mülâhazalar gösteriyor ki şimdiki Orta Avrupa karışıklığı bir Avrupa veya dünya harbi koparacak bir mahiyette değildir. Bizim makul diye düşündüklerimiz bunlardan ibarettir. Hakikatin ne olacağını ise bir iki gün içinde hep birlikte göreceğiz.

Emekli General H. Emir Erkilet

Çulha (manifatura tüccarı), Cemal Altıntaşlar (sütçüler sabık reisi), İhsan Üçer (banka memuru), İsmail Hakkı Aktürk (emekli binbaş), Kemal Yüksel, Cavid Uras (emekli binbaş), Faik Sayar (İş Bankasında veznedar), Fuad Sarp (Gümrük memuru), Ömer Uçansu (şirket memuru), Mehmed Ali Dürüst (Ticaret Odası memuru), M. Azmi Günay (komisyoncu), Süleyman Aksu (malye başmebursu), Niyazi Dinçsoy (Üsküdar ağırceza başkâtibi), Süleyman Mazı (emekli teğmen), Mehmed Ali Tokar (eski Şehremini), Ali Süleyman Tamer (memur), Salâhaddin Mızanoğlu (tüccar), İhsan Yalçınlı (hayvan borsası veznedarı), Feyzi Demirörge (gümrüklerden emekli), İhsan Şerif Saruh (öğretmen), İsmet Güneoğlu (belediye memuru), Pakize Arkut (başöğretmen), Sami Alphan (Ocak idare heyeti azası).

Eyüp kazası merkez nahiyesi

İbrahim Tarım (Eyüp orta okul coğrafya öğretmeni), Mes'ud Nazikî (Ayvansaray değirmeni müdürü), Hulusi Ertuğrul (Doktor Halkevi Başkanı), Feyzullah Önel (Nişantaş 16 nci okul Başöğretmeni), Ziya Ebeçim (Telefon idaresi işletme amiri), Hikmet Atılmaz (Eczacı, kimyager), Bîrhan Günahkâr-oğlu (İnhisarlar memuru), Emin Kadri Eseren (Emeklî komiser), Aynî Gökkçe (Gümrük lora memuru), Mustafa Tolban (Çiftçi), Zehra Tarım (36 nci okul öğretmenlerinden), Nuri Tulan (Kadrga talebe yurdu müdürü), Yahya Galib Kargı (Ankara Saylavı), Kâşif Öztoprak (Tuğla tüccarı), Rahmi Günay (Eyüp kütüphanne memuru), Muhiddin Gı-

ray (Ayvansaray değirmeni müdür muavini), Abdullah Sovan (Gümrük muhafaza memuru), Faik Güneri (Gazete muharriri), Hilmi Kat (Doktor), İhsan Erkinç (44 üncü okul başöğretmeni), Sıdkı Önenç (Emeklî sübay), Necati Kaptan (Komisyoncu), Mehmed Yılmaz (Barut İnhisarında), Ali Alan (Yem tüccarı), Bekir Özben (Doktor), Cevad İptiş (Mal müdürü), Memur, Fikri Balkanlı (İnhisar depo müdürü), Ağah Özarar (İnhisarlar memuru), Arif Beşer (Eczacı), Kemal Üçer (Diş doktoru), Haşım Kuvan (Eyüp İncebaşı).

Eyüp kazası Rami nahiyesi

Haydar Başaran (Emeklî sübay), Etem Engin (İnhisarlar memuru), Asım Gürsoy (Belediye memuru), Nasid Üken (Başöğretmen), Nazmi Akol (Gümrük memuru), Receb Akçay (Başöğretmen), Şaban Balçık (Tuğla tüccarı).

Eyüp kazası Kemerburgaz nahiyesi Kerim Tunç (Kemerburgaz nahiyе müdürü), İbrahim Güreç (Bahçe sahibi), Malik Yılmaz (Köy muhtarı), Kemal Cetin (Tahrirat kâtibi), Mehmed Özkan (Kömrücü).

Beşkoz kazası merkez nahiyesi İhsan Kurtan (Beşkoz kaymakamı), Sabit Tapan (Beşkoz deri ve kundura fabrikaları direktörü), Ferid Erinal (eczacı, umumî meclis azasından), Hüsnü Aştman (Beşkoz Belediye doktoru), Şeref Başar (Çiftçi ve müteahhid), Sabri Altıok (İstanbul gemrükleri başmüdürlüğü manifesto memuru). (Arkası var)

"Son Posta", nın Hikâyesi

ANNEMİN MEKTUBU

Yazan: İnci Özkurt

Panjurları açtım. Sabahın ilk ışıkları yasenim dalları arasından süzülerek odanın zeminini yer yer noktalyordu. Denizde güneşin berrak ışıkları altında bir balıkçı kayığı ağır ağır ilerlemekte idi. Etraf o kadar sessiz, o kadar derin bir mahmuruluk içinde susuyordu ki sahili okşayan küçük dalgacıkların şırıltıları duyuluyor denilebilirdi.

Pencerenin önünde öylece belki dakikalarca kaldım. Bu deniz, bu ağaçlar, sabahın sisli pembe tülüne bürünmüş sırtlar o kadar güzeldi ki...

Bahçenin çakıllı yollarında ayak sesleri duyarak başımı çevirdim. Amcam sessiz ve ağır adımlarla ilerliyordu. Onu beyaz saçlarla örtülü başı, ağaçların yaprakları arasında kayboluncaya kadar gözlerimle takib ettim.

Amcamın yanında birkaç hizmetçi ile yavaş yavaş yaşadığı bu köşke geldiğindenberi bir hafta olmuştu. İlkbaharın güzel günlerini bu münzevi sayfiyede geçirmek hoşuma gidiyordu. Biraz yalnız ve تنها olmakla beraber ince bir güzellikle süslü olan bu sahili ne çabuk sevdim? ne çabuk yeşil sırtlar, bu dağ yolları beni büyüdü ile sardı? Burası benim hayalimde yaşayan ideal bir tabiat parçası, yıllardır aradığım güllere ve yasenimlere gömülmüş kokular ve renkler diyarıydı sanki... Şimdiye kadar amcamın bütün ısrarlarına ve davetlerine rağmen buraya gelmediğim için kendimi kendime kızyordum. Kimsesiz bir kız için amcamın veya halamın evi bunun ne farkı olabilirdi? Fakat bilmem neden küçüküğümündenberi beni evlâdı gibi büyüten halamı kendime herhalde amcamdan daha yakın bulmuştum.

Halamın evinde bana arkadaş olabilecek birçok kimseler vardı. İşte bana kimsesizliğimi unutturan bu arkadaş kalabalığı içinde tek başıma yaşayan amcamı ziyareti ihmal etmişim. O senelerdenberi yalnız yaşıyordu ve hiç kimse ile, hattâ halamla bile sık sık temas etmiyordu. Adetâ herkesten kaçır bir hali vardı. Evinde beni eğlendirecek, bana arkadaşlık edebilecek kimse bulunmuyordu. Fakat onunla karşı karşıya oturduğumuz zaman varlığında bu kimsesiz köşkü dolduran bir kudret buluyordum. Kalbini

bütün insanlara kapamış olan bu ak saçlı, vakur çehreli amca beni oyalıyabilecek ve hattâ bana zevk veren mevzular dan bahsederken sanki benim yaşında, benim duyuş ve görüşümde bir insan oluyordu. Derinliklerinde daima manasını tahliye muktedir olamadığım manalar saklayan siyah gözlerinin üzerimde bir baba şefkatle doluştuğunu görüyordum. «Sevim» derken sesinin titrediğini hissediyordum. Benim gibi küçük yaşında annesini ve sonra babasını kaybetmiş bir kızın bu bakışların okşayışına ne kadar ihtiyacı vardır!...

★

Odamdan çıktığım zaman evde herkesin uyanmış olduğunu gördüm. Hizmetçi kahvaltımı verirken amcamın erkenden şehre indiğini bildirdi. Kahvaltımı yer yemez kütüphaneye geçtim. Nefti bir takımla döşenmiş olan oda kalın perdelerle hafif bir boşluk içinde gömülü gibiydi. Niyetim iyi bir kitap seçtikten sonra bahçede ağaçların altında onu okumaktı. Kenarda duran yeşil bir cildi çektim. Serlevha hoşuma gitmedi, onu bırakarak başka birisini aldım. Bu kitabın diğerlerine nazaran uzun zamandır el sürülmemiş olduğunu gösterecek kadar tozlanmıştı. Sararmış yapraklarını yavaşça çevirdim. Tevfik Fikretin «Rübabi Şikeste» siydi. Göz gezdirerek sayfaları çevirmekte devam ediyordum. Lâalettayın bir yerini açtım, arasında bir kâğıd olduğu için kitabın orta yeri açılmıştı. Rütubetten ve uzun zaman durmaktan yer, yer lekelenmiş mavi bir mektub kâğıdı gözüme ilişti. Lâkaydı bir hareketle kitabı kapayacağım esnada bakışlarım kâğıdın ucuna saplandı. Ucu menekşelerle süslü olan bu mektub parçası birçok şeylerin biri biri arkasına hatırdan geçmesine sebep olmuştu. Halamın kâğıdları arasında aynına gördüğüm bu mavi mektub kâğıdlarının daima annem tarafından kullanılmış olduğunu halam birkaç kere söylemişti. Derin bir tecessüs ve merakla ellerimi onlara uzatırken fena bir şey yaptığımı farkında olmakla beraber kendimi alamadım ve onu okudum:

Asım Bey!
Yazdığınız son mektubda içinde bulunduğumuz hal ve vaziyeti unutmuş gibi

görünen bir tavır takınmışsınız. Sizin hayatınızın selâmet yollarından başka bir şey düşünmeyerek zevcime beraber yaptığımız bu teklifi ne kadar yanlış cephelerden tahliye kalkışıyorsunuz. Bilhassa beni bir mücrim gibi itham ederken bu kırılmış kalbi büsbütün hırpaltıyacağınızı hiç düşünmediniz mi? Haklısınız, ortada bir cinayet var. Fakat bunun mes'ulü ben miyim? Siz misiniz? Hiç birimiz değiliz Asım Bey! Bu mes'ul bizim kaderimizdir.

Fakat bunları burada tekrar tahliye ne lüzum var? Size son defa hatırlatmak isterim ki içinde yaşadığımız hakikate inandırmalı ve ona göre kendinize yeni bir hayat açmalısınız. Şimdi bunları okurken gene kim bilir ne kadar kızyorsunuz. Mektubunuzun şu satırları gözümün önüne geliyor da hiddetinizin derecesini tahmine çalışıyorum:

«Sitare bütün bunları bana ısrarla teklif eden sen misin? Sen mi bana evlenmemi ve mes'ud olmama teklif ediyorsun? Sen! Öyle mi Sitare! Buna nasıl dilin vardı? Nasıl benim mes'ud olabileceğime kani oluyorsun?...»

Fakat siz her şeyi unutuyorsunuz. Bugün size evlenmemizi ve mes'ud olmanızı teklif eden kadın ağabeyinizdir. Karısı Sitare'dir. Halbuki siz Asım!... Siz neşe ve saadet kaynağı olan genç bir hayale, yılların ardında kalan Sitareye sesleniyor, ona hitab ediyorsunuz. Boşuna... O size ses vermeyecektir. Önümüzde yükselen vicdan ve vazife manaları bu sesi boğmağa yetmez mi sanıyorsunuz?

Mazide sizi çalın gibi sevmiş olan genç kıza bugünkü ciddî ve samimî yengenizi karıştırmayınız. Bir zamanlar aramızda hakiki bir sevgi cereyan etmiş ve bu sevgi hayatımızın en mükâdes saadet saatlerini yaratmış olabilir. Fakat bütün bunlardan dolayı bu vicdan ve vazife bağlarını koparmağa, onları ayaklar altına almağa neden hakkınız olsun?

Beni artık ağabeyinizle evlendiğim için itham etmeyiniz. Esasen onun sizin ağabeyiniz olduğunu nasıl tahmin edebirdim ki?... Harb yıllarının ihtiyaç ve sefaleti içinde bana elini uzatan bu erkek kimsesiz bir kıza kurtarmak arzusunun başka bir şey düşünmemişti. Senelerden-

Tesviyeci ve Tornacı alınacaktır.

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden:

Kırıkkalede çalıştırılmak üzere tesviyeci ve tornacı alınacaktır. İsteklilerden Ankarada bulunanların silâh fabrikasına İstanbuldakilerin Zeytinburnu fabrikasına, İzmirdekilerin de İzmirdeki silâh fabrikasına bu yerler haricinde olanların da istida ile Umum Müdürlüğe müracaatları. (1423)

Belediye Sular İdaresinden:

Kapalı zarfla münakasa ilânı.

İdaremizce satın alınacak muhtelif cins ve eb'adda adı döküm aksami kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

1 — Bu husus için tanzim edilen şartname İdaremiz Levazım Servisinden parasız olarak satın alınabilir ve nümuneler aynı serviste görülebilir.

2 — Talibler, şartnameye göre hazırlıyacıkları kapalı zarflarını ihale günü olan 10 Nisan 939 Pazartesi günü saat «15» e kadar Taksim İdare Merkezinde Müdürlüğe vermelidirler.

Bu saatten sonra getirilecek zarflar kabul edilmez. «1715»

GRİPİN

Bu, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İçinde günde 3 kafe alınabilir.

beri en ufak bir haberinizi almadan sizi beklerken artık bütün ümidlerimin kırıldığı bir anda onunla evlenmemi niçin bir cinayet addediyorsunuz. Eğer bu bir cinayete bunu ben işlemedim.

Döneceğinizi, ölümünüz bile kuvvetle muhtemel iken tekrar geleceğinizi nasıl hatırlama getirebilirdim. Siz döndünüz, sizi hayatta görmek beni anlatılmasına imkân olmayan bir saadete boğdu. Fakat karşınızda bulduğunuz Sitare artık başka bir erkeğe adlı ve ona karşı bir takım vazifeleri olan bir kadın olmuştu. Bugün ben sadece yengenizim. Aradığınız kadın bir hayalden ibarettir Asım! Bütün gençliğinizi bu hayal uğrunda ziyan etmek delâlidir. İşte yengeniz, kardeşiniz olarak size söylüyorum: Yolunuza çıkmış olan o genç kıza evleniniz. O sizi mes'ud

edebilecektir. Bütün hayatınızı bir hatıraya feda edecek kadar çalın olmayın. Sitare Bu gönül hikâyesini anlatan mektub parmaklarından düştü. Bu mektubun her satırında amcamın şimdiye kadar benim için istifhamlarla dolu olan siyah bakışları acı bir ızdırab içinde bütün çalıklığıyla canlanmıştı sanki... Annemin bende pek vazih olmyan bulanık hayalî karşısında titreyen gözlerimden yaşlar akıyordu.

Yarınki nüshamızda:

Verilen Söz...

Yazan: Mark Hellinger

Çeviren: İbrahim Hoşî

"Son Posta", nın Edebî Romanı: 17

Muallâ

Nakleden: Muazzez Tahsin

İzmitte yaptığı ilk seyahatten sonra Cevad her ne kadar gerek annesine gerekse hepimize: «Nedim beyin kızı tam istediğim gibi, yani Zeynebe iyi bir ana olabilecek meziyetleri var.» demişse de yengem oğlunun bu sözüne pek inanamamış olacak ki, kışa ve kara rağmen güzel İstanbulu, konforlu evini ve poker partisini iki gün için feda ederek tâ burâlara kadar gelip gelinini bir an evvel görmek ve içinin şüphelerini yatıştırmak istemiş.

İşte sana dedikodulu bir mektub. Hasta olmayıp buraya gelseydin kendi gözünü daha neler görecekti, kendi kulaklarıyla neler işitecekti!»

★

Saat gecenin on ikisi. Nedim beyin İzmitteki salonu çoktanberi görmediği bir gece yaşıyor. Zavallı salon, eskiden ne muhteşem düğünler, ne nikâhlar, ne kına geceleri görmüş, kaç çifti birbirine bağlayan merasimlere şahid olmuşken bir çok senelerdenberi böyle mükellef bir ziyafet ve bu kadar çok davetli görmediği için şaşırmış gibiydi. Fakat asıl şaşırın gelindi: Ömrünü yakınlarında geçireceği bir çok kimselerle ilk defa olarak karşılaşmış, ömründe ilk defa olarak bunca mütecessis gözün kendi üzerinde dikilip durduğunu görmüştü.

Muallâ bu akşam pembe tülde bir esvab giymişti. Kismetine olacak, eibi-

sesi İzmitte yeni gelen çok güzel bir terzi elinden çıkmış ve vücudünün bütün güzelliğini meydana çıkaracak surette dikkat ve itina ile yapılmıştı. Hele kumaşın rengi genç ve biraz solgun yüzüne öyle yaraşmıştı ki kayınvalidesile görüşmesinin İstanbulun en meşhur terzileri elinden çıkan kıymetli esvabları bile onun sade ve kibar güzelliğini örtmemiyorlardı.

Genç kız acı konuşuyordu. Kayınvalidesinin mağrur güzelliği ve gözleri kamaştıran emaslarla görüşmesinin yüksekte bakan alaycı bakışları onu büsbütün çekingen yapmıştı. Bütün davetliler arasında en çok hoşuna giden Cevadın arkadaşları Ahmed beydi. Onda öyle cana yakın bir sadelik ve tabiiyet vardı ki ancak onunla ve eskidenberi tanıdığı ve sevdiği Müfîd beyle konuşurken kendi şahsiyetini bulabiliyordu.

Öğledenberi ve yemeğin devam ettiği müddet, herkesin kendisini müdekik ve münekkid gözlerle süzdüğünü görüyor ve bundan sıkıldığı halde büyük bir irade kuvveti sarfederek sadeliğini ve tabiiğini muhafazaya muvaffak oluyordu. Hiç kimse onun tavırlarında, çekingenliğine rağmen, bir gayritabiilik, bir soğukluk ve yabancılık bulamamıştı.

Cevada gelince, o bu gece göz kamaştırıcı bir hal almıştı. Onun konuş-

ması yalnız kendi ailesini değil, Nedim beyin davetlilerini, hattâ Muallâ'nın derd ortağı Feriha hanımı bile tes-hir etmişti.

Muallâ onu korku ile karışık bir zevk içinde dinliyordu. Bu acayib adam, en ciddî bir mevzu hakkında konuşurken birdenbire hafif bir mevzu dokunuyor, gözleri müstehzileşiyor, dudakları alayla gülümsüyor, sesi şeytanî bir âhenk alıyordu. Onun bu halleri karşısında zavallı sade ruhlu Muallâ'lık ne düşünceğini, ne ümid edeceğini, ne yapacağını bilemeden şaşırıyordu.

Bütün gün, bir dakika bile yalnız kalıp iki kelime konuşamamışlardı. Herkes Cevadın nisânlısına karşı pek bağlı olmadığını görüyor, hattâ Muallâ'la bir gün evvel kalbinde uyanan ümid ışığının söndüğünü duyuyordu.

Gece yarısı bütün misafirler dağıldılar. Dışarıdan gelenler evlerine, evdekiler de odalarına çekildiler.

Salon tenhalaşınca Muallâ bütün gecenin heyecanını yatıştırmak istiyormuş gibi pencereyi açarak dışarının soğuk havasını teneffüs etmek istedi. Bütün gün yağın kar dinmiş, kuru bir soğuk ortalığı kaplamıştı.

Birdenberi yanında Cevadın gölgesini görünce bütün vücudünün titre-diğini hissetti.

— Bu ince esvapla açık pencere yanında durmak ne ihtiyatsızlık. Müsaa-de et de şu camı kapatayım.

Perdeyi çekerek camı indirdikten sonra nisânlısına baktı:

— Sana elbisenin ne kadar güzel olduğunu ve sana ne kadar yakıştığını söyleyecek vakit bulamadım. Eğer daha güzelleşmen imkânı olsaydı bu esvabın seni bir kat daha güzel yaptığını söyleyecektim. Fakat seni bu akşam çok yorgun görüyorum Muallâ, sofrada da bir şey yemedin. Hemen gidip istirahat et yavrum.

Alçak ve sıcak bir sesle söylüyor, o-

na sokulmak isteyen bir tavır takını-yordu.

Genç kız heyecanla ürperen iri gözlerini nisânlısına çevirdi. Cevadın kır-pikleri titriyor, sıcak bir buğu gözlerini tatlılaştırıyordu. Büyük bir saygı ile eğilerek Muallânın elini tutup dudaklarına götürdü. Nisânlılandıkları gündendenberi bir çok defalar onun elini öpmüştü fakat bu sefer dudakları eli üzerinde daha uzun zaman durdu ve Cevad doğrulduzu zaman, kıpkırmızı olan Muallâ onun koyu gözlerinde ilk defa olarak derin ve yakın bir mananın geçtiğini görerek büsbütün heyecanlandı.

O gece yatağına girdiği zaman erte-si gün nikâhlanacağını düşünürken kalbinde ilk defa olarak bir ışık yandığını ve saadete benzeyen ürkek bir hissin bütün varlığını tatlı ve bayıltıcı bir sıcaklık halinde kapladığını duydu ve haftalardanberi ilk defa olarak rahat ve sakin bir uykuya daldı.

VIII

İhtiyar dadı davetlilerin otomobillerine binmesini dalgın gözlerle seyrettikten sonra kendi kendine mırıldandı:

«Böyle karlı havada evlenen bir kız mes'ud olmaz. Allah insanı çirkin ta-lii versin. Yüz güzelliği para etmiyor.»

Muallâyı çok sevdiği için o bu izdivaca hiç taraftar görünmüyor ve evdeki değişiklikleri, patırdıları hep fena gözle görüyordu. Nedim beyin zenginlik ve refah zamanındanberi bu evde olduğu için ailenin hayatına tamamiyle karışmış ve bütün felâketlere şahid olmuştu. Şimdi gökten düşer gibi gelen bu damadı ve parasını bir türlü hoş görmüyor, içindeki ezeli şüphe ile bu işin sonunda bir felâket olacağına hükmederek bunu bekliyordu.

O gün sabah erkenden kalkılmış, nikâh saat on birde olacağından herkes

niyinme ve hazırlanma telâşına düş-müştü.

Münire hanım kızının tuvaletine yardım etmek için odasına gelmişse de biraz sonra helecan ve yorgunluktan kuvveti kesilmiş, dinlenmek için odasına çekilmeğe mecbur kalmıştı. Fakat Jale bir saniye bile ablasının yanından ayrılmıyor, onun karyola üzerine yayılmış olan gelinlik esvabına bakıyor, öğleden sonra ablasının şimdikinden daha güzel olacağını düşünerek sevin-yordu.

— Ne güzelsin abla... Nikâh dairesine gitmek için giydiğin bu koyu esvab yüzüne öyle yakıştı ki... Zaten sen ne giyen yaşıyorsun. Dün akşam bir bebek gibiydin. Şimdi ciddî bir güzelliğin var; fakat öğleden sonra bu beyaz elbise ve beyaz duvağıyla bir melek olacaksın.

O sırada kâpiya hafifce vuruldu. Jale koşup açınca Muallânın kayınvalidesi ile karşılaştı. Naime hanım çok şık bir elbise giymiş, yüzünü hafifce boyamıştı.

— Ablanızı görebilir miyim yavrum? Muallâ müstâkbel kayınvalidesine yaklaştı.

— Buyurunuz efendim.

— Annenin dinlenmek için senin yanından ayrıldığını duydum, belki bir şeye ihtiyacın olur diye onun yerine ben geldim yavrum.

Bir gün evvel çok soğuk ve mağrur görünen kayınvalidesinin bu sözleri Muallâyı pek mütehasis etmişti.

Fakat teşekkür ederim efendim. Fakat tuvaletimi bitirdim.

— Vaktinde hazırlandığın iyi oldu kızım. Çünkü Cevad beklemekten hiç hoşlanmaz.

Konuşurken gelinine doğru eğilerek saçının bir buklümünü düzeltti. Fakat gözleri genç kızın taze ve berrak tenine, parlak gözlerine, mütenasib ince vücutüne ilişince yüzü hafifce buruştu. (Arkası var)

Son Postanın tarihî romanı: 11

BATTAL GAZİ

Yazan: ZİYA ŞAKİR

Battalın zaferi

Battal, düşündüklerini, onlara anlatmıştı. Ötekiler, bu düşünceleri yolunda bulmuşlardı.

Verdikleri son karar üzerine derhal atlarına binmişler. Kendini hiç kimseye göstermeden, Şemas ordusunun arkasındaki tepeye gelmişler. Oradaki kayaların arkasına gizlenmişlerdi... İşte, şimdi oradan, hem meydana çıkmış, şimdi oradan, hem meydana çıkmış, şimdi oradan, hem meydana çıkmış...

Evvelâ Türk pehlivanlarına yaver olan talih, birdenbire değişmişti. Simsiyah bir demir heykeli andıran bir düşman pehlivanı, üstüste sekiz Türk pehlivanını kanlar içinde yere sermişti.

Battal, bir türlü yerinde duramıyordu.

— Abdüsselâm, niçin bu kadar ağır davranıyor? Niçin hücumu başlatıyor? Yazık değil mi bu pehlivanları mıza...

Diye, öfke ile söyleniyordu.

Vaziyetten, ötekiler de müteessirdi. Hattâ bir aralık Cüfde Gazi, o kadar öfkelenmişti ki, yerinden fırlayıp, atına binerek meydana atılmak istemişti. Fakat Battal, derhal onun kolundan tutarak, bu fikirden vazgeçirmişti.

Onlar bu endişede iken, nihayet, sol tarafta bulunan Abdülvehabın kumandasındaki atlılar, coşkun bir deniz gibi dalgalanmışlar, bütün hızlarıyla düşmanın sağ tarafı üzerine atılmışlardı.

Abdüsselâmın kumanda ettiği sağ cemahtaki atlılar da, hareket etmişler, bunlar da ilerlemeye başlamışlardı.

Şemasın ordusunda, birdenbire davul ve boru sesleri yükselmiş.. gökde mirlere garkolan zırlı süvariler, büyük bir gürültü ve bağırma ile ileri atılarak, Ömer beyin kumandasındaki piyadeler üzerine yüklenmişlerdi.

Muharebe meydanı, korkunç bir hal almıştı. Yüzlerce ağzdan kopan nâra ve feryadlar, birbirile çarpışan demirlerin sert sadalarına karışmıştı.

İşte o zaman Battal yerinden fırlamış.

— Haydi arkadaşlar! Allahın inayeti.. resulü ekremin himmeti, ehli beytin kerem ve muaveneti ile biz de atılalım.

Diye bağırması.. kayaların gerisinde duran Aşkarın üzerine sıçramıştı.

Yedi atlı, araları beşer adım olarak ileri atılmışlardı. Kıpırcu topraklar üzerinden, büyük bir toz bulutu kaldırmaya başlamışlardı.

Bu toz bulutu ve bunun arasından parlayan kılıçlar, Şemasın askerlerine dehşet verdi. Her taraftan:

— Eyvah! Türkler, arkamızı çevirdiler.

Diye, korkunç feryadlar yükseldi.

Zırlı süvarilerin başında bulunan Şemas, böyle bir vaziyet karşısında kalacağını, hiç hesaba katmamıştı. Bunun için, birdenbire ne yapacağını kestiremiyerek şaşırıp kaldı.

Kuru topraklardan kalkan toz bulutları o kadar büyüktü ki; gerek Şemas ve gerek askerleri, gelenlerin pek kalabalık olduğunu sanmışlardı. Artık içlerine giren bir korku ile, dört nala kaçmaya başlamışlardı.

★

Bu taraftan.. Türk askerleri, bu baskını yapanların kimler olduğunu kestiremedikleri için, bir an şaşalmışlardı. Fakat düşman askerlerinin kaçmağa başladıklarını görür görmez, artık durup düşünmeye lüzum görmiyerek:

— Allah, Allah...

Diye, nâralarla ileri atılmışlardı. Battal ile arkadaşları, artık yüzlerini geri döndüren düşman atlılarının üzerine dayanılmaz şiddetle saldırmışlardı. Zaten perişan olan bu askerleri, bütünü dağıtmışlar ve parçalamışlardı.

Bu yedi kahramanın her kılıç dar-

besi altında, bir düşman atlısı can veriyordu. Korkunç feryadlar, yerleri ve gökleri inletiyordu.

Düşman ordusu kumandanı Şemas, bütünü şaşırıp kalmıştı. Çadırının önündeki millî bayraklarla hazinelerini kurtarmak için askerlerine yalvararak, yardımcıları aramaya başlamıştı.

İşte, bu dehşet esnasında kulağına birdenbire:

— Bana, (Battal) derler... Hüseyin Gazinin oğluyum, Şemas denilen melun nerede ise, karşıma çıksın.

Diye, korkunç bir nâra çarptı.

Şemas, o zaman neye uğradığını anladı:

— Vay.. demek ki, bu işi yapan, o öğrenmiş... Hey Rabbimiz İsaülmesih!.. Başımıza bir belâ gibi türeyen bu öğlanın elinden sen beni kurtar.

Diye bağırdu. Topuklarındaki sivri mahmuzları, bütün şiddetle atının karnına çarptı. Kaçan askerlerin arasından, bir ok gibi ileri fırladı.

★
Harb, Türklerin zaferi ile sona erdi.

Her tarafta Şeması arayan Battal, onu bulamadığı için acınarak geri döndüğü vakit, artık Türkler, düşman karargâhına girmişlerdi.

Meydanda, yüzlerce düşman ölü yatıyordu. Yaralıların feryad ve iniltileri, yürekleri parçalıyordu.

Karargâhta Battalın en evvel Ömer bey karşıladı. Tepeden tırnağına kadar, düşman kanlarına boyanmış olan bu genç kahramanın boynuna sarıldı. Ağlaya ağlaya gözlerinden öpmeye başladı... Hem ağlıyordu, hem de:

— Cenabıhak, Türkleri bunaltmıyor, bir kahraman giderse, onun yerine başka bir kahraman ihvan ediyor... Baban Hüseyin Gazinin ölümü, bizi mateme gârketmişti. Çok şükür Rabbime ki, o mutlu baba, seni yetiştirdi. Ve bize bırakıp gitti... Evlâdım!.. Bu zafer, senindir. Şu gördüğün çadırlar, bayraklar, atlar, silâhlar, senindir. Düşmandan kalan bütün hazineler de senindir.

Diye söyleniyordu. Ve Battalın koluna girerek, Şemasın sırtına işlemeli çadırına götürüyordu.

(Arkası var)

Zâfı umumî, kansızlık, romatizma, sıracca, kemik, sinir

hastalıklarına, cılız yavrular, yürümiyen, diş çıkaramıyan çocuklar, dermansız ihtiyarlar, solgun kızlar, vereme istidadı olanlar Hasan Kuvvet Şurubu'ndan içmelidir. Kanı arttırır, iştihâ verir, şifaî tesirleri çoktur. Fennî surette imal edilmiş, içilmesi kolay ve lezzetli bir şuruptur. Küçük büyük her yaşta istimal edilebilir.

Bir tecrübe kâfidir!

BASUR MEMELERİNİ

REKTA PATİ

İle tedavi ediniz.

Son Posta'nın tefrihası: 58

Baron de Tott'un hâtıraları

Tatarlar arasında av

Kam'in tertib ettiği avlara beş altı yüz süvari refakat ederdi. Bu suretle civar ovalar dolaşırdı

Tercüme eden: Hüseyin Cahid Yalçın

Bizim beygire binme tarzımız hakkında kendisine bir fikir verebildiğime pek sevindim. Tatarlar binicilik hususunda hayvana metin surette yerleşmeden başka bir prensip bilmezler. Fakat bu metanet bazan hüsnümete kadar ileri varır. Onun için Arab atının çevikliği ve oynaklığı Sarayı hayrette bıraktı. Prensın baş imrahoru atı kendisi de tecrübe etmek istedi. Fakat düz ve yassı bir eğere biner binmez, ökçelerini sıkarak müvazenesini temine çalıştı. Böyle bir süvariye pek az alışkın bulunan hayvanım onu üzerinden yere fırlatacağı sırada, adamları imdadına yetiştiler ve kendisini bu felâketten kurtardılar.

Kam beni sık sık yaptığı tazlı ve kuşlu avlara da davet ediyordu. Beş altı yüz süvari ona refakat ederdi. Bu suretle civar ovaları dolaşıyorduk. Avın bolluğu, avcıların izzetinesine inzuman edince, avlanmaları pek canlı bir hale sokuyordu. Bilhassa kuş ile avlanmak Maksoud Guirrayın pek hoşuna gidiyordu. Kuşları gayet iyi terbiye edilmişti. Avı kaldırmak için köpekleri eksikti. Ben Fransadan bir köpek getirmiştim. Pek ziyade güzeldi. Fakat o kadar yüz bulmuş, şımarmış, kendi keyfine tâbi bir hayvandı ki hiçbir zaman yanıma almazdım. Bundan dolayı onu pek kıymetli zannettim. Mukarribler bu köpektan prense bahşeylediler. O da köpeği arzu ettiğini bana ihvas etti. Hattâ köpeğin mevcudiyetini kendisinden saklamış olduğundan dolayı biraz serzenişte bile bulundu.

Köpeğimin iyi terbiye görmemiş olduğunu, mutlaka avcı kuşlara saldıracığını, bir fenalık çıkacağı anlatmağa çalıştım ise de fayda etmedi. Bütün bunları bir bahane sandı. Arzusunu tatmin etmek zaruretinde kaldım. Fakat pişman olmaktaki gecikmedi. Köpeği getirmek üzere derhal birini yolladım. Köpek geldi. İşe başlayış pek teklifsizce oldu. Apartmanın ortasında fiskiyeli bir havuz vardı. Bizim Diamant burada bir banyo yaptıktan sonra beni okşamak için minderin üzerine sıçradı. Kam'ın kahkahasını dostane bir davet telâkki ederek neşeli neşeli onun üzerine atıldı. Bunu yaparken yol üzerindeki şeylerin hepsini devirdi. Teveccüh ve iltifat dakikalarında pervasızca kusur işlenebilir. Onun için, Diamant'a bakmak vazifesi sarayda iç öğrenlerinden birine havale edildi. Artık sarayda yiyip içiyordu. Ertesi sabah için büyük bir av emredildi. Bütün gece yeni gözdenin kabiliyetinden başka bir şeyden bahsölünmedi. Ben onun şiddetinden, itaatsizliğinden bahsediyordum. Fakat her halini pek hoş buluyorlardı. Kam Diamant'ı iş üzerinde görmek için o kadar sabırsızlanıyordu ki ertesi sabah için bize her zamankinden erken bir randevu tayin etti.

Vâsil olduğum zaman, eğlencenin kahramanının etrafında bir takım seyircilerle birlikte içöğlanı tarafından getirildiğini gördüm. Köpek kendisinden ne istenildiğini bilmiyordu. Onu serbest bırakmak için benim gelmemi bekliyorlardı. Serbest bırakılır bırakılmaz, süvariler Kam'ın sağında ve solunda mevki almak için harekete geçtiler. Ben Kam'ın yanında idim. Diamant fırtıldı. İptida, ezilmek korkusuna kapıldı. Bu sırada, önden bir buldircın kalktı. Kam'ın doğanlarından birini bunun arkasına sıra salıverdiler. Doğan şikârine yetiştii, onu yakaladı ve biraz daha öteye uçtu. Bir doğancı koşa koşa onu tutmağa gitti. Diamant ta harekete geldi, çifte bir av onun hirsını kabartmıştı. Ağzındaki bırakmağa mecbur etmek için başına bir şey atmasalardı benim tahminim tahakkuk edecekti. Fakat hem köpek, hem doğan korkuya kapıldıkları için, her ikisi de muhtelif yollardan evin yolunu tuttular. Kam da kuşunu kaybetmek korkusu ile işin içinden ayrıldı.

Gerek Maksoud Guirray ile nazırlarına karşı vaziyetim, gerek yeni evimizi tanzimde gösterdiğim gayret Bahçesarayda oturmaya benim için tahammül e-

dilebilir bir hale sokmuştu. Tatarların en yüksek asaleti diye maruf olan Çirrinler ailesine mensub Kaya Mirza ile bilhassa dostluk tesis etmiştim. Hükümdar hanedanına mensub bir prenses ile evlenmişti. Prenses Olou-Kané (Kırım müdiresi) vazifesini ifa ediyordu. Bu sultan bana bir iltifat eseri göstermek istiyerek kâhyasile bir hediye gönderdi. Bu hediye zengin surette işlenmiş bir gecelik gömleği ile gayet muhteşem ve tam bir çamaşır takımından tereküb ediyordu. Bu işin muhat olduğu esrarlı bir hava beni gayet endişeye düşürmüştü. Filhakika, prenses 70 yaşında idi. Fakat çok geçmeden içim rahat etti. Bu türlü hediyelerin bir sultan tarafından ancak kendi akrabalarından birine verildiğini anladım. Artık minnettarlığımı hiç korkmadan izhar edebilmek imkânını buldum. Prensesin Maksoud Guirray mezdinde oldukça itibarı vardı. Fakat bu itibar onun himaye ettiği adamlardan birini bu prensin hasıllığından kurtarmağa ihtimal ki kifayet etmiyecekti.

Baltanın valisi ve kölerkeçibaşısı Yakub ağa işte bu hasıllığa kurban gidecekti. Memuriyetinden azledilmiş, mah elinden alınmış, hapse atılarak zincire vurulmuştu. Fakat sultanın himayesine rağmen hâlâ başını da kaybetmek tehlikesine maruz bulunuyordu. Onu kurtarmağa ve tekrar mevkiine getirmeğe çalışmak bana çok mühim bir iş gibi göründü. Çünkü Fransa bu adamdan daima memnun olmak vesilelerini bulmuştu.

Nazırlar bana yardım ettiler. Müftâ da sultan gibi hararetle bizim tarafımızda tuttu. Yakub ağa zincirlerinden kurtularak eski memuriyeti ile beraber servetini yeni baştan tekrar vücade getirmeye çarelerini elde etti. Kam müsadere ettiği serveti iade etmemişti. Fakat bu pren bu hirs ve tamah eserinden dolayı muhazze edilebilirse de intizam ve asayişin muhafazası için pek itina gösteriyordu. Türkleri bu yoldan ayrılmaya çok kere sevkeden müteassıbane ve cahilâne prensiplere kapılmıyordu.

(Arkası var)

Güzelliğinin Sırrı Yok Sebebi var.

RADYOLİN

Dişleri mikroplardan, çürüklerden, iltihablardan koruyarak sağlamaştırın, hem de minerallerinin bozulmasını ve sararmasını menederek daimi bir güzellikle muhafaza eden asrın en kuvvetli diş macunudur. Her Sabah, Öğle ve Akşam yemeklerden sonra günde 3 defa

RADYOLİN

«Son Posta» nun tefriki: 3

ALMANYADA BİR İNGİLİZ CASUSU

Tercüme eden: H. Alas

Uzun süren bir ric'atten sonra şimdi taarruz sırası bize geldi

Evvelki günlük ve dünkü
kısmaların hülâsası

Hatıralarını yazan İngiliz aktörü Bernard Neuman'ın anası Alsas'lı bir kadın, babası ise tipik bir İngiliz çiftçisidir. Neuman 20 yaşına kadar olan hayatı çok basit geçmiştir. Kembraç Üniversitesini orta bir derece ile bitirmiş ve aktör olmak felsefeyle hayata atılmıştır. Evvelâ küçük derecelerde rol almış, sonra da ikinci, nihayet birinci derecede bir aktör olmuştur.

1914 Haziranında tiyatrolar tatil edilince Neuman Baden'de oturan uzak yeğenlerinden birine, tebdilhavaya gidiyor. Bu sırada Avrupa vaziyeti karışıyor. Avusturya Vahdi Saray-Bosna'da öldürülüyor. 1 Ağustos'ta siyasi gerginlik artıyor. Bunun üzerine aktör Fransa ile Almanyanın çarpışacaklarını hissediyor, derhal Baden'den Fransa'ya, oradan da İngiltere'ye geçiyor. İki gün sonra da İngiltere Almanya'ya harb ilân ediyor.

Derhal asker toplanmasına başlanıyor. Neuman da bir arkadaşla beraber motookletli kıştaata giriyor, Fransaya sevk ediliyor. Askerliğinin ilk safhasında Neuman'ın başına muhtelif vak'alar geliyor. Bunlardan birini Fransaya geçiriyor: Havr limanında tehlizatin karaya çıkarılması için bir erkânıharb zabiti idare etmektedir. Fakat bu adam Fransızca bilmediği için çok sıkıntı çekiyor, başı sıkıyor. Fransus amelelere sözünü geçiremiyor.

[Hatıralar devam ediyor]

Ben derhal kendisine yardıma koştum. Muvazzaf bir asker olsaydım, liva konakçısı gibi mühim bir şahsiyetin yanına yaklaşmak cesaretini, herhalde, kendimde göremezdim...

Liva konakçısı benim Fransızca bildiğimi görünce pek sevindi. Derhal bana teşekkür koyuldu...

Ben Fransızcamı, mekteplerde değil, fakat annemin kucağında öğrenmiştim... Ben büyüdükçe, annemin himmetiyle, Fransızcadaki bilgim de arttı. nihayet ben bu dili ana dilim kadar mükemmelen öğrendim. sonra, muhtelif vesilelerle yaptığım Avrupa seyahatlerinde, annemin bana öğrettiği hiç de düşünmediği bir çok kelime ve tabirleri de ben kendim öğrendim... İşte şu dakikada, bilhassa bu çeşid kelimeler işime yaradı. Fransız amelelerine söylediğim cümlelerin aasına, bu kelimelerden üç, dört tanesini yerleştirdim. Benim bu sözlerimi işiten ve başına dönen Fransız amelelerinin, büyük bir şevk ve neşe içinde işe sarılmaları, liva konakçısının fevkalâde hoşuna gitti. beni üç-dört saat yanında alıkoyarak, Fransızca bilgimin istifade etti.. iş bittikten sonra da, bana bir hayli teşekkür etti...

Anlatacağım ikinci vak'a ise, birincisinden takriben iki hafta sonra Lâ-Ferte-su-Yuvar'da cereyan etti...

Marn muharebesi bütün şiddetle devam ediyordu. Uzun süren bir ric'attan sonra, şimdi taarruz sırası bize gelmişti. Ben, bizim liva karargâhının işgal etmekte olduğu, belediye dairesi önündeki köy meydanından bir parti Alman esiri geçirildiği bir sırada liva karargâhının kapısından içeri giriyordum. Köy meydanında, iki hafta önce tanışmış olduğumuz bizim liva konakçısı duruyordu. Beni görür görmez, daha karşıdan bana seslendi. Yanına gidince:

— Belki siz Fransızca bildiğiniz kadar Almanca da bilirsiniz? diye sordu.

Tabii ben Fransızca kadar Almanca da biliyordum. Çünkü yukarıda da söylediğim gibi, annem ana dili olarak Almanca'yı kabul ediyordu. bundan başka, şunu da hesaba katmamız ki, bir İngiliz Almanca'yı Fransızcadan daha kolay ve daha mükemmel telâffuz edebilir...

Almanca'yı bir Alman kadar fasih ve güzel bildiğimi hiç korkmadan iddia edebildim. nitekim bu sözlerimin doğruluğunu bir kaç ay sonra iş başında ispat ettim.

Tabii liva konakçısı subayın sorduğu

Bir Belçikalı köylü Alman divanı harbi tarafından isticvab edilirken

suale müsbet bir cevap verdim. Benim bu cevabım üzerine de:

— Şu Alman esirlerine bir kaç sual sorarak hangi asay ve hangi fırkaya mensub olduklarını, nereden geldiklerini, kendilerini esir ettiğimiz esnada ne yapmak tasavvurunda olduklarını öğrenmek istiyordum. Ben esesal dedim de onlara bir kaç sual sormak teşebbüsünde bulundum. Halbuki topu topu sorabildiğim yegâne şey:

«Vo ist zaynen regiment?» (1) cümlesi oldu.

Ben bu cümleyi lügate bakarak kendim tertib etmişim. Gelgelelim işin felâketi şu ki, herifler benim bu sualimi anhyorlarsa bile ben onların verdiği cevabı bir türlü anlayamıyordum.

Liva mülhakının bu sözlerinden sonra benim yapacağım iş çok basitleşmişti. Liva mülhakı sual soruyor, ben de bu sualleri Almanca olarak esirlere tekrarlıyordum. Bu işe dört elle sarılmışım. Sual sorduğum esirlerin ruhi haletini bile kavramağa çalışıyor, onlara sert mi, yoksa yumuşak mı davranılması lâzım geleceğini kendimce, tavine uğraşıyordum. Hatta bazılarını «Üçüncü derece» (2) isticvab usulünü bile tatbik ediyordum. Esirlerin büyük bir kısmı işimize yarıyabilecek en ufak bir malûmatı vermektense istin-kâf ediyorlardı. Maamafih buna rağmen bazıları ya korkudan veyahud dalgınlıkla ağızlarından faydalı bazı şeyler kaçırmaktan geri kalmıyorlardı.

Esirlerden aldığımız malûmatı tasnif ettik. Bundan sonra da benim hareket etmem icab etti. Çünkü esirlerden alman malûmatı götürmek icab ediyordu.

Ben hareket ederken, liva mülhakı arkamdan seslendi:

— İşinizi bitirip döndükten sonra gelip bana haber veriniz! Sizin bu motosiklet seyahatlerinden daha faydalı göreceğiniz işler var.

Aradan birkaç hafta geçtikten sonra liva mülhakının bu sözlerini hatırladım. Artık o sıralarda cephe, İsviçre'den denize kadar uzanan bir hat halinde olmak üzere aşağı yukarı tekerrür etmiş bulunuyordu. Ormanların içinde, ovalarda her an düşman devriyelerine rastlamak ihtimali bulunan o tehlikeli, o heyecanlı seyahatler artık sonuna ermişti. Haber götürüp getirme işimiz monoton ve muntazam bir hal almıştı. Meyzon'un dediği gibi, biz artık motosikletli bir haberci

(1) «Alayınız nerededir?» manasına gelen yanlış bir Almanca cümle...

(2) «Üçüncü derece» isticvab: Maznunu ikinci, üçüncü derecede bir takım suallerle yorduktan sonra asıl maksada aid sualler sorarak onu gafil avlamağa matuf ve ilk defa Amerikan polisainin tatbik ettiği bir nevi isticvab usulü.

olmaktan çıkmış, alelade birer posta müvezziti haline gelmiştik. Liva mülhakı sözünün eri bir adamsa, ona müracaat etmenin tam sırası idi.

Biz de —çünkü ben yanına Meyzon'u-da almıştım— böyle hareket ettik. Liva mülhakı ile yarım saatlik bir konuşma sonunda, o bize:

— Siz derhal subaylığa alınması nız! dedi...

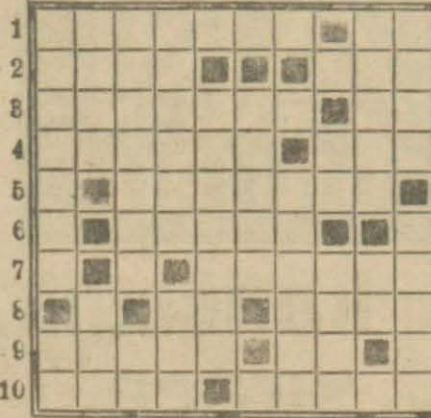
Onun kanaatine göre Meyzon, kit'anın bir taburuna verilmeli, ben de karargâhı hizmetinde, onun maiyetinde kalmalı idim.

Bütün bunlar, görünüşe göre, iyi ve hoş şeylerdi. Biz tatmin edilmiş bir halde liva mülhakının yanından ayrıldık. Liva mülhakı derhal, bu mesele hakkında mufassal bir rapor tanzim etti. Fakat maalesef iki gün sonra, ikinci hat siperleri dolayınca ağırca yaralandı...

(Arkası var)

Günün Bulmacası

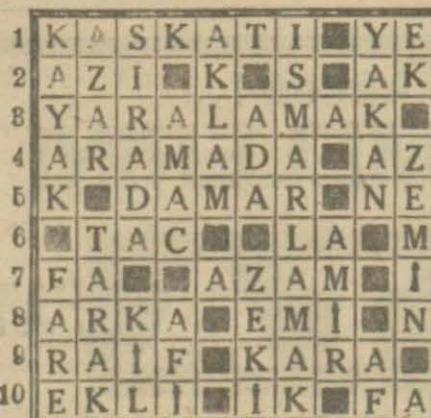
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Kabak satan - esa ile olsa para konulan demir dolab.
- 2 — Seven - Hayvanların yiyeceği.
- 3 — Birakmak masdarından ismi fall - Bir nota.
- 4 — Akar getiren - Baş.
- 5 — Miyav miyavlar.
- 6 — Heride.
- 7 — Tat.
- 8 — Şart lâhikası - Akıllı.
- 9 — Sentür - İläve.
- 10 — Emreden - Meşhur Hun hükümdarı.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

Keyif verici zehir tacirleriyle kaçakçılar verilen cezalar az mıdır ?

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

Bu itibarla bir yaralama suçunda cezayı davet eden gey bıçağın veya tabancanın yara açtığı vücut değildir. Bu vücutte tecelli eden yurddaş ve insanın hayatıdır.

Yaralama ceza kanununun koruduğu ve insanlık şahsiyetinin en yüksek manevi kıymeti olan hayata doğrudan doğruya kasdi ihtiva etmektedir ve bu kasd tamamen failin tek tarafı iradesine istinad etmektedir. Bu itibarla daha çok kazanç gayesi güden ve ağır tahribatı gayri kabili inkâr olmakla beraber, hayata

kasdi tedric ve vasıtalı olan eroin zehirini satanın hareketinden daha ağır suç teşkil eder. Kaldı ki, eroincinin hareketinin müessir olması için bu zehir nefsinde tahribat yaptığı adam veya kimselerin tere iradelerinin bu fiile lâyık olması gerekir.

Bu mülahazalar cemiyetin ve mübnyenin selâmeti namına eroinci ve hır satıcılara karşı bugünkünden daha şiddetli tedbirler alınmasına ve ceza tertibine aleyhtar olmağı icab ettirmektedir. Nusret Safa Coşkun

Sahibini ölüme götüren meş'um tren bileti

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

Alman devletbahirlerinin muvasalatını bekleyen devriyelerden bir tanesi kum-sal üzerinde Alman markalı tabancayı görünce âşifler başının geldiğini anlamış ve tabancanın bulunduğu yerden içeri doğru giden ayak izlerini takibe başlamıştı. Bu ayak izleri, İngiliz postalarını,

Keyzmentin saklandığı kaleye götürdü

Her ne kadar, karşısında birdenbire İngiliz polislerini gören Keyzment, soğukkanlılığını muhafaza ederek, cürmünü kâr etmişse de cebinde bulunan Berlin Vilhelmsafen tren bileti kendisini öldürmeğe kâfi geldi.

Son senelerin en müthiş katill Fransada muhakeme edilmeye başlandı

(Baştarafı 7 inci sayfada)

Ever amma, işte avukatları Veidman'ın bu cinayette alâkası olmadığını söylüyorlar. Ve reis tekrar soruyor, tekrar şu cevabı ahıyor:

— Evet, bendim.

Avukat ayağa kalkıyor:

— Böyle söylemesinin sebebi bir üçüncü şahsı kurtarmak içindir. Biliyorsunuz ki Veidman o zamanlar Karer diye uydurma bir isim kullanıyor-

du. Halbuki bu uydurma ismin altında yaşıyan bir başkası daha vardı. Bu nu ispat edeceğiz.

Muhakeme devam ediyor. Diğkakt değer kısımlarını tekrar yazacağız.

ZAYI — Nüfus kâğıdı ile Kasımpaşa aşerlik şubesinde aldığım terhis tezkeremi yazıttım, yenisini çıkaracağımdan hüküm yoktur. 321 doğumlu Yusuf oğlu Kemalettin İem

İstanbul Belediyesi İlanları

Keşif bedeli 948 lira 75 kuruş olan Kâğıdhanede Çağlayan korusu dahilindeki bataklıkın islahı için menfezlerde yapılacak tamirat açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka Fen İşleri Müdürlüğünden alınacak ehliyet ve 939 yılına aid Ticaret Odası vesikaları ile ve 71 lira 16 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 27/3/939 Pazartesi günü saat 14 buçukta Daimi Encümeninde bulunmalıdırlar. (B.) (1590)

Senelik muhammen kirası 48 lira olan Burgazadasında Gezinti caddesi sokakındaki gazino teslim tarihinden itibaren 939 Mayıs sonuna kadar kiraya verilmeğe üzere açık artırılmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 3 lira 60 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 27/3/939 Pazartesi 14,30 da Daimi Encümeninde bulunmalıdırlar. (1595)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Üsküdar'da Darüsseade ağası kâtibi derviş Ahmed «efendi» vakfı mütevellisi Fatma Zehra ve Kaymakamı Fahrinin vakfı işleriyle alâkadık olmaları ve oturdıkları yerin bilinememesi sebebiyle gazete ile yapılan ilân üzerine de müracaatla Vakıflar İdaresine vermekle mükellef oldukları hesabı ve beyannamayı vermediklerinden Vakıflar kanununun 33 üncü maddesi hükümlerine tevfiқан azilerine idare meclisinin 20/2/939 gün ve 1131 sayılı karar verilmiş olmakla tebliğ olunur. «1899»

Belediye Sular İdaresinden:

Kapatılzarfla münakasa ilânı.

İdaremizce satın alınacak muhtelif cins ve eb'adda bronz musluk ve teferrüatı kapatılzarfla münakasaya konulmuştur.

- 1 — Bu husus için tanzim edilen şartname İdaremiz Levazım Servisinden parasız olarak alınabilir ve nümuneler İdaremizde görülebilir.
- 2 — Talibler, şartnameye göre hazırlayacakları kapatılzarflarını ihale günü olan 5 Nisan 939 Çarşamba günü saat 16 ya kadar Taksimde İdare Merkezimizde Müdürlüğe vermiş olmalıdırlar. Bu saatten sonra getirilecek zarflar kabul edilmez. «1716»

İnönü Kız Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Lisemiz için resim ve şartnamesine göre yapılacak olan ve 950 lira bedel tahmin edilen 10 adet dolabın İstanbul Beyoğlu İstiklal caddesi 349 numaradaki Liseler Muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonunda 3/4/939 Pazartesi günü saat 14 de açık eksiltme suretile ihalesi yapılacaktır. İlk teminat 71 lira 25 kuruştur. Bu işe gireceklerin bu nevi doğrama işi yaptıklarına dair resmî dairelerden aldıkları vesakile birlikte Ticaret Odasının yeni sene vesikasile belli gün ve saatte Komisyona ve şartnameyi öğrenmek için de Kabataştaki okulumuz idaresine müracaat eylemeleri lâzımdır. (1705)

BAKIRKÖY KAZASI TAPU MEMURLUĞUNDAN

Bakırköy kazası Yeşilköy Fener mevkiinde Yeşilköy Feneri 3295 No. lu Denizbank kanununun 6 ve 20 nci maddeleri mucibince Denizbank'a intikal ettiği ve tapu kaydı bulunmamasından senetsiz tasarrufata kıyasen tes-cilli Banka tarafından talep edilmiştir.

Bakırköy 17 nci Cuma günü saat 13 de mahallî tetkikat yapılacağından bu hususta bir itiraz ve iddiası olanların tahkikat gününden evvel daireye veya tahkikat günü mahallinde bulunacak memura itirazını bildirmesi lâzımdır mu ilân olunur.

Her sabah alacağınız bir tek **KESKİN KAŞE** üşütme, grip, nezleye ve ağrılara bire birdir.

SALİH NEGATİ
Bahçekapı

Inhisarlar U. Müdürlüğünden :

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira K.	%7,5 teminat Lira Kr.	Eksiltme şekli	Saati
Baskül 5000 kg.	1 adet Sif Haydarpaşa	750, —	56 25	Pazarlık	14
» 2000 »	2 adet				
» 1000 »	1 » Sif İstanbul	5000, —	875 —	Açık ek-siltme	14,30

I — Şartnameleri mucibince yukarıda mikdarları yazılı basküller hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları eksiltme saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 4/4/939 tarihine raslıyan Sah günü Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız olarak alınabilir.

V — 5000 Kg. lık baskülün münakasasına iştirak edecekler 7 gün evveline kadar fiatsız tekliflerini tuz fen subesine ve 1000, 2000 Kg. lık baskül münakasasına iştirak edecekler de fiatsız tekliflerini bir hafta evveline kadar müskirat fabrikalar şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lazımdır.

VI — Eksiltmeye iştirak edecekler eksiltme günü kanunî vesaikle birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (1704)

I — 27/2/939 tarihinde ihale edilemeye n 250.000 metre düz beyaz kanaviçe yenden pazarlık usulile eksiltmeye konmu ştur.

II — Muhammen bedeli 38750 lira muv akkat teminatı 2906 lira 25 kuruştur.

III — Pazarlık 30/2/939 tarihine raslıyan Perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım Şubesi Müdürlüğündeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte mezkûr komisyona gelmeleri ilân olunur. (1701)

I — 14/3/939 tarihinde kapalı zarf ve eksiltmesi yapılacağı ilân edilmiş olan buhar kazanının münakasa müddeti görülen lüzum üzerine temdid edilmiştir.

II — Eksiltme şeraiti sabıka dahilinde 4/4/939 tarihine raslıyan Salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesi Müdüriyeti Alım Komisyonunda yapılacaktır. Kapalı zarflar eksiltme saatinden bir saat evveline kadar (saat 14) e kadar komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi ve eksiltmeye girmek isteyenlerin fiatsız teklif mektublarını ihale tarihinden bir hafta evveline kadar müskirat fabrikalar şubesine vererek münakasaya iştirak vesikası almaları lazımdır. (1714)

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira Kurus	Muvakkat T. Lira kurus	Eksiltme Şekli	Saati
Motör	2 adet	10.650 —	798 75	Ka. Zarf	15

I — İdaremizin «2 ve 3» numaralı tekneleri için şartnamesi mucibince 2 adet motör kapalı zarfla satın alınacaktır.

II — Eksiltme 3/4/939 tarihine raslıyan Pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Gümrük ve montaj bedelleri dahil olmak üzere muhammen bedeli ve muvakkat teminatı yukarıda yazılmıştır.

IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Şartnamenin 7. ci maddesi mucibince taliblerin tanzim edecekleri plân ve fotoğrafler münakasa gününden 3 gün evveline kadar Cibali Nakliyat Şubemize vermeleri lazımdır.

VI — Eksiltmeye iştirak edecekler % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu havi mühürlü teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evveline kadar «saat 14 de» mezkûr Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır. «965»

I — Şartnamesi mucibince (60) adet altın sürme, araba kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli (6000) lira, muvakkat teminatı (450) liradır.

III — Eksiltme 20/IV/939 tarihine raslıyan Perşembe günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız olarak alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak edecekler münakasa gününden bir hafta evveline kadar fiatsız teklifleri teklif edilme üzere Inhisarlar Umum Müdürlüğü bütün fabrikalar şubesine verilmesi ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lazımdır.

VI — Kanunî vesaikle mühürlü teklif mektubunu % 7,5 güvenme parası makbuz veya banka mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflar eksiltme günü en geç saat 14 e kadar yukarıda adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır. (1419)

I — İdaremizin Cibali bütün ve kutu fabrikalarında halen mevcut olanlarla Mayıs 939 gagesine kadar (160.000) kilo birikeceği tahmin edilen tahta parçası evvelki ihale feshedilerek yeniden pazarlıkla arttırmaya konmuştur.

II — Muhammen bedeli beher kilosu (50) santim hesabı (800) ve % 15 teminatı (120) liradır.

III — Arttırma 18/3/939 tarihine raslıyan Cumartesi günü saat 10 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesi Müdüriyetindeki satış komisyonunda yapılacaktır.

IV — Tahta nümuneleri Cibali ve kutu fabrikalarında görülebilir. (1674)

Babaeski Belediyesinden :

Babaeski kasabasında tesis edilecek olan ve münakasası kapalı zarf usulile yapılması takarrür eden elektrik işine talib zuhur etmediğinden bu defa 2490 sayılı kanun hükümlerine tevfiakan pazarlık suretile yaptırılması takarrür etmiştir.

1 — Yaptırılacak olan elektrik tesisatının muhammen bedeli (18528) lira (45) kuruştur. Ve buna aid santral binasının muhammen bedeli de (4000) liradır, ki ceman yekûn (23128) lira 45 kuruştur.

2 — İşbu tesisatın hitam müddeti münakasa tarihinden itibaren sekiz aydır.

3 — Münakasa 3/Nisan/1939 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 14 de Babaeski belediye dairesinde müteşekkil encümen huzuru ile icra olunacaktır.

4 — Bu işe aid plân ve projelerin (on) lira bedel mukabilinde belediyemizden alınması kabil olacağı ilân olunur. (1478)

RADYO

Türkiye radyo difüzyon postaları

Ankara radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 18195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

ÇARŞAMBA - 15/3/39

12.30: Program. 12.35: Türk müziği - Pl. 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri. 13.15 - 14: Riyaseti Cümhur Bando - Şef: İhsan Küncer. 1 - Mozart - Türk marşı. 2 - Lereux - Göl kenarında bir aksam. (Obua için fantazi). 3 - A. Thomas - Raymond operasının uvertürü. 4 - Kalman - Cambazhane prensesi operetinden potpuri. 18.30: Program. 18.35: Müzik - Pl. (Bir konserto). 19: Konuşma. 19.15: Türk müziği (Fasıl heyeti - Celâl Tokses ve arkadaşları). 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat). 20.15: Türk müziği. Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahre Fersan, Refik Fersan. Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Safiye Tokay. 1 - Refik Fersan - Şetaraban peşrevi. 2 - Falze - Badel vuslat içlisin. 3 - Kâzım Uz - Gam seni terkeylemezse. 4 - Semseddin Ziya - Ey gonce açıl. 5 - Bimen Şen - Gül olsam. 6 - Cevdet Çağla - Taksim. 7 - Refik Fersan - Yakdi ethani ateşin. 8 - Ali Galib - Her lâhze seni. 9 - Semseddin Ziya - Olalı ben sana bende. 10 - Refik Fersan - Oyun havası. 21: Memleket saat ayarı. 21: Konuşma (Güzel San'atlar). 21.15: Esham, tahvilât, kambiyo - nuket borsası (fiat) 21.25: Neselî plâklar. 21.30: Temsil (Yurdum, her şey benim için!) Yazan: Toğmen Cemil Akıncı. 22: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necib Aşkın). 1 - Löhrtempo tempo - Galop. 2 - Johann Strauss - Sabah havadisleri (vals). 3 - Toman-Viyana hülyaları (vals). 4 - Kalman - Kontes Mariga operetinden - potpuri. 5 - Zander - Polka. 6 - Löhrt - Dügün marşı. 23: Müzik (Cazband - Pl.) 23.45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

YENİ BİR TEN
GÜZELLİĞİNE
doğru atılacak

3 ADIM

Buruşuklar izale edilebilir. Viyana Üniversitesinden bir Profesör - Bioeol - Tabir ettikleri Gençliğin cazip bir unsuru keşfetmiştir. Bu çevre halihazırda penbe renkdeki Tokalon Kremi terkinde mevcuttur. Cildin bu yegâne unsuru alşamları yatmadan evvel tatbik ediniz siz uyurken, o ; cildinizi besler ve gençleştirir.

Cildi ta-ze, nemin ve kadife gibi yumuşak ve siyah noktalardan kurtarmak için her sabah beyaz Renkdeki Tokalon Kremini sürünüz.

Semeresi gayet emni ve memnuiyet bahçidir. 40 yaşlarında görünebilirler. Yaşın izlerini gidirecek bir Genç kızım güzel cildini ikame eder. Cildin unsuru olan Tokalon kreminin semeresi şayanı hayrettir. Memnun kalmayanlar parasını geri alabilirler.

İstanbul İntihabı Mebusan Teftiş Heyetinden :

(Baş tarafı 10 uncu sayfada)
ÜSKÜDAR KAZASI

Rey sandıklarının bulunacağı yerler

Rey verecek mahalle ve köyler

1 — Doğancılar parkında

İnsaniye, Selimiye, İnadiye, Tavaşlıhanpaşa, Çakırcı Hasan, Ahmed Çelebi, Hamza Fıkh, Ayazma, İmrahor, Sinanpaşa, Silacık mahalleleri.

2 — Bulgurlu, Mescid camiiinde

İnkilâb, Kefçade, Durbalı, Toygar Hamza, Solak Sinan, Tenbel Hacı Mehmed mahalleleri.

3 — İskele camii avlusunda

Rumi Mehmedpaşa, Gülfemhatun, Selmanağa (Sultantepe), Hacı Hasna hatun mahalleleri.

4 — Yenimahalle Selâmsız karakolunda

Atik Valde, Murad Reis, Pazarbaşı, Selâmialı, Merkez, Altunizade mahalleleri. Tabaklar, Aşçıbaşı, Arakiyeci Cafer, Arakiyeci Mehmed, Kazasker Hayrettin Çavuş mahalleleri.

5 — Toptaşa ocağı binasında

Kuzguncuk, İcadiye mahalleleri. Beylerbeyi, Havuzbaşı, Bürhaniye, Küplüce mahalleleri.

6 — Kuzguncuk ocağı merkezinde

Çengelköy, Yenimahalle, Vanıköy, Kandilli, Kuleli mahalleleri.

7 — Beylerbeyi nahiye binasında

Kısıklı, Bulgurlu, Altunizade, Mecidiye mahalleleri.

8 — Çengelköyünde

Namazgâh, Aşağı Dudullu, Yukarı Dudullu, Alemdar, Ümraniye, Sultan Çiftliği, Çekme Reşadiye köyleri.

9 — Kısıklıda

10 — Seyyar

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 6193 lira 85 kuruş olan 225 takım küçük ve 5 takım da büyük üstünç takımı ile muhtelif cins eb'ad ve miktarda cerrahi alet 6/4/39 Perşembe günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binasındaki satınalma komisyonu tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesaik ve 464 lira 54 kuruşluk muvakkat teminatlarla tekliflerini muhtevi zarflarını eksiltme günü saat (14) on dörde kadar komisyona vermeleri lazımdır.

Bu işe aid şartnameler Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (1572)

İlânen Tebliğ

İstanbul Peşinci İcra Memurluğundan :

Haydarpaşada İbrahimağa mahallesinde koşu yolunda bilâ No. 11 hanede mukim iken halen nerede oldukları bilinmeyen Hasan ve Ferhüneye:

1 — Vakıf Paralar İdaresinden borç aldığımız (100) liraya mukabil birinci derecede ipotek gösterdiğiniz Kadıköyünde Hasanpaşa mahallesinde Rasimpaşa sokağında eski ve yeni 19 No. 1 arsaya 1/10/938 tarihinde 3 yeminli ehlivkukuf tarafından 150 lira kıymet takdir edilmiştir.

2 — Bu hususta dairemizin 34/6699 No. 11 dosyasında mevcut vaz'iyet ve takdir kıymet zaptını okumanız ve bir itirazınız varsa bu ilânın neşri tarihinden itibaren 15 gün zarfında bildirmeniz lüzumu icra hâkimliğinin 9/11/938 tarihli kararına tevfiakan ve 103 muhtarası tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (1711)

İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninden :

İzmir turistik yolları inşaatına aid eksiltme ilânında müteahhide 938 malî yıl içinde 100 bin ve 939, 940, 941 yılları içinde dörder yüz bin lira tediye olunacağı yazılmış ise de ancak 4 müteakib sene içinde yapılacak tediye miktarının inşaat bedelini aşmaması pek tabii olduğundan sureti ilâna nazaran 941 senesi içinde 400 bin lira tediye edilmeyip o sene içinde inşaatın yekûn bedelini itmam edecek kadar tediye bulunacağı vukuu melhuz itibase binaen tasrihan ilân olunur. «1667»

İst. Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Davacı İsak Şimon tarafından mukadde - ma Balat Ayan caddesi Kasımgünani mahallesinde Çilingir sokak 12 No. da ikamet ettiği İddiasile Estirya aleyhine vazifel zevcetiye ifa etmemek kasdile İspanyaya gittiğinden bahisle açılan boşanma davasına aid arzu - hal sureti müddelaleyhe tebliğ edilmek üzere gönderilmişse de mumalleyhanın gönderilen ikametgâhını terkle semti meçhule gittiğinin beyanile mübaşiri tarafından iade kılınması üzerine hukuk usulü muhakeme - ler! kanununun 141-142-143 üncü maddelerine tevfiakan bu arzuhalin mahkeme di - vanhanesine asulmasına ve on gün zarfında cevap vermek üzere keyfiyetin müddelaleyha hakkında 15 gün müddetle ilânına karar verilmiş ve bermucibli karar arzuhal sureti mahkeme divanhanesine asılmış olduğundan adı geçen Estiryanın mahkememiz esasının 930-154 numarasında kayıtlı işbu davaya muayyen müddet zarfında cevap vermesi lüzumu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Şişli Sıhhat yurdunda hademe Bayan Nazife 14-10-938 tarihinde sandığımızı bıraktığı para için verilen 39895 numaralı bonoyu kaybettiğini söylemiştir. Yenisi verileceğinden eskisinin hükmü olmayacağı ilân olunur.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
Sene Kr.	Ay Kr.	Ay Kr.	Ay Kr.	Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlânlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lazımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Öksürenlere: **KATRAN HAKKI EKREM**

NEVROZİN

GRİP - NEZLE - KIRIKLIK - SOĞUKALGINLIĞI - ROMATİZMA - NEVRALJİ - BAŞ - DIŞ
ve bütün ağrıları derhal keser. İsim ve mark ya dikkat. NEVROZİN yerine başka bir marka verilerse şiddetle reddediniz.

KANZUK

Komojen SAÇ EKŞİRİ

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepekleri giderir. İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ Beyoğlu - İstanbul

Oksürük
için
en müessir ilâç
Pektorin
Komprimeleri
Kutusu 35 Kuruş
Beşir Kemal - Mahmud Cevad
ECZANESİ
Sirkeci - İstanbul

Dolmabahçe Hava Gazı
KOK
KÖMÜRÜNÜ
tercih ediniz!

ASİPİN KENAN

Romatizma ağrıları için en iyi ilâçtır.

İlan Tarifemiz

	Tek sütun santiml
Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tarz, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife deriş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHIPLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIGİL

ANNELER DİKKAT!

Et ve sebzelerin iyice pişmemesinden, meyvaların güzelce yıkanmamasından, içilen suların temiz ve saf olmamasından hâsıl olan solucan dediğimiz barsak kurtları en muzur hayvanlardır. Bunlar ince barsağın iç zarına yapışarak ve kan emerek yetişir ve ürerler. Ekseriyetle çocuklarda bulunur.

Halsizlik, kansızlık, hazımsızlık, karın ağrıları, karın şişmeleri, bu-run, makat kaşınması, ishal, oburluk, baş dönmesi, salya akması, sar'aya benzer sinir halleri, gece korkuları, görmede, işitmede bozukluk hep bu kurtların tesiridir.

İSMET SOLUCAN BİSKÜVİTİ

Bu kurtların en birinci devasıdır. Büyük ve küçüklere emniyet ve itimadla verilir. Her çocuk seve seve yer. Çocuklarınıza senede birkaç defa ihtiyaten veriniz. Aile doktorunuza danışınız.

DİKKAT: Kullanıldıktan yirmi dört saat sonra solucanlar düşmezse çocuğunuzda solucan olmadığına itimad ediniz. Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini halizdir. Tarzı istimali kutuların içinde yazılıdır.

Fiati her eczanede 20 kuruştur. (İSMET) ismine dikkat.

ODEON

Yeni çıkan plâklar
MEBRURE AVAS

270273 No. Pembe gül mü yanağın
Güzeldir yürük kıızı
SITKI BABA

270278 No. Sitki Baba evleniyor - Birinci kısım
Sitki Baba evlendi - İkinci kısım
MALATYALI FAHRİ KAYHAN

270276 No. FIRAT
Boyu hoş endamı güzel

Bu plâkleri her gramofon mağazasında ısrarla isteyiniz.

YILDIZ

Herkes söylüyor:

Türkiyede çıkan en orijinal, en şık, en ileri ve en güzel biricik sinema, san'at, edebiyat mecmuası ve en ileri teknikli gazete YILDIZ'dır.

YILDIZ Avrupa mecmualarile rekabet edecek bir nefasettedir. Her 15 günde bir en güzel resimleri, en iyi yazıları verir. İçi kâmilen 2 renkli kapağı 4 renklidir. YILDIZ Türk mecmualarının bir şaheseridir.

10 uncu sayısı bugün çıktı.

Her yerde 15 kuruş

BU KUCAKLAMADA
PERTEV ŞURUBU

ve
**Pertev Çocuk
Pudrasının**

hissesi olduğu bilâhtiyar
zihne gelmektedir.

POKER

POKER traş bıçakları en sert sakalı bile yener ve cildi yumuşatır.

Her yerde **POKER** traş bıçaklarını ısrarla isteyiniz.

DB DENİZBANK

Yağkapanında boş merakip istasyonile Deniz muamelât servisinin yeni telefon numaraları aşağıda gösterilmiştir.

43281 - Boş istasyon numarası

42007 - Deniz Muamelât servisi numarası.